

EGYETÉRTÉS

Előfizetés árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő

Dr. PAP ZOLTÁN

Szerkesztési munkatárs

EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.

TELEFON-SZÁM:

Szerkesztőség 708

Kiadóhivatal 706.

Tisztelettel felkérjük vidéki előfizetőinket, hogy az illető postahivataloknál az előfizetés megújítása iránt sziveskedjenek lehetőleg gyorsan intézkedni, hogy a lap küldése fönnakadást ne szenvedjen.

A revízió.

Budapest, január 20.

Holnap délutánra van egybehíva az a pártközi konferencia, melynek feladata lesz megállapodni a házszabályoknak abban a reformjában, amelyet aztán a képviselőházban a koalíciós pártok elfogadnak, s így azoknak megszavazása pártközi paktum szankcióját nyeri.

Nem csodáljuk, hogy a házszabály-reform kérdése a pártok kebelében olyan nagy izgalmakat okoz. Ha egy külföldi parlamenti férfiú értesül arról, hogy Magyarországon ellenkezéssel találkozik egy olyan házszabályreform, melynek egyedüli célja, hogy a parlamentet munkaképesebbé tegye, anélkül, hogy a szólásszabadság legkisebb sérelmét tervezné, nem érti meg a resensus okát, mert európai felfogás szerint a parlament nem csak tanácskozó, hanem egyuttal határozó testület is és a legideálisabb az a házszabály, mely a szólásszabadság korlátozása nélkül el tudja ezt érni. De a mi beteg állami életünk egészen sajátos viszonyokat teremtett, s amikor sok sziklaszilárdnak és érinthetetlennek vélt alkotmánybiztosításunk kudarcot vallott, a házszabály volt az egyetlen szilárd pont, amely a nagy vízőzönből kiemel-

kedett s amely bennünket a végpusztulástól megmentett. Ezért sehol a világon nincs a házszabályoknak olyan kultusza, mint nálunk, mert a közfelfogás ebben látja az egyedüli hatásos alkotmánybiztosítékot.

De az elmúlt évnek tanulságai megmutatták, hogy ez a fetis sem csalahatalan, s hogy a házszabályok nemcsak az ország jogait védtek, hanem egy elenyésző kis nemzetellenes csoportnak alkalmas eszközüül szolgáltak arra, hogy a parlamenti akaratnak érvényesülését megakasszák akkor, mikor ezzel a nemzetre helyre nem hozható anyagi károk hártak. A házszabályrevízióról tehát joggal mondta Andrassy, hogy annak eszméje nem a kormánytól ered, hanem a koalíciós pártok kebeléből fakadt. A házszabályrevízió ma már elvi ellenzője, azt lehet mondani, parlamentben nagyon kevés van. Hiszen a Tisza kormány alatt az Andrassy Gyula által kidolgozott revíziótervet a függetlenségi párt helyesléssel vette tudomásul. Ellenkező álláspontot most sem foglal el a párt s legfeljebb a részletkérdések azok, amelyek egyeseket izgalomba hoznak.

Nem tudunk ezen csudálkozni, s nem tudjuk ezt rossz néven venni. Az egyetlen, a mit óhajtandónak tartunk, az az, hogy ezt a nagyon fontos, sőt szinte életbevágó kérdést higgadtan és egymás megértésére törekedve igyekezzünk megoldani. Nem szabad felülni az ugratóknak. Hisz a régi szabadelvűpárt emberei, akik Tisza István revíziótervét a parlamentarizmusért vívott harcznak glóriájá-

val akarták bevonni, s akik a lex Dánielt, mint a parlamentarizmus megmentését ünnepelték, most a leghevesebben agítálnak a házszabályok revíziója ellen, mert kitörő örömmel látják, hogy azokat az eszközöket, amelyeket ellenük a koalíció egykor a nemzeti jogok megvédésére használt, most a nemzetiségek és a horvátok a nemzet ellen használják ki. A zavarosban halászok szeretnék, ha a függetlenségi párt a legridegebb álláspontot foglalná el, arra számítva, hogy ekkor a fürdővízzel együtt talán a gyermekket is kiönti, s a sor még reájuk is kerülhet megint. Nem szabad, hogy a függetlenségi párt felüljön ennek a sötétben áskálódo csoportnak, amelynek a házszabályok revíziójának kérdése nem nemzeti ügy, aminthogy sohasem is volt az, hanem csak eszköz a hatalom viszszerzésére.

Még a régi parlamenti harczokból is, a melyek aztán obstrukcióvá fajultak, levonhattuk azt a tanulságot, hogy egy elenyésző kis parlamenti csoport képes a rengeteg többség akaratának érvényesülését megakadályozni, hisz a Bánffy és Széll elleni nagy obstrukció s a Tisza István elleni nagy küzdelem idején is az ellenzék csak nagyon kis része volt a parlamentnek, a nagy és hatalmas szabadelvűpárti többséghez viszonyítva. De akkor a harcz a nemzeti jogokért folyt az ellenzék részéről, s a parlamenti fordulamat csakis ez a tény volt képes menteni és elfogadhatóvá tenni. De most, mikor azok a nagy küzdelmek diadallal végződtek, s a nemzetellenes pártok törpe-

Ölelkező Lujza.

Írta: Zsoldos László.

(Utánnyomás tilos.)

A multkoriban megnéztem valamelyik vidéki városban az örültek házáat. Az orvos, aki a közös terméken és a czellákban körülvezetett, a női osztály egyik külön szobája előtt — még mielőtt az ápoló kinyitotta volna kulcsával az ajtót — suttogva ezt mondta nekem:

— Most pedig uram, bemutatom az ölelkező Lujzának.

Mielőtt még felelhettem volna neki, az ápoló már megfordította a zárban a kulcsot, s a másik pillanatban már bent voltunk a czellában, melynek kilincstelen airta hirtelen bezárult mögöttünk.

— Kezét csókolom, nagyságos asszony! — szólott harsányan az orvos egy töpörödött kis asszonysághoz, aki a czella egyetlen asztalánál gubbasztva a széken, valami képes divatlapot nézegetett nagy buzgalommal, míg az asztal másik oldalán, vele szemközt, fásult arczezal, a czellába beosztott külön ápoló.

A töpörödött asszonyság (csak most láttam, hogy egészen rövidre nyírott haja van, mert, amint az orvos később megmagyarázta, ezelőtt mindig a haját szokta tépni) feléje fordulva, zavaros mosolylyal állt föl a helyéről:

— Ah — mondta rekedten — jó napot, doktor ur.

— Bemutatom — kezdte az orvos, én felém fordulva — a barátomat, Komárdy Kál . . .

Nem fejezhette be a mondatot. Mert a rövid haju asszony, alig hogy meglátott engem, ráni meredt és — mielőtt még védekezhettem volna — tébolyos kacajjal a nyakamba ugrott:

— Itt vagy! Ah—haha—ha!

Kevés ilyen rettenetes perce volt még az életemnek, mint ez, amikor ennek a szomorú czellának a lakója görcsös ölelését éreztem magam körül.

— Itt vagy! Óh édes, csakhogy újra a szivemre szoríthatlak!

Az ápoló meg az orvos már megragadták a szerencsétlen asszony karját, hogy lefejték rólam. De már erre sem volt szükség, mert a beteg egyszerre csak megrázkódott, mintha villamos áram futott volna rajta kereszeül és engem eleresztve, rémes sikolylyal ugrott vissza, csaknem feldöntve háta mögött az asztalt, miközben sovány kezével kísérteties félelemmel mutatott reám:

— Vigyétek el innen ezt a holttestet! Ne hagyjátok, hogy ölelgessem!

Az ápoló csitítva lépett hozzája, mi pedig az orvossal hamar kiléptünk a szobából. Odakint aztán az orvos, észrevevén, hogy milyen rossz érzést okozott nekem a jelenet, nevetve próbált megvigasztalni:

— Sohse irtózzék meg ugy, kedves uram! Nem is olyan csúf, töpörödött néni volt még tíz esztendővel ezelőtt ez a Lujzika.

Délben azután, mivelhogy intézetbeli látogatásom befejeztével együtt ebédeltünk az „Aranyalmá”-ban, az orvos falatozás közben a

következő magyarázattal szolgált nekem a czellában történt ölelkezésről és az ölelkezés hősnőjének a megértésére.

— Tíz év előtt (beszélte az orvos, beafsteak-jét rágva) ugyancsak szemrevaló, nyalka fiatal asszony volt ölelkező Lujza. Az urával nem élt valami boldogan, s ha nem lett volna egy gyönyörű kis leánykájuk, a házastársak talán már meg is indították volna a válópórt. De a három éves csöpp Manczika összekötő kapocs volt közöttük. Lujza valósággal imádta a gyereket és bár meglehetősen hajlandósága lehetett a könnyebb életre, az anyai szeretet, amely ragyogó szeméből (mert nem volt ám mindig ilyen zavaros a nézése) az apróságra sugárzott, fölverte a ballépés ellen.

Egyszer azonban — a gyermek ekkor volt három esztendő — hogy romantikusan szóljak, ezt a vértet is átlötte a nyilacska. Prózáilag folytatva, egy közönséges aszfaltbetyárnak sikerült elcsábitania az asszonyt. Az Isten tudja már a részleteket, hogy történt a dolog, én csak annyit tudok, hogy amikor az asszony elment az első találkára, azalatt otthon vártlanul meghalt a gyerek.

Azt hiszem nem vigyázott rá a cseléd, és a magára hagyott kicsike valami csontot vagy micsodát vett a szájaiba s attól megfuladt. Mire az anyja, ajkán még az első tiltott gyümölcs ízével hazajött, a kis ártatlan leányka már ott feküdt az ágyon eltorzult arczezal, élettelenül. A cseléd megszökött, de az apa, aki időközben jött haza a hivatalából, ott görnyedt kétségbeesetten a piciny holttest mellett.

minoritássá olvadtak, akkor a koalíciós pártoknak kötelessége a fegyvert kicsavarni ezeknek a kezéből, s a nemzet számára biztosítani azokat a jogokat, a melyeknek kivívása negyven évi küzdelem eredménye volt.

Mindezt meg kell gondolni, mikor a házszabályrevízió kérdését vizsgáljuk. S nem akarunk részletkérdésekbe bocsátkozni és egyelőre nem akarjuk a felmerült revíziótervek egyikét sem védeni és egyik ellen sem állást foglalni, mert két dolog az, amit mi feltétlen bizonyosnak tartunk. Az egyik, hogy a mai házszabályok fentartása mellett ez a parlament sohasem fog dolgozni tudni, mert lehetetlen, hogy mód ne adassék egyes fontos javaslatok sürgős elintézése s a meddő szöveg lehetetlenné tételére, a második pedig az, hogy Andrássy Gyula és Kossuth Ferencz, akik vezérei voltak a nemzetnek az alkotmány megvédésében, semmiesetre sem terveznek olyan házszabályrevíziót, amely az alkotmányvédelmet lehetetlenné tenné. Mi bizunk bennük, s a mi álláspontunk az ő álláspontjuk, s ezt minden becsületes magyar ember a magáénak is elfogadhatja.

Budapest, január 20.

A képviselőház holnap délelőtt 10 órakor ülést tart, amelyen folytatják az ujonczjavaslat tárgyalását. Napirenden vannak az erdélyi birtokrendezésről s a pozsony-bécsi villamos vasút engedélyezéséről szóló törvényjavaslatok is.

A főrendiház e hó 22-én, szerdán, délelőtt 10 órakor ülést tart, amelynek napirendjén a képviselőházban legutóbb tárgyalott törvényjavaslatok és jelentések vannak kitűzve, ezek között a kiegyezési javaslatok, a külkereskedelmi szerződések becikkelyezéséről szóló javaslatok, a brüsszeli czukoregyezményhez tartozó pótegyezmény becikkelyezéséről szóló javaslat és több helyi érdekű vasúti vonatkozó javaslat és jelentés.

A függetlenségi párt értekezlete. Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt folyó hó 23-án, csütörtökön délután öt órakor pártértekezletet tart.

— Nézd, — fogadta a belépő asszonyt, és egyszerre sirásba esuklott a hangja, — a mi Manczikánk nincsen többé!

Lujza (ezt már mind az urától hallottam) rátapadt a szemével a halottra és perczekig mozdultlanul állott mint a kőszobor. Aztán kezével lassan végigsimította a homlokán; mosolygott. Halkan, olyan nyugalommal, hogy az urában megfagyott a vér, megszólalt:

— Ugyan, Szabó (ez volt a csábító aszfaltbetyárnak a neve) hogy mondhat olyat, hogy megöltem Manczikát? Dehogy öltem, dehogy! Hiszen ez az én egyetlen örömöm!

Fölkapta a halott gyereket és magához szoritotta:

— Manczika! Manczika! Nem igaz ám, hogy én a Szabó bácsit szeretem!

Kétszer körüliárt vele a szobában, aztán egyszerre csak megrázkódott, és (sirva beszélte el nekem a szegény ember) iszonyattal lökte le az ágyra a kis tetemet.

— Vigyétek el innen ezt a holttestet! Ne hagyjátok hogy ölelgessem! Amikor ezt kimondta, összeesett. Az ura, aki még nem tudván az előzményeket, azt hitte, hogy feleségének pusztán csak az anyai fájdalom zavarta meg az elméjét, a becsődült emberek segítségével ágyba fektette az asszonyt. Orvost hívtak. Az fölébresztette Lujza ekkor felült az ágyban és az orvosra bámulva, ezt mondta neki:

— Szabó, maga jellemtelen ember! Aztán hirtelen kiugorva az ágyból, szaladgálni kezdett a szobában, rémülten mutatva az orvosra.

A képviselőház munkaképessége.

— A házszabályrevízió tárgyalása. —

Budapest, január 20.

A szövetkezett pártok vezető tagjainak értekezlete ma befejezte munkáját. A házszabályrevízió tervezetét, a melynek mára csak az utolsó bekezdése maradt hátra, egészen megvitatták, s ez most már a pártközi konferenzia elé kerül. A mai tanácskozással csak a módosítás hatályának terjedelméről volt szó, a melyre vonatkozólag tudvalevőleg Kmetty Károly azt indítványozta, hogy a katonai és a közös ügyekre, valamint a további házszabályrevízióra ne terjedjen ki. Hosszu vita után nyílt kérdésnek hagyták a dolgot és a holnap pártkonferencián, csak úgy mint a Házban, mindenki a saját tetszése szerint foglalhat vele szemben állást.

A nevezetes eseményről a következő részletes tudósításban számolunk be.

A képviselőház folyosóján.

A képviselőház folyosóján ma is élénk vita folyt a revízióról. A függetlenségi ezuttal is követelték a kivételek staintálását a sürgősség alól.

Hoitsy Pál, a függetlenségi párt ügyvivő elnöke csillapította az aggodókat és azzal biztatta őket, hogy meglesz a kompromisszum és a sürgősség alól kivesszük a katonai ügyeket, a közös ügyeket és a házszabály minden revízióját. Hoitsy kijelentette, hogy a hírt Kossuth Ferencz kereskedelmi minisztertől kapta és a kormány most már reméli, hogy a függetlenségi párt ezután a tervezetet egyhangulag elfogadja.

A kompromisszum híre általában megnyugvást keltett, csak Csizmazia Endre aggodalmaskodott még:

— Hogyan foglalhatunk állást a házszabályrevízió dolgában, ha nem tudjuk, hogyan vélekedik arról az alkotmánypárt és a néppárt?

— A néppárt is, az alkotmánypárt is elfogadja a revíziós tervet — nyugtatta meg Csizmaziát gróf Somssich Tihamér.

— Miért agitál ellene mégis Esterházy Móricz? — kérdezte Csizmazia.

— Eszem ágában sincs, — felelte Esterházy, aki eladdig szótlánul hallgatta a vitaközlést. — A hír csak onnan származhatott, hogy volt egy kompromisszumos tervem, amelyet azonban nem fogadtak el. Az ujonczlétszám megállapításáról való törvényjavaslatokat nem akar-

— Vigyétek el ezt a halottat! Ne hagyjátok, hogy ölelgessem.

Szóval, egyre Szabó urat látta s a halott gyermek ölelését érezte ölelkező Lujza. Végre behozták ide hozzánk. Itt aztán a napnak legnagyobb részében csöndesen viseli magát; a divatlapokat nézegeti, mert azt mondja, hogy ott van Manczika. Mikor már naphosszat elnézegette, akkor belekap a hajába, és amíg megvoltak a dus fürtjei, azokat tépte, hogy mért nem jön el már ő hozzá Szabó, mikor biztosan ígérte. Ha pedig valaki idegen jön hozzá, (mert az ura egyetlen egyszer látogatta meg, még az elején, a tíz év alatt, de akkor is beteg lett utána), akkor annak a nyakába ugrik, és össze-vissza öleli. Végül pedig eltaszítja magától és segítségért kiált, hogy vigyék el tőle a halottat. Épp úgy mint önnel történt.

Megköszöntem az orvosnak az elbeszélését, és miközben szivarra gyújtottunk, megkérdeztem tőle:

— Mondia csak, kedves doktor és maga jó étvágygyal tud enni, amikor mindig ilyeneket lát?

Az orvos élvezettel cresztette ki a füstöt a szájából.

— Hogyne — felelte — hiszen sokkal szívesebben töltöm el az időmet például az ölelkező Lujzával, aki beietébolyodott a vétkébe, mint mondjuk olyan uri dámákkal, akik csak ölelkeznek másokkal, de eszökben sincs emiatt megbolondulni.

tam kivenni a sürgősség alól, az ujonczok megajánlásáról szólókat igen.

Az ülés vége felé föltűnést keltett az a hír, hogy gróf Andrássy Gyula belügyminiszter állítólag azt mondta egy képviselőnek, hogy ő nem fogad el semmiféle kivételt és inkább elhagyja a helyét, ha a választói reform benyújtásától teszik függővé a revíziót. A hírt mindenféle kételkedéssel fogadták és minden valószínűség szerint félreértésen alapul.

Sok szó esett a folyosón ma a tizenhatórás ülésnek miként való alkalmazásáról. Justh Gyula, a Ház elnöke imigyen nyilatkozott a dologról:

— A tizenhatórás ülések kezdetét reggeli kilencz órára lehetne tervezni, esetleg már reggeli nyolcz órára. Ha úgy csináljuk, hogy reggel kilenczkor kezdjük, akkor egyfolytában délutáni öt óráig tárgyalunk. Délután öt órától este hétig szünet, azután pedig este héttől reggeli három óráig megint ülés.

Báró Bánffy Dezső ma a folyosón kijelentette, hogy ő nem csatlakozott a disszidensekhez. A pártközi értekezleten holnap mindenestre meg fog jelenni. Arról is esett szó, hogy a sürgősségi klauzulák negatívumát is el lehetesen határozni, ha szótörtésen ezt így kívánja.

A kormány és a revízió.

A szombati minisztertanács után, a melyben tudvalevőleg nem foglalkoztak a kormány tagjai a házszabályrevízió kérdésével, magánbeszélgetésben Kossuth Ferencz — mint megírtuk — annak a nézetének adott kifejezést, hogy a függetlenségi pártnak állásfoglalását honorálni kell. Ennek a kérdésnek megbeszélésére dr. Wekerle Sándor miniszterelnök ma délután fél négy órára minisztertanácsot hívott egybe a képviselőház miniszterelnöki szobájába, hogy az elnöki értekezlet előtt jussanak megállapodásra. Másfél óra hosszat tanácskoztak a miniszterek, a melynek — a mint az elnöki értekezleten kifejezésre is jutott — az lett az eredménye, hogy a kormány tagjai nem tartották teljesíthetőnek a függetlenségi pártnak a kívánságát, hogy a katonai és a közös ügyeket vegyék ki az új házszabály hatálya alól. Elhatározták azonban, hogy a kérdést nyíltan jelentik ki és mindenkinek a tetszésére bízzák, hogy milyen álláspontra helyezkedik vele szemben.

Értekezlet az elnöknél.

A koalíciós pártok intéző, illetve végrehajtó bizottságainak tagjai ma délután öt órakor Justh Gyula elnöke alatt folytatták és befejezték a házszabály módosítására vonatkozó tervezet tárgyalását. A mai vita már csak a tervezet utolsó pontja körül folyt, amely tudvalevőleg arról intézkedik, hogy az új házszabály milyen körülmények között lépjen életbe.

Az értekezlet megnyitása után Kmetty Károly volt az első fölszólaló, aki újra előterjesztette indítványát, amely így hangzik:

Ezen szakasz, vagyis a sürgősség határozmányai alól kivételnek azok a javaslatok: a) amelyek az Ausztriával közös ügyekre és az Ausztriával közös egyetértéssel intézendő ügyekre (1867. XII.) (Ide tartozik a bank ügye is);

b) amelyek a közös ügyek költségeinek viselési arányára (kvóta);

c) amelyek a véderőtörvény alkotására, vagy a jelenlegi védtörvény megváltoztatására, az ujonczlétszám megállapítására és az évi ujonczjutalék megajánlására és

d) végül a házszabályoknak módosítására vonatkoznak.

Egyben felvetette a kérdést, hogy tekintettel arra, hogy a sajtó egy része a tanácskozásokról téves információk alapján hibás és zavaros tudósításokat közöl, nem volna-e helyes, ha a tanácskozásokról rövid és hiteles hivatalos tudósítást adnának ki. Megjegyzi ennek kapcsán, hogy az a szóváltás, amelyet egyes lapok a közte és gróf Apponyi Albert között fölmerült beszélgetés helyett közöltek, nem fedti a valóságot, mert Apponyi nem volt brutális, mint ahogy ezt az ő egyénisége is kizárja. Apponyi csupán az érvelés erejével akarta őt kapacitálni. Indítványát teljes mértékben fenntartja és új érvekkel és új szempontokkal támogatja.

A sajtó informálására vonatkozó indítványa fölött az értekezlet nem határozott.

Hoitsy Pál szólalt föl ezután. Abból a főfogásból indul ki, hogy a függetlenségi párt nem adhatja ki kezéből azt az eszközt, amelylyel érvényesült. Feltétlenül kívánja, hogy legalább a katonai kérdések kivételének a sürgősség alól. Csatlakozik Kmety indítványához.

Visontai Soma szerint változatlanul kell elfogadni a tárgyalás alatt levő revízió-tervezetet. Nem érti, hogy vannak olyanok is, akik nem biznak a vezérek kipróbált hűségében. Utal az ellenzéki sajtóra, mely máris gazembereknek nyilvánítja azokat, kik a házszabályok tervezett módosítását pártolják. A javaslat, melyben klotír nincs, csak a destruktív elemek ellen szükséges, ennél fogva annak elfogadását ajánlja. Ha olyan obstrukció tör ki, melynek alapja erős nemzeti öntudat, akkor ez a revízió nem árthat.

Gaal Gaszton csatlakozik Kmety indítványához. Csakis Ausztriával szemben érzett bizalmatlansága és az aggodalom, hogy Bécs részéről újabb hatalmi nyomás nincs kizárva, készteti erre az állásfoglalásra. A kikapcsolás olyan kérdésekre vonatkozik, amelyek Ausztriának is érdekében állanak, Bécs ellen pedig a nemzeti ségiek nem obstruálnak. Ha tehát jó katonai javaslatokat terjesztenek a Ház elé, obstrukciótól nem kell tartani.

Szentiványi Árpád kijelenti, hogy fentartja eredeti álláspontját, amely azonos Kmety indítványával.

Gróf Apponyi Albert hosszú beszédben szállt szembe az elhangzott kifogásokkal. A mai viszonyok között lehetetlennek tartja, hogy kivételeket tegyünk, mert ebben az esetben a kormány keze meg volna kötve s így tehetetlenné válnék. Kimutatja, hogy Kmety indítványában foglalt latitúddal az ellenségek élénnek. A mai kormány, amelynek tagjai évtizedeken keresztül a nemzet vezérei voltak, a felelősség tudatával mentek bele ebbe a javaslatba, ha tehát ezzel szemben ellenállást fejtene ki, ez csak úgy jogosult, ha minden irányban vállalja is a felelősséget. Új kormányzatot és új irányt jelentene ez. Ez a kormány tovább nem mehet. Ő a maga lelkiismerete szerint fog szavazni ebben a kérdésben és az egész, amibe belemehet, csak az, hogy hagyják a kérdést nyílt kérdésnek. A kormány teljes lelkiismereti szabadságot kíván biztosítani, de ez nem jelenti azt, hogy a javaslat ellenzői akár a sajtóban, akár a többségi pártokban agítalhassanak. Javasolja, hogy a tervezet benyújtására Bizonyi Ákost kérik föl.

Gróf Andrássy Gyula abban a véleményben van, hogy nem egészen biztos, hogy a nemzetiségiek Bécs ellen nem obstruálnak. Nagyon is elképzelhető az az eset, hogy Bécs kénytelen adni valamit, de nem szívesen ad. Ekkor pedig a nemzetiségiek és a magyar állameszme többi ellenségei Bécsnek tesznek szolgálatot, ha az ilyen javaslatot megobstruálják. Jöhet idő, amikor Bécs szívesen látná, hogy a magyarság elveszíti ebben az országban a hegemoniát. Ebben az esetben a nemzetiségiek kihasználhatják a helyzetet, hogy esetleg a kormány háta mögött Béccsel konspirálva, kompromisszumokra kényszerítsék a magyarságot. Kompromisszumokkal és paktumokkal kellene tehát kormányozni, s így odajuthatnánk, ahol Ausztria van. A katonai kérdések kikapcsolása már azért sem lehetséges, mert ha minden kérdést a szigorú házszabályok alapján intéznénk el, csak éppen a katonai természetűeket nem, amelyek pedig az uralkodóhoz a legközelebb állanak, ez a bizalmatlanságnak legnyíltabb kifejezése volna.

Simonyi-Semadam Sándor azt indítványozza, hogy a jelen házszabályrevízió-tervezet, ennek az országgyűlésnek következő ülészakáján kezdve minden javaslatra vonatkozzék kivétel nélkül, mert az furcsa színben tüntetné fel a helyzetet, ha csak a választói reformra és a költségvetésre bírna hatálylyal.

Nehrebeczky György az eredeti javaslat fenntartása mellett szól föl.

Széll Kálmán rámutat arra, hogy már az a tudat is elég, hogy van egy hely, amelyet az obstrukció megsebezhet, arra, hogy a kormány kompromisszumokkal legyen kénytelen politikát csinálni. Az ilyen politika az állam nemzeti jellegének megromlására vezet. A nemzet várakozásai szempontjából károsnak tartaná a provokálást.

Bakonyi Samu Kmety indítványától eltérő javaslatot tesz, mely szerint a sürgősség hatálya

alól vonassanak ki általában mindazon ügyek, amelyek az 1867. XII. t.-cz.-ben gyökereznek.

Nagy Emil: Ha a király előtt olyan házszabályokkal lépünk föl, amely éppen a katonai kérdéseket hagyja szabad prédául — ez olyan provokálás, melyre a király akkor, amikor a magyar nemzeti jelleg kidomborításáról lesz szó, azzal fog válaszolni, hogy akkora súlyt rak reánk, hogy összeroskadunk alatta.

Holló Lajos ellenzi Kmety indítványát, melyet ha elfogadnának, mindenféle kivételeket lehetne kérni. Ő kéri a sajtóra vonatkozó javaslatok kihagyását. Szerette volna, hogy kompromisszum jöjjön létre.

Kossuth Ferencz higgadt és barátságos hangon ajánlotta az eredeti javaslat elfogadását és kérte, hogy jussanak megállapodásra és egyöntetű nézetre. A függetlenségi párt már Tisza idejében hozzájárult a házszabályrevízióhoz, ha az az általános választói joggal junktim hozatik be. Ez a junktim most is fennáll, a párt tehát nem követ el inkonzekvenziát.

A választói reformra vonatkozólag kijelentette, hogy a nemzeti érdekeket megvédelmezik, ebben megnyugodhatnak.

Sághy Gyula az eredeti javaslatot fogadja el.

Gróf Apponyi Albert újabb felszólalását azzal kezdi, hogy a jogrendbe a forradalmat nem lehet beleilleszteni. Nagyobb lojalitást nem lehet kívánni, minthogy a teljes lelkiismereti szabadságot biztosítják és nem kívánják, hogy a vezéreltet kövessék. De ha az ellenzők megmaradnak eredeti álláspontjukon, tőlük sem lehet azt kívánni, hogy álláspontjukból engedjenek.

Szentiványi Árpád kijelenti, hogy gróf Apponyi Albert szavai annyira meggyőzték, hogy letecs minden akciónál.

Wekerle Sándor miniszterelnök utal arra, hogy mennyire átment a magyarság köztudatába, hogy a politikai jogok kiterjesztésével együtt a tanácskozási rendet megszorító intézkedésekkel kell biztosítani. Indítványozza, hogy a kérdést hagyják nyíltan. A vezérek elmondták a maguk véleményét, mindenki szavazzon a lelkiismerete szerint. A Házban a tervezetet Ugron vagy Holló terjeszse elő. Simonyi-Semadam és Kmety pedig terjeszsek elő külön indítványukat.

Kmety Károly ellenzi, hogy nyílt kérdésnek hagyják a dolgot. Ne kívánják, hogy a katonai kérdéseket ne kapcsolják ki, ne helyezkedjenek az „aut caesar, aut nihil” álláspontjára. Ha a jövő országgyűlés, melyről hiszi, hogy abban még a magyarság nagy többségben lesz, úgy találja, hogy helytelen és hibás a katonai kérdések kikapcsolása, az ő kötelessége lesz majd a módosítást új házszabályrevízió keretében megcsinálni. Egyhangú megállapodással lépünk a pártok elé, mert ha a különbség fennáll, annak igen kellemetlen hatásai lehetnek.

Justh Gyula Wekerle indítványával kapcsolatban kijelenti, hogy ez a tervezet nem a kormány javaslata, hanem a pártoké.

Gaal Gaszton volt az utolsó felszólaló. Luther Márton e szavaival fejezvé be a vitát: — Itt állok és nem tehetek másképpen:

Ezek után **Justh Gyula** elnök kimondta, hogy a további eljárás **Wekerle Sándor** indítványa szerint fog történni.

Az értekezlet félkilenc órákor ért véget.

A pártközi értekezlet.

A szövetséget pártok intéző és végrehajtó bizottságainak tagjai ma befejezték a házszabályrevízióra vonatkozó tervezet megvitatását. Holnap délután öt órára **Justh Gyula** képviselőházi elnök pártközi konferenciát hívott össze, amelyre a képviselőház minden pártjából és a pártokivüliek közül összesen kilenczvenhat képviselő kapott meghívást. Ezen az értekezleten **Wekerle Sándor** miniszterelnök mai indítványa szerint a tervezetet **Bizonyi Ákos** terjeszti elő és ugyancsak előterjeszti a kivételeket statuáló indítványát dr. **Kmety Károly**, valamint módosítványát **Simonyi-Semadam Sándor**. Mindketten a képviselőházban is benyújtják indítványukat a házszabályok revíziójának tárgyalásakor. A revízióra vonatkozó indítványt — hír szerint — **Ugron Gábor** vagy **Holló Lajos** jegyzi be az indítványkönyvbe.

A pártközi értekezlet befejezése után minden egyes párt külön tartandó értekezletén fog foglalkozni a házszabályok revíziójára vo-

natkozó konkrét javaslattal. A függetlenségi párt már össze is hívta csütörtök délutánra a pártértekezletet.

A holnapi pártközi értekezleten, mint értesültünk, a meghívott képviselők közül többen kérdést szándékoznak intézni gróf **Andrássy Gyula** belügyminiszterhez, hogy főbb vonásaiban ismertesse az alapelveket, melyeken a választási reform fel fog épülni. Azt hiszik, hogy a miniszter felvilágosításai lényegesen hozzá fognak járulni ahhoz, hogy a házszabályrevíziót azok is elfogadják, kik a választói reform iránti bizalmatlanságból ellenzik a házszabálymódosítást.

A permanens ülések elejtése.

Az előkészítő bizottság tudvalevőleg elhatározta, hogy a tervezetből kihagyja a permanens ülésekre vonatkozó részt. Ez a módosítás a ma szétosztott új szövegben így hangzik:

„A tanácskozás ideje megszakítható és a megszakítást nem számítva, ülésenként tíz órára terjedhet. Ezt meghaladó s a megszakítást nem számítva ülésenként 16 óráig terjedhető tanácskozási idő csakis később, ugyancsak szüneteltető jelenlevő képviselő írásban beadott kérelmére az elnök hozzájárulásával és ennek indítványára fenti módon hozandó újabb határozattal és a beadott szavazatoknak legalább két harmadával rendelhető el. A megszakítás csak egyszer eszközölhető és ez két órán túl nem terjedhet.”

A tervezet végére a következő új mondatot is illesztették:

„Ennek a szakasznak intézkedései csakis a jelen országgyűlés alatt megalkotandó általános választójogról szóló törvény alapján egybehívandó új országgyűlésen lépnek életbe.”

Apponyi a revízióról.

Vasárnap este a függetlenségi pártkörbe fölfogadott gróf **Apponyi Albert**, hogy a párt hangulatáról tájékozódjék. A párttagok nagyobb része kijelentette, hogy a párt azokkal a javaslatokkal szemben, melyek nemzeti érdekebe ütköznek, nem adhatja föl az ellentállás jogát és így követelik, hogy a házszabályrevízió tervezetét a Kmety-féle indítvány értelmében módosítsák. Gróf **Apponyi Albert** meghallgatva az aggodalmakat, kifejtette, hogy ilyen veszedelmektől nem kell tartani. A módosítási tervezet a szigorú intézkedések életbeléptetését annyit kautelától teszi függővé, hogy teljes lehetetlenség lenne olyan javaslatokat keresztülhajtani, amely a nemzetre veszélyes lehetne. A kormány nem csinál ugyan kabinetkérdést a javaslat elfogadásából és kívánatos is, hogy a képviselők aggályait előadják, de ő eddig egyetlen jogos ellenvetést sem hallott. Föltétlenül szükségesnek tartja, hogy a koalíció ebben a kérdésben egysegesen járjon el.

A néppárt állásfoglalása.

A néppártnak tizenhét tagja tegnap **Giesswein Sándor** képviselő lakásán tanácskozást tartott, amelyen állásfoglaltak a revízió-tervezettel szemben. A képviselők elhatározták, hogy a házszabályok módosítását, a melynek szükségességéről meg vannak győződve, mindaddig nem fogadják el, míg a választói jog törvényjavaslata nincs a képviselőház előtt.

A nemzetiségiek a revízió ellen.

A nemzetiségi képviselők közül **Minályi Tivadart** és **Bedicéanu Coriolánt** delegálta a klub a holnapi pártközi konferenciára. **Justh Gyula** illetéktelenül mind a kettőt meg hívta. A nemzetiségi képviselők ismételtelen is beszélgettek a házszabályok revíziójáról, hivatalosan azonban még nincsen értesülések a revízió mértékéről. Álláspontjukat holnap fejtik ki delegáltjaik a pártközi értekezleten, miután hivatalos tudomást szereztek a tervezetről.

A nemzetiségiek különben tegnap értekezletet tartottak a házszabályrevízió ügyében és ma a képviselőházban hire ment, hogy a nemzetiségiek csak abban az esetben hajlandók a házszabályrevíziós terv elfogadására, ha beleveszik azt a módosítást, hogy szüneteltető képviselő kérhessen valamelyes javaslatnak vagy indítványnak a sürgősség alól való kivételét. Erre a hírre

Vlád Aurél kijelentette, hogy a híresztelés nem igaz. A nemzetiségi képviselők a limine visszautasítanak minden házszabályrevíziót.

A képviselőház feloszlata.

Politikai körökben fölvetették azt az eszmét, hogy a képviselőházat, tekintve, hogy nem tudja megoldani azokat a feladatokat, amelyekre vállalkozott, fel kellene oszlatni és az általános választói jogot olyan képviselőházzal kellene megvalósítani, amelyet kizárólag erre a célra hívnának össze. Ennek az ideának egy kiváló politikus így ad kifejezést:

A baj az, hogy a parlament nem funkcionál úgy, ahogy minden körülmények közt minden parlamentnek kell, de különösen olyan kivételes helyzetű és megbízatású parlamentnek, melyet szinte utasításos parlamentnek lehetne nevezni, mert hiszen a feladatok egy á pu pres megállapított körének ellátására választott, küldetett ki mintegy nemzeti megbízással. Mindenütt és mindenkor, ha a törvényhozás nem funkcionál, a nemzethez kell fordulni, hogy tetszik-e neki ez az állapot, nem akar-e más parlamentet? Annál inkább most és nálunk, ahol a parlamenttel szemben a viszonyok folytán olyan számonkérő joga van a közönségnek, amilyen különben alkotmány és képviselői parlamentarizmus szerint nem volna. Ez a mostani parlament olyasféle, mint a párbajsegédek, akik a klubszobában nem tudnak kikeveredni az elvi diskusziókból, mialatt a felük meghal a nervózitástól, hogy kard lesz-e vagy pisztoly? Végre is a fél nem tehet egyebet, mint hogy visszavonja a megbízatást és más segédeket nevez meg. Ha ez a mostani állapot, amely ilyen volt a revízió felvetődése előtt is, ilyen a revízió körül is és sok tehetsége van ahhoz, hogy ilyen legyen az esetleges revízió után is: ha ez az állapot csakugyan így tart tovább, akkor az ország nem tehet egyebet, mint hogy visszavonja a megbízatást és más segédeket nevez meg.

Budapest, január 20.

A horvátországi helyzet. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Az Obzor azt újságolja, hogy Joszipovich horvát miniszter visszalép és helyébe Vucetichet fogják horvát miniszterre kinevezni. Nem érdemes eme kétségtelen valótanságot megzavarni, nem egyéb ez jellemző taktikai manővernél, amelyet bizonyos oldalról a közvélemény megtevesztése céljából alkalmaznak.

Zágrábról jelentik, hogy a délnémet választókörületben, ahol tudvalevően Supiló és dr. Potocsnyák állanak egymással szemben, dr. Potocsnyák tegnap bizalmas értekezletre hívta össze választóit. A szerb-horvát koalíció híveinek előadása szerint a gyűlésre mintegy ötezer ember jött össze, úgy, hogy a gyűlést szabad ég alatt kellett megtartani. A gyűlésen megjelentek Supiló, Zagorác, Mazuranyics és dr. Badaj volt osztályfő is. Dr. Potocsnyák tiltakozott az ellen, hogy a választók bizalmas értekezletet a szabad ég alatt akarják megtartani és a kerületi előjárótól követelte a gyűlés fölmozdítását. A kerületi előjáró azonban vonakodott ezt megtenni. Supiló erre tizenkét község képviselőivel a délnémet parkba ment, ahol másfél óras beszédben fejtette ki programját. Potocsnyákkal csak két község képviselői maradtak, úgy, hogy Supiló megválasztása biztosra vehető. Ezzel az előadással szemben Potocsnyák itteni hívei azt mondják, hogy az egész jelentés nyilván megtevesztésen alapul s valószínűleg már holnap alkalmuk lesz a valóságot fölűntető jelentést nyilvánosságra hozni.

Zágrábrban vasárnap délelőtti tiszteletet a bannál a hadtestparancsnokság tisztikara Dankl tábornoknak, mint a hadtestparancsnok helyettesének vezetésével. A bann szívélyesen megköszönte a figyelmet és egyben sajnálkozását fejezte ki azon, hogy az ellene rendezett tüntetések alkalmával tiszteket is inzultáltak. A bann különben ma az egyik sebesült tisztet személyesen meglátogatta. Ugyancsak ma volt a bannál Szmicsiklasz Tádé, a Délszláv Akadémia elnöke, aki az Akadémiát a bann pártfogásába ajánlotta. Megjelent azonkívül a bannál a nemesi kviktus küldöttsége, nemkülönben két humanitárius egyesület és intézet stb. Zágráb város képviselőtes-

tülete még nem tiszteletet a bannál, mert Mondecar Károly alpolgármester ágyban fekvő beteg. Ma a Földhitelintézetből, a Parcellázó Bankból és a Központi Takarékpénztárból álló pénzcsoport igazgatósága tiszteletet a bannál. A küldöttség vezetője Tomasiacs Miklós volt. A horvát lapok Tomasiacsnak ezt a tiszteletét és a bannál a minap tett látogatását Canossába menésnek minősítették. Tegnap az új osztályfőnökök résztvettek a szerb vízszentelési ünnepélyen. A körmenet a kíváncsi közönség nagy tömege közt haladt a Jelasics-tér felé, hol is a vízszentelési szertartás tartott meg. Noha tüntetésektől tarthatnak, a legesekélyebb incidens sem fordult elő. Az osztályfőnökök megjelenésének politikai jelentősége volt, mert báró Rauch kormányát szerbelleneznek kiáltották ki s mert a kormány eddig is ez ünnepélyen testületileg soha sem jelent meg. A bann egyébként minden téren békülékenységet keres. Az ellene tüntetőkkel szemben nem keresi a bíról megtorlást, csupán azok ellen tett feljelentést, akik a tiszteket bántalmazták. Az egyetemi ifjúság mozgalmá még nem szűnt meg, sőt — mint hirlik — új tüntetést terveznek a bann ellen. Maurovics egyetemi rektor ma megjelent a bannál és referált azokról az intézkedésekről, amelyeket az egyetemi ifjúság már-már elfajuló tüntetéseinek megállítására tett és egyúttal megígérte a bannnak, hogy az egyetemi tanács tisztelete alkalmával kifejtett intő szavainak érvényt szerez. A rektor e célból már is magához idézte az egyetemi egyesületek elnökeit.

A kaszárnya titkaiból.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, január 20.

Az ujonczjavaslatok kapcsán Benedek János igazán érdekiesítő beszédet mondott ma a képviselőházban. A kaszárnyák apró és nagy titkait tárta föl; azokat a titkokat, melyekre mindenki ránéz, de ritka ember, ki azokat észreveszi. Úgyesen rakosgatta össze ezeket az apró intermezzókat, melyek egymás mellett a laktanya életét verik vissza. A maga katonaeléből is föl-sorolt néhány dolgot; megannyi azt bizonyította, hogy a kaszárnyában még mindig megmaradt valami a kinzó-kamarák jellegéből. Egyik ilyen epizód arra vonatkozott, hogy a katonaságnál az a fölfogás, hogy a legénységnek nincs is becsülete. Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter erre azt felelte, hogy a közlegény becsülete éppen olyan, mint a tábornagyé. Ezt a kijelentést a Ház élénk tetszéssel fogadta. A nap második szónoka Pető Sándor volt. Ő is a katonai visszaéléseket ostromozta.

A napirend megállapításánál élénk összekocczanás volt az elnöklő Návay Lajos és néhány képviselő között. Lengyel Zoltán ugyanis azt kívánta, hogy a pozsonyi határszéli villamos-vasútról szóló törvényjavaslatot — mely már a mai napirenden szerepelt — ne tüzzék ki holnapra, mert ezt a javaslatot a bizottság nem ebben az ülészakban tárgyalta. Mikor szavazásra került a sor, néhány képviselő úgy találta, hogy a többség Lengyel indítványát fogadta el. Návay Lajos ellenpróbát rendezt el és ezután konstatálta, hogy az elnöki napirendet fogadták el. Többen hangoztatták, hogy az elnök nem helyesen állapította meg a többséget.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött délelőtti tíz órakor. —

Elnök: Justh Gyula, később Návay Lajos.
Jegyzők: Hamnersberg László és Ziinszky István.

Az elnök: Az ülést megnyitja.
Az előterjesztések során kegyeletos szavakban parentálja el a tegnapielőtt elhunyt Varga Károlyt. Szabadka egyik képviselőjét, aki több cikluson keresztül tagja volt a Háznak. Javasolja, hogy emléket a Ház jegyzőkönyvében örökítse meg. (Helyeslés.)
Jelenti továbbá, hogy a Magyar Jogászegyesület elnöke átiratban mondott köszönetet a Háznak ama

tényért, hogy Szilágyi Dezső szobrára nagyobb összeget szavazott meg.

Hédervári Lehel, a mentelmi bizottság előadója beterjeszti a bizottság jelentéseit Markbreit Gyula, Bernáth István, Lengyel Zoltán, Olay Lajos, Okolicsányi László, Halász Lajos, Hoffmann Ottó, Ivánka Milán, Blaho Pál, Szikcsák Ferencz, gróf Bethlen Ádám és Bozóky Árpád képviselők mentelmi ügyeiben.

A jelentéseket később tárgyalja a Ház. Napirend szerint az ujoncz-javaslatok tárgyalása következik.

Az ujoncz-javaslatok.

Benedek János: Hosszu szünet után első ízben szólok fel. Eltért az útja a függetlenségi párttól...
Eitner Zsigmond: Ez az út a horvátokhoz vezet! (Zaj.)

Nagy György: Papagáypolitika mindig a horvátokat felhozni!

Az elnök Nagy Györgyöt folytonos közbeszólásai miatt rendreutasítja.

Benedek János: Azzal kezd a ujoncz-javaslatok kritikáját, hogy leszögezi azt a tényt, ami szerint fenyegetően közeledik a létszámemelés. Felolvassa a Neues Wiener Tagblatt egy cikkét, amely beharangoz a létszámemelésnek. Attól tart, hogy igaz a létszámemelés híre, bármennyire is fogadkozik Ugron, Ujabb terheket vállalni semmiképpen sem érdemes, olyan messze áll tőlünk az önálló hadsereg.

Felkialtások: Beszéljen Komjáthyról!

Benedek János: Komjáthy Béla politikáját teljes lelkesedéssel vallja a magáénak, de mint választási elnök, nem korteskedhetik senki érdekében a harmadik kerületben.

Nagy György közbeszól.

Az elnök: Figyelmezteti, hogy folytonos közbeszólásával ne zavarja a szónokot.

Nagy György: En csak érdeklődésemnek adok kifejezést! (Zaj.)

Az elnök: Nem adhat kifejezést házszabályellenesen az érdeklődésének.

Farkasházy Zsigmond közbeszól.

Az elnök rendreutasítja.

Benedek János: Tovább szól az ujonczozás kérdéséről. Az az álláspontja, hogy mindaddig, amíg a hadsereg nem felel meg a nemzet óhajának, vágyódásainak, jogainak, az ujonczozásokat feltételekhez kell kötni. A hadseregben nincs ember, csak „emberanyag”, amelyet könnyen pótolhatnak. Elmond egy anekdotát, amelyben egy kapitány azt mondta, hogy még a pápa ő szentsége is pótolható...
Markos Gyula: Szabadkómives-viccz!

Benedek János: Azt hiszi, hogy a paktumban a katonai kérdések érintetlenül hagyására vállalt paktumot nem sértené meg azzal a Ház, hogy ha a katonatisztet házassági kaucziójának legutóbb felvetett kérdését megbolygatnák. Lehetetlen állapotnak tartja, hogy a katonatisztnek belső, szerelmi életébe is be-nyuljanak. (Derültség.)

Goldis László: Elpaktálták a szerelmet is. (Derültség.)

Benedek János: Lehetetlen dolognak tartja, hogy egy hadnagytól kilenczven ezer korona kaucziót követeljenek. Határozati javaslatot nyújt be arra vonatkozólag, hogy a katonatisztet kauczióját eltöröljék, illetőleg a kérdést véglegesen rendezzék. Szünetet kér.
Az elnök az ülést öt perczre felfüggeszti.
Szünet után.

Benedek János: A hadseregben uralkodó rendszerré vált szokásról: a párbaj intézményéről szól. Az egész társadalmat megmetyezte, hogy a hadsereg becsületreparáló eszközzé tette a modern istentételeket, a párbajt. Nagy bizalommal és tisztelettel van a Magyarországi Párbajellenes Liga működése iránt, amely éppen a jövő héten tartja meg itt kongresszusát. Felolvassa a liga felhívását. El kell törölni a párbaj intézményét. Az akeziót a hadseregben kell megkezdenni; meg kell szüntetni azt, hogy a hadsereg legyen akadály a modern társadalom demokratikus fejlődésének.

A hadseregben, ahol tombol a párbajozás, furcsán áll a becsület fogalma. Kaszokra van osztva a hadsereg; megölik a legénységben az emberi méltóságot. Elmond egy esetet, amely Debreczenben történt a huszároknál. Gróf Tisza István és Rippl Antal önkéntesek voltak. Egy alkalommal az önkéntesek parancsnoka azt mondta Rippl Antalnak valamire:

— Ez nem igaz!

Rippl Antal erre teljes tisztelettel így válaszolt a kapitányának:

— Katonai becsületszavamra, igazat mondtam.

— Ohó! — szólott erre a kapitány. — Mannschaft hat keine Ehre.

Ez a kijelentés szomorú képet nyújt az egész hadseregben divó állapotokra vonatkozólag. Ott még a becsületet is osztályozzák. A legénységnek nincs becsülete, csak a tiszteket. Változtatni kell ezen az állapoton. Határozati javaslatot nyújt be arra nézve, hogy a kauczió eltöröltesék és a párbaj intézményének megszüntetésére a szükséges lépések megtéveszenek; nyujtassék alkalom arra, hogy az altisztek is tisztekké lehessenek. Nem fogadja el a törvényjavaslatot. (Éljenzés a bajoldalon.)

A katonai becsület.

Jekelfalussy Lajos honvédelemügyi miniszter: Benedek János ilyen kitétel használt beszédében: „Mannschaft hat keine Ehre!“ Miniszteri székéből tiltakozik ez ellen a kitétel ellen. A hadseregben minden embernek egyforma a becsülete; tábornagynak és közlegénynek egyaránt. Nem lehet ilyen kitételeket használni vagy idézni és nem lehet ilyenekből a hadseregre általános következtetéseket levonni.

Benedek János: Köszönettel tudomásul veszi a honvédelmi miniszter nyilatkozatát.

Pető Sándor az ujonczjavaslatok ellen beszél. Élesen kikel a katonának békében való fegyverviselése ellen. Határozati javaslatot nyújt be: utasítsák a honvédelmi kormányt, hogy az 1909. évi ujonczjavaslatokat megelőzően terjeszse elő a katonai büntető perrendtartás reformját, amely érvényre jut tassa a magyar nyelvet, a szótöbbséget, a nyilvánosságot, a közvetlenséget, végül a védelem jogait és szabadságát.

Miután a következő disszidens szónok, báró Thorockay Viktor nincs jelen, Farkasházy Zsigmond és Lengyel Zoltán a házszabályokhoz beszél, hogy kihuzza az időt.

Az elnök a vitát megszakítja s megállapítja a következő ülés napirendjét.

Lengyel Zoltán: Tegnap kitétték a napirendre a pozsony-határszéli villamos vasutról szóló törvényjavaslatot is, anélkül, hogy ezt a Ház észrevette volna. A javaslatot ebben az ülészakban nem tárgyalta bizottság, ennél fogva nem is lehet előhozni. Ellenindítványt tesz a javaslat mellőzésére.

A Ház magáévá teszi az elnöki napirendindítványt s ezzel az ülés véget ért.

Budapest, január 20.

A függetlenségi pártkörből. A függetlenségi pártkör Erzsébet-köruti helyiségében ma este élénk élet uralkodott. A pártkörben fenti pártnak számos képviselő és kültagja, akik több, mint két órán át élénk eszmecsere folytattak az aktuális politikai kérdésekről. Hét órakor megjelent a pártkörben gróf Batthyány Tivadar, a párt alelnöke, akit az öt tegnap Óbudán ért támadás alkalmából a párt tagjai lelkes ovációkban részesítettek. Gróf Batthyány Tivadar kijelentette, hogy holnap este megjelenik Óbudán a Botzenhardt-párt gyűlésén és azon nyilatkozni fog a tegnap elhangzott beszédekről.

Az óbudai választás. Komjáthy Béla, a III. kerületi egyesült ellenzéki jelöltje vasárnap délután tartotta az óbudai „Korona vígadó” nagytermében programbeszédét. Az érdeklődés főképpen báró Bánffy Dezsőnek szült, aki a jelölt támogatására több képviselő társaságában szintén kiment Óbudára. Ij. Holtzspach Nándor, a párt elnöke üdvözölte a megjelent polgárokat. A jelöltnek megérkezéig Bozóky Árpád, majd Vázsonyi Vilmos tartotta szóval a hallgatóságot. Bozóky szerint Óbudán most el fog dőlni, vajon az igazság győz-e vagy az álnokság; Vázsonyi hosszabb beszédében támadta a „függetlenségi kormánypartot”, a hivatalos jelöltet, Apponyi minisztert és másokat. Utána Komjáthy Béla beszélt. Híve, ugymond, Magyarország teljes állami önállóságának; közjogi téren követeli a magyar udvartartást, Magyarországot önálló gazdaságát, az önálló magyar hadsereget és amíg ez elkövetkezik, a magyar állam törvényben biztosított teljes önállóságának érvényesülését a katonai ügyekben. Követelni fogja továbbá a magyar önálló bank felállítását és a valutának a rendezését. A belpolitika terén a tiszta demokráciának és a radikális musnak a híve. Követeli az általános, titkos, községenként való szavazati jogot. Belügyi téren híve az önkormányzat teljes kiterjesztésének. Állást foglal az új adóreform ellen, amely, ugymond, fokozza és elviselhetetlenné teszi a mai óriási terheket és amelyben egyesek érdekei játszódnak a főszerepet. Beszéde után, amelyet megjeleneztek, báró Bánffy Dezső szólt. Ugy látja, hogy lejtőre vitték az ország dolgát, amelyen a józan ész fölfogása szerint az ut csak lefelé visz. A hatalom mai kezelői föladták a gazdasági önállóság kérdését, a bankkérdés elalkuvás tárgya, a katonai dolgokról, a nemzeti jellegnek és nyelvnek a hadseregben való érvényesítéséről ma már beszélni sem szabad, hanem e helyet meg akarják csinálni a házszabályok szigorítását, hogy a nemzet érdekeinek meg nem felelő kérdések megoldását keresztül erőszakolhassák, hogy biztosítsák a bankközösséget és a tervbe vett létszámemelést, valamint a választói jog reformját, amelyet úgy látszik, nem a kijelentéseknek megfelelően terveznek. Mint guvernementális ember, érzi a szükségét annak, hogy egy turbulens kisebbség akkor, amikor akarja — mint most a horvátok is tették — meg ne akasztassa a képviselőház működését. De így csak egy bizonyos kérdés érdekében, bizonyos kérdések megoldása céljából nem járul hozzá sohasem ahhoz, hogy a házszabályokat módosítsák. Bánffy után Horváth János katolikus pap mondott beszédet, mire fáklásmenettel elköszönték a képviselőjelöltet.

A t. Házból.

I. Hogy áll a bál?

Megjötték a pólai kirándulók, akik nagy hájót láttak, nagy halakat ettek, nagy pohárból ittak és kis kabinokban aludtak. A tenger hullámai hányták-vetették őket, közbe-közbe azonban muzsika szólt és testvéries igyekezetek keletkeztek a fehér asztalok mellett. Montecuccoli népszerű lett, Nagy Emil pedig lírai hangulatu leveleivel irodalmi ösztöndíjakra pályázhatik. A végén azonban mégis haza kellett érkezniök s alighogy elindultak a képviselőház felé, megváltozott temperatúrával és szomorú viszonyokkal találkoztak. A kövezet rosszabb, mint valaha, a járda sikos, de csak a vénasszonyok és a podagras öreg urak esnek el és a fehérhajú patriarcha Szappanos István urambátyám sem jött be Kecskemétről, barátságosan világ volt. A diszes palota egyik ormán is fekete zászló lengett, a másikon is. Halottja van mind a két Háznak, a főrendinek is, a képviselőháznak is. Az egyik fekete zászló közelében a Házbeli lakók ágyneműi lógnak. Vidéki kortések a jelöltek felől érdeklődnek és Óbuda felől nagy italszagot és korteslármát hord erre-felé a szél. A kiránduló delegátusokat kevésbé zavarják emez esetek, mint inkább a többiek, amelyek a meleg folyosókon jelentkeznek.

Olyanféle mozgalom van, mint válságos idők küszöbén. Az emberek falábakon járnak, hogy nagyobbaknak látszódnának, részint pedig, hogy átláboljanak a hináron. A házszabályrevízió bizonyalmaiba beleakad hol egyik, hol másik. Lenni, vagy nem lenni, kérdések kérdése. Békát enni, vagy nem enni, nagy kérdés. A disszidensek kemény lépésekkel járnak és karon kapnak egy-egy ingadozót.

— Már annyit nyeltetek, — szírekeskedik Molnár, — hogy már megeléghettétek volna.

Nehezen megy le a katonai kérdés, meg mindenféle közös ügy. Már tudniillik, hogy ezekre nézve is érvényes lenne a házszabályrevízió. Hogy még ezeket is megklotürözhezzék-e vagy nem, efelől folyik a vita, a kapacitálás és etik, itatják az embereket. Olyik rugkapalózik, némelyikbe erőszakkal kell belenyomni a fiókbékákat. Nehezen haladnak előre. A függetlenségi oldalon félóránként új és új csoportok keletkeznek. A kormányférfiak külön sétálgatnak s a pólai hősöknek nincs alkalmuk elmondani élményeiket, nagyon rossz időben érkeztek.

A hangulatot akként jegyzi, mint a tőzsdei árfolyamokat s a koronány helyzetét hol a hausse, hol a baisse rovathba kerül. Egyszerre hire szalad, hogy a függetlenségi párt már megegyezett valamely kompromisszumban és hogy ki fogják kapcsolni a katonai kérdéseket, meg a közös ügyeket. A miniszterek azonban hallgatag járnak-kelnek. Meg kell várni a délutáni vonatot és a miniszterek legközelebbi konferenciáját.

Mások másképpen beszélnek. Akiknek minden mindegy, egyébfajta formulán török a fejüket. Nekik a választói reform okoz gondot és azt szeretnék kieszközölni: olyan legyen a reform, amelyik biztosítaná, hogy éppen őket okvetlen egyenként megválasszák.

Hát, ami azt illeti, kívánni sokat lehet és senki se bolond, hogy ne jót kívánjon önmagának. De amiképpen az örök élet szérumát se találták még fel, akként az életfogytiglani mandátumra se csinálhatnak választói törvényt.

Igy keletkeznek lappangó ellentétek.

A mandátumföltök eképpen szólnak:

— Biztosítsátok a mi mandátumainkat a választói reform idejére is, vagy pedig megbuktatunk benneteket.

A miniszterek pedig felelnek:

— Csend legyen a cigánysoron, mert ha

lármaztok, rögtön feloszlatjuk az országgyűlést és a börtben más képviselőket választatunk.

Aki aztán a déli órákban betekint a politikai boszorkánykonyhába megnézni, hogy áll a bál, azt látja, hogy minden üstben főznek valamit. De csak az étlapon szerepel a házszabályrevízió, tulajdonképpen azonban mindenki a mandátumos bögrét ürzi, nehogy idegenek elszedjék előle.

II. Katona-szellem.

Minden baj között az ujonczjavaslatok tárgyalását folytatták, folytatták. Ugy belemerültek, mintha már legalább is obstrukció lenne és ugy emlegetik a katonai dolgok hátrányait, mintha csakugyan ellenzék állana a kormányval szemben. Pedig a katonai kérdések ki vannak kapcsolva.

Most éppen Benedek János beszél, mivelhogy a szombati napot a szombatos ellenzéknek engedték át, de a hétfőre nézve azt határozták, hogy keresztény szónokkal kezdődjék a hét. Benedek Jánosnak már a fia is olyan legény, hogy a leg-tisztaistvánabb korszakban is azt kiáltotta volt az öreg Podmaniczky fülébe, hogy „Éljen a nemzeti hadsereg.” Benedek tehát a fia apja akar lenni. Tíz órától fél egyig elegendő idő van. Benedek János ezalatt nyugodtan kifejtette a katonai szellem hátrányait, míg a nyugtalan kormány-pártiak csipős megjegyzéseket tettek az ő demokratságára, Komjáthyságára és óbudai választási elnöki tiszteére. Benedek kapitányt jól „felhúzták.” Egy csomó panaszt előadott, felolvasott, citált és kiszinezett. Valószínű, hogy ha az ő információit vennék irányadónak, egy magyar ember se adná a fiát katonaiskolába, hanem akkor inkább a tengerre küldené.

Leginkább azonban a párbajügyeket vette elő. Óh, a hölgyek, János költő szép rokonai és a poeta tisztelői igen elcsodálkoznak, amikor azt hallják vala, hogy a romantikus férfit a lovas párbajozásokat becsmerli és lehitványozza, legyalázatosozza, miként valaha hitványnak és gyalázatosnak ama pipogyát nevezték a lantosok, aki nem rántott kardot a becsületért. Benedek János azt szónokolta, hogy párbajozni ne legyen szabad s adandó alkalommal a katonatiszt inkább rántott csirkét egyék, semhogy kardot rántson s inkább ugorkasalátát kérjen hozzá, semhogy ellenfelét salátává aprítsa.

— Vissza kell küldeni — kiáltja zajosan — vissza kell küldeni a párbajt oda, ahonnt jött...

A Benedek János barátai, ismervén tulajdonosságát, a hirtelen szókimondást, ijedten integettek a karzatra, hogy a hölgyek dugják be a füllüket.

— Igen, — folytatta Benedek, — vissza kell küldeni — a pokolba.

Szerencsére, ez nem volt annyira veszedelmes. S ezért megbocsájtották, hogy az ujonczjavaslat megszavazását attól tette függővé, hogy a hadseregben töröljék el a párbajt. Különösen, ha azt hangoztatta, hogy a legénységnek amugy se kell párbajoznia, már pedig minden ember egyenlő ama demokrata fölfogás szerint, melyet Benedek János hirdet.

Jekelfalussy is csak az ellen tiltakozott, mintha a legénységnek nem lenne éppen olyan becsülete, mint a tisztikarnak. Egyébként azonban nem bánta, hogyha Benedek János nem is szavazza meg az ujonczjavaslatokat. (Lesznek ő nélkül is elegendő, akik megszavazzák.)

III. Az ebédkergető.

Az ebédre kergető szónok ma a demokrata Pető Sándor volt, aki félegykor kezdett a beszédéhez és még félkettőkor is olyan bőven beszélt, mintha fizették volna. A karzat megfogyott. A Benedek hallgatói elmentek. A teremben rosszkedvi

honatyák üldögéltek és e kedvhez mérten viczeket csináltak.

Pető kedveskedni akart és a szerelmi gerjedelmeket tüzte dárdája hegyére. Kitiűnő öfletnek találta pl. azt, hogy amíg az egyik hadtestben negyvennyolcz öngyilkosság történt, addig a másikban csak tíz, tehát nem lehet az, hogy mind szerelmi bánat okozza, hisz a szerelmi gerjedelem nem hadtestek szerint változik. Jóízűen nevetett, amíg ezt mondotta, a hallgatók azonban sávanyanuán ültek, mintha ezekben fűrdtek volna meg.

— Na, menjünk ebédelni, — indítványozta Förster Ottó.

— Jöjjön maga is, — szólott gróf Somssich. — Ne fáradjon.

— Kérem, kérem, — mosolygott Pető folytatólagosan, — én itt maradok, akinek tetszik, az menjen.

Éppen arra a kérdésre tért át, hogy ha a baka az élelmezés miatt panaszkodik, hát zendülésért büntetik.

— Élelmezés? — szól most Muzsa Gyula. — No ime, a tárgynál van, menjünk ebédelni.

Tulfelől Buza Barna csipkedte, mellette ellenben Bródy Ernő ült, aki enyhe patikakenőcsökkel kenegette a csipéket. Ugy látszott, hogy a paczalosok a szónoknak a beleire pályáziak és vesét akartak ebédelni.

Pető nyugodtan türe, mert ő maga igen meg volt győződve róla, hogy szellemes és okos beszédet mond. A büntetésekről jogászai szempontokból beszélt, a fegyelmi dolgokban a katonai törvénykönyv végtelen paragrafusmögére mutatott rá, azzal a kijelentéssel, hogy ő ezeket olvasta, de nem érti és minél többször olvasta, annál kevésbé értette.

— Sokat olvastam, — ismételtette.

— De sokat nem olvasott, — vetették ellene.

— Lehetséges . . .

— Például nem olvasta Pál apostol leveleit . . .

— Mit, kérem . . .

— Pál apostolét, aki megírta, hogy csak annak higgyenek, aki felebarátját szereti.

— Én . . .

— Ön nem. Ön ebédrekergető, ebédrontó . . .

Eképpen a végén mégis báfos holdogolni. Pető azt a szerepet vállalta, hogy háromnegyed két óráig beszéljen s a mánus nem igen akart előbbre mozdulni. Már a niurnbergi katonaséteket enlegette.

— Hja igen, — sóhajtottak a kormánypárton. — Hogy is van az?

Förster Ottó segített rajtuk:

A gránátos szép ember volt
És Niurnbergből jött lovon.

Aztán feült, mert háromnegyed két óra volt. Most már elnehettek volna, de egy új szónokot szólítottak, aki nem volt jelen.

Erre népszerű házszabályvitát rendeztek, amíg az ebéd érdekében Návay Lajos bele-szólt:

— Kérem, ne tessék megijedni, csak tréfa volt. Félbeszakitjuk a tanácskozást és mindenki mehet ebédelni.

El is ment mindenki. Csak Pető Sándor nyelt nagyokat s a gonosz közbeszólókra pillantva, mérgesen monológizált:

— Én már jóllaktam.

Budapest, január 20.

Justh Gyula üdvözlése. Justh Gyula, a képviselőház elnöke, Makóról ma a következő üdvözlő táviratot kapta: A makói 48-as III. kerületi függetlenségi olvasókör újjáalakulásakor tartott közgyűlésében Kegyelmségedet diszelnökévé választván, a közgyűlésből üdvözléssel együtt hí ragaszkodását fejezi ki szeretett képviselője iránt. Balogh Pál elnök, Lelck István jegyző.

Általános sztrájk a választói reform miatt. A szocialdemokrata-párt bizalmiférfi-testülete tegnap ülést tartott s ma négy nagygyűlés volt a fővárosban. Valamennyin kimondották az általános sztrájkot arra az esetre, ha a kormány benyújtja a választói reformjavaslatot és be akarja hozni a plurális szavazati jogot. A vidéken több helyen voltak szocialista-gyűlések, amelyekben hasonló értelemben határoztak.

A disszidensek. A disszidens képviselők ma este szokott gyűlékezési helyükön újból összejöttek és haráságság beszélgetés közben vitatták meg a politikai helyzetet. Sok szó esett különösen a pozsony-határszéli vasút ügyéről és a képviselőházban ma megejtett napirendi szavazásról. E tárgyra a disszidensek még visszatérnek, ha csak, mint hiszik, a kormány maga nem fogja a törvényjavaslatnak napirendről való levételét indítványozni.

A csikszerepai választás. A megüresedett csikszerepai választó-kerületben a képviselőválasztást Csikvármegye központi választmánya február elsejére tüzte ki. A kerületi függetlenségi és 48-as párt Hajnó Ignácot jelölte képviselőnek. Kossuth Ferenc országos pártelnök meglehangu táviratban hozzájárult a jelöléshez. Novák Albert gyergyószentmiklósi ügyvéd személyében tegnap ellenjelöltet állítottak.

A román nemzetiségi párt nagygyűlése. A román nemzetiségi párt vasárnap és hétfőn tartotta meg Budapesten nagygyűlést, melyen a pártnak képviselőtagjain kívül a román nemzeti komité tagjai majdnem teljes számmal vettek részt. Azonkívül az országos románlaktá vidékeiről is érkeztek bizalmi férfiak. A tanácskozásokat illésfalvi Papp György, a komité elnöke vezette. A kétnapi tanácskozás tárgyát a párt országos szervezése képezte. Hosszu és beható vita után a gyűlés kimondta az országos párt-szervezést és az ennek érdekében megindítandó akciókat. Evégből egy központi végrehajtó-bizottságot választanak és azonkívül megyénként és kerületenként kijelölik a bizalmiférfiakat.

KÜLFÖLD.

A francia szocialisták gyűlése. A Párisban szocialista-párt országos tanácsa jelenleg azzal az indítvánnyal foglalkozik, mely szerint vizsgálat volna indítandó ama szocialista képviselők ellen, akik a képviselőházban a költségvetés mellett szavaztak. Guezzé helyeselte ezt az indítványt, kijelentvén, hogy a szocialisták egyetértése kizárja a kormány valamely akciójában való hasonló közreműködést. Jaurés képviselő azt hirdette, hogy ebben a tekintetben szabad kezét kell engedni a szocialista képviselőknek. Ellene van annak, hogy bárkit is kizárjanak a párt tagjai közül, amennyiben rámutat arra, hogy Hervé képviselő kizárására vonatkozó indítványt annak idején elvetették. Az országos tanács arra a nézetre jutott, hogy egyes-egyedül az egész pártkongresszus határozhatja el egyes tagok kizárását, a miért is 77 szavazattal 44 ellen e kérdést a Toulouseban tartandó legközelebbi szocialista-kongresszus napirendjére tüzték ki. A tanácskozás folyamán Jaurés rámutatott a német országgyűlések példájára, ahol oly szocialisták, mint Volmár, a költségvetés mellett szavaztak és ezért csupán politikai elvtársaik neheztelését vonták magukra; egyéb következményekkel ez rájuk nézve nem jár. A szocialista-párt országos választmánya elhatározta, hogy Deveze, Pastre és Fournieres képviselőket kizárja a pártból, mert 6000 frankkal nagyobbított járulékaiból vonakodtak 3000 frankot párt pénztárnak adományozni. Elhatározták továbbá, hogy a legközelebbi Touloumban tartandó kongresszuson Preton képviselő kizárását fogja indítványozni, mert a kamarában a költségvetés megszavazása mellett foglalt állást.

A bolgár kormány lemondása. Szófia jelentések szerint a kormány ma vagy holnap beadja lemondását. A válság a végleges döntéig mintegy két-három napig tarthat, mert a fejedelem az összes ellenzéki pártokkal érintkezésbe akar lépni. Az új kormány valószínűleg a demokratákból fog alakulni, Malinovval, mint elnökkel az élén, aki Macedónia autonómiajának híve olyképpen, hogy az ügyeket egy fő-kormányzó vezesse.

A marokkói zavarok. A francia külügyminis-teriumban tegnap délelőtt Clemenceau miniszterelnök Pichon, Caillaux, Thomson, Picquart miniszterek és Regnault követ értekezletre gyűltek össze. Regnault igen kielégítő és részletes fölvilágosításokat adott a rendőrségnek a marokkói kikötőben való szervezéséről és e terv keresztülvételének pénzügyi föltételeiről. Végleges határozatot még nem hoztak. Regnault Clemenceauval és Caillaux-szal részletes tanácskozást fog e tárgybán folytatni.

Hír szerint Caillaux miniszter a tegnapi minisztertanácson behatóan ismertette, hogy a kazablankai okkupációs hadtest megerősítéséből, valamint a rendőrségnek a marokkói kikötőkben való szervezéséből mily kiadás háramlana a francia költségvetésére. Az okkupációs hadtest napi kiadása, az eddigi 4000 frank helyett, most 6000-re emelkedett. Damade tábornok katonai intézkedéseit a miniszterek teljes egészségben helyeslik. A tábornok határozott utasítást kapott, hogy a Saoja-törzs területén a rendet ismét helyreállítsa. Teljesen belátására bízták, hogy a terület melyik részén folytassa hadműveleteit.

Gróf Saint Aulaire, tangeri francia ügyvivő azt táviratozza, hogy Abdul Azisz szultánnak tegnap a nagy-mecsetben fölolvastott kiáltványa, mely a fezi cseményeket kellő terjedelmükre redukálja, kitiűnő hatást tett a lakosságra. A jelentésben különösen az tett jó hatást, hogy Azisz nemsokára Fez felé fog vonulni, hogy a lázadás okozóit megbüntesse. Fezben az idegen postahivatalok rendszeresen működnek. A tangeri és mazagani benszüllött lakosság a rendőrség közeli szervezését nyugodtan fogadja. Fezben a fegyverképes férfiakat összeszámlálták — szám szerint hetvenötezer — és a városrészekben osztották szét. Ben Daodot El Mramis segédjévé nevezték ki. Előbbi azon fáradozik, hogy a tönreget a magzen tagjainak lakásai ellen lázítsa. Pénteken mondtak először imát Hafid nevében, aki számára hatalmat és erőt kértek arra, hogy a keresztényeket kikergethesse. Siru és Zarhun városokat kényszerítették, hogy Hafidot szultánná kiáltssák ki.

Késő éjjel a következő táviratot kaptuk: Casa-Blancából érkezett jelentések szerint az utolsó vérontás Zettatban borzalmas volt. A francia katonaság melinit-bombákkal nagy pusztítást vitt végbe. A marokkói nép hőiesen védelmezte Zettatot. D'Amade tábornok legközelebb új támadásra készül a marokkóiak ellen, mert Zettat a kulcsa az unak Marokkó felé. Minthogy ez a küzdelem semmiúlé összefüggésben nincs a casa-blankai eseményekkel, a spanyol, sajtó azzal vádolja Franciaországot, hogy meg akarja semmisíteni az algezirásyi egyezményt, hogy fegyveres erővel hatalmába kerítse Marokkót. Sürin érkeznek a francziák számára Casa-Blancába a hadiszerek és a segítő csapatok.

A német szabadelvű szövetség gyűlése. A szabadelvű szövetség elnöksége tegnap Berlinben ülést tartott, amelyen a politikai helyzettel foglalkoztak. Az ülés, amely a birodalmi gyűlés épületében folyt le, öt óra hosszáig tartott. Határozatot fogadtak el, amelyet azonban csak akkor fognak nyilvánosságra hozni, ha a határozatot közölték a szabadelvű néppárttal és a délnémetországi néppárttal. Hír szerint a határozat megfelel a radikális szabadelvű egyesülés határozatának, a mi annyit jelent, hogy állást foglal a blok politikája ellen. A nemzeti szocialista egyesület is határozatot fogadott el, amelyben azt követeli, hogy a szabadelvű egyesülés azonnal lépjen ki a Bülow-féle blokból és követeljük a szabadelvűek választási egyesületének összehívását.

Szerb kereskedelmi szerződés. Bécsből jelentik, hogy a külügyminis-teriumban holnap ül össze a vám- és kereskedelmi konferencia, hogy megállapítsa az új alapelveket a Szerbiával kötendő kereskedelmi szerződéses tárgyalások folytatására.

VITA FORRÁS
SÓSKUT VASMEGYE
ALKALIKUSNATRON-LITHIONGYOGYVIZ
Orvosi ajánlva húgysavm diathésis, köb-övény, ozukor betegség, gyomor-, vese- és húgyhólyagbántalmaknál.
Mint üdítő és borvíz páratlan.
Bővebb felvilágosításra szolgál a
Központi iroda: Budapest, V., Váci-körút 54
Főraktár: Édeskúty L. urnál Epost. Erzsébet-tér 8

Pardon!

Ezzel a rövid szóval intéztek el katonásan egy katonai ügyet

Az affér egy csolnak fekete-sárga zászlóának redőjébe volt begöngyölve. A honvéd-hadapródok a Zell am Seen akartak átvonulni. Mikor betették lábukat az ingó fősárga, az egyik — Thury Sándor a neve — észre vette, hogy a csolnak orrán egy fekete-sárga zászlót fodorit a széle. Visszahuzódik, ránéz bajtársaira és ezt mondja:

— Hát mi magyar fiúk fekete-sárga zászló alatt csolnakázzunk!?

Ember nem akadhat ebben az országban, ki a megjegyzésben kivetni valót találhatna. Az egyik hadapród talált és följelentette Thury Sándort. Hadnagyi kinevezésük előtt állottak a hadapródok; valamennyinek kész volt már az uniformisa. S ekkor Thury Sándort kirekesztették az iskolából, mert nem akart a fekete-sárga zászló alatt csolnakázni. Híába varratta meg egyenruháját, föl nem vehette. Pályáját ketté szakította az az egyetlen megjegyzés.

Hát persze, hogy erről az eljárásról csak egyetlen vélekedés lehetséges. A becsületes és tisztességes emberek egyféléképpen szoktak vélekedni. Mégis meg kell írni, hogy valami egétszorgató fölháborodás nem kelt az affér nyomában. Magyarországon hozzászórtak ahhoz, hogy bizonyos oldalról csak perfidia jöhet. Századok edzették meg az ilyfajta inzultusok eltűrésére.

Természetesen maga Thury Sándor nem vette ilyen könnyen a dolgot. Hiszen talán öt-estendő kora óta azon ábrándozott, hogy dobzó mellett, katonák élén fog az ellenségre rotnani. S egyetlen zászló egyetlen rebbenése porba vágta minden álmát, minden ábrándját. Elment hát a királyhoz, kinek jóságáról, igazságosságáról annyit regélnék a hasznos olvasmányok. Még a bátyja is elkísérte. Hogy mit beszéltek az öreg királyllyal, mit beszélt az uralkodó, arról természetesen nem szólottak senkinek. De Thury Sándorból honvéd-hadnagy lett és most híven szolgálja hazáját és királyát. Mikor ez az eset ma szóba került a képviselőházban, a honvédelmi miniszter így emlékezett meg róla:

— Az az eset (már mint a Thury esete) már régen reparáltatott.

— A miniszter tehát elősmerte, hogy olyasmi történt, ami reparálásra szorul. Ez a reparáció már meg is történt. „Pardon!” — mondották katonák és Thury Sándorból hadnagyot csináltak. Ez a gesztus határozottan szép gesztus volt; de még szebb lett volna, ha semmi szükség nem lett volna rá.

EGYHÁZAK.

— (Az erdélyi református püspöki szék.) Az erdélyi ref. egyházkerület második nagy egyházmegyéjének, a szilágy-szolnokinak egyházkerületi képviselői Wesselényi Miklós koronaőr, egyházmegyeyei és kollégiumi főgondnok összehívására felbőlekezletre gyűltek össze, melyen a dr. Bartha Dezső halálával megüresedett püspöki székre egyhangulag Kenessey Béla egyházkerületi főjegyzőt jelölték az egyházkerületi főjegyzői állásra pedig szintén egyhangulag Bartha Dezső szilágy-szolnoki esprest.

— (Rendelet az ev. ref. egyház elnevezéséről.) Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter rendeletét becsátott ki, mely szerint az 1904. évi második budapesti országos református zsinat az általa alkotott törvényekben úgy az ev. ref. egyházat, mint az ev. ref. vallást reformátusnak nevezi s ezt az elnevezést elfogadja az 1907. február 14-én kelt ama legfelsőbb elhatározás is, amely a jelzett zsinati törvényeket jóváhagyja és megerősíti, ehhez képest az ev. ref. egyház és vallás hivatalos elnevezése ezen nem evangélikus református, hanem református.

— (Egységes zsidóság.) Ma délelőtt tartotta meg közgyűlését a hatodik izraelita községkerület a pesti zsidó hitközség díszteremében nagy érdeklődés mellett.

A közgyűlést Mezei Mór elnök nyitotta meg hosszabb beszéddel. Jelenti, hogy az emlékiratra, amelyet a kerületi elnökök másfél évvel ezelőtt benyújtottak a vallásügyi kormányhoz, hosszú ideig nem érkezett válasz. E hó 17-én, tehát a közgyűlési jelentés kinyomtatása után, vette kézhez az országos iroda a kultuszminiszternek leiratát amelyet felolvashatni kíváló szerencsésének tart. A leirat így hangzik:

A hazafias zsidóság ügyeinek rendezésével behatóan foglalkozván, a kívánt siker biztosítása czéljából felhívom az orsz. izr. Irodát, tegye meg a szükséges intézkedéseket aziránt, hogy az izr. ker. elnökök gyűlése hozzám sürgősen teendő előterjesztésében véleményem adjon arra nézve, hogy mely intézkedéseket és mely ellátást tart czélravezetőnek az izr. hitfelekezeti egységes szervezetének megalkotását tárgyalni hivott izraelita egyetemes gyűlés egybehívása végett.

Budapest, 1908. évi január 16-án.

Apponyis. k.

Ebben a helyzetben — folytatta beszédét az elnök — amikor az egész magyar zsidóságnak szól ez a felhívás, hogy békés egyetértésben alkossuk meg azt az egységes szervezetet, mely a recipiált izr. felekezetnek autonómiát, a többi felekezettel szemben egyenlőséget és viszonyosságot lesz hivatva biztosítani, kerülendőnek tartom a mi részünkről az oly kérdések vitatását, melyek alkalmasak arra, hogy a magyar zsidókat egymástól elkülönítsék és tárgyalásuk hangja sem lehet más, mint a kibékítő testvére.

Az eljenzéssel fogadott beszéd után az elnök bemutatja az iroda jelentését.

Balla Lajos miniszteri tanácsos, tekintettel az ünnepi hangulatra, amelyet a miniszter leirata keltett, azt javasolja, hogy a jelentésnek ama részeit, amelyekre nézve a miniszter leirata változott helyzetet teremtett, tekintsek tárgytalanoknak. Együttal indítványozza, hogy Hatvany-Deutsch Józsefnek, aki előjárói tisztéről lemondott és dr. Mezei Ferencnek, aki a jegyzői tisztétől megvált, fejezzék ki a gyűlés köszönetét és sajnálkozását jegyzőkönyvileg.

Szabolcsi Miksa a miniszter leiratában nem lát többet, mint érdeklődést a zsidóság ügye iránt s a leirat távolról sem teszi tárgytalanná a zsidók összes panaszait.

Mezei Mór elnök, arra való tekintettel, hogy a vita szélesebb mederben indul meg, kéri, hogy a közgyűlés előbb ejtse meg a választásokat s vezesse a gyűlést az, aki a megnyilvánuló bizalom letéteményese lesz.

Erre dr. Stiller Mór indítványára a községkerület elnökévé egyhangulag újból dr. Mezei Mór, elnökhelyettesévé: upesti Woliner Tivadart választották meg. Előjárók lettek: dr. Dalnoki Béla (jegyző), dr. Kecskeméti Lajos (Kecskemét), dr. Kohner Adolf, dr. Mezei Ferenc, Sándor Pál, gávosdai Sváb Károly, Székely Ferenc, dr. Weinmann Fülöp és Weiss Berthold. A kerületi bíróság elnökei lettek: dr. Sámuel Lázár és dr. Neumann Ármán; elnökhelyettesei: dr. Feleki Béla és dr. Leitner Adolf. Megalkotották továbbá az országos nagygyűlés bizottságát, továbbá a kongresszus választókerületeinek beosztását előkészítő bizottságot, a költségvetési, jótékonyági és oktatásügyi bizottságot.

Dr. Schächter Miksa, az elnöki jelentésről megindult vitát folytatva, konstatálja, hogy a jelentés híjjával van sok mindennek, a minek benne kellene lenni.

Még Kriszhaber Adolf, Feldmann József és Balla Lajos szólaltak fel, mire a közgyűlés az elnökség jelentését tudomásul vette.

Szabolcsi Miksa azt indítványozta, hogy az országos nagygyűlés egybehívásától álljanak el egyelőre s az erre vonatkozó pontot vegyék le a napirendről.

A közgyűlés ezután a következő határozatot hozta:

A kerületi képviselőtestület, amely az egyetemes gyűlés egybehívásának elodázhatatlan voltát a maga részéről ezuttal is hangsúlyozza, gróf Apponyi Albert miniszternek, a leiratában foglalt autonóm szervezkedés biztosítását közel kilátásba helyező elhatározásáért hálás köszönetet mond, a kerületi elnökök gyűlésétől pedig elvárja, hogy a

fölvívásnak megfelelően, sürgősen meg fogja tenni előterjesztéseit a végből, hogy az izr. egyetemes gyűlés lehetőleg még ez évben megtartassék.

Szabolcsi indítványához képest a nagygyűlés megtartásától egyelőre eltekintenek.

Végül elhatározták, hogy az 1848:XX. t.-cz. végrehajtása iránt felterjesztést intézzenek a kultuszminiszterhez.

UJDONSÁGOK.

A színes ember.

* * *

Ezt a szót „színes ember“ a fehér ember bizonyos lenézéssel alkalmazza embertársára, kinek arczbőre nem hasonló az övéhez. Ott, ahol az emberiségnek ez a fajtája nagyobb tömegben keveredett a fehérék közé, engesztelhetetlen faj-harcot idézett elő. Még élénk emlékeztünkben vannak azok a véres zavargások, melyek nemrég Ameriká nyugati partjain életveszéllyel fenyegettek minden színes embert. Az ellenszenv oly nagyfokú már az ott lakó két színű faj között, hogy bármelyikét nem sokat kell biztatni, hogy kést fogjon a másik ellen. Míg azonban az egyes embernél érthető ez az ellenszenv, teljesen indokolatlan egyik-másik államnak az az eljárása, melylyel a szegény színes embernek minden szabadságába gázol. Törvényeket létesítenek, melyek éle ezek ellen az emberek ellen irányul, kik keserves, s többnyire állati munkával keresik mindennapi nyomorúságos kenyerüket.

A „hatalom a jog előtt“ talán sohasem érvényesül oly eklatáns módon, mint éppen abban a bánásmódban, melyben ezeket a szegény embereket részesítik. Az angol kormány például éppen mostan szankcionálta a transvaali kormánynak azt az intézkedését, melylyel egész seereg indust kiutasított az országból.

Nem is igen akad ember Angliában, ki ezen az intézkedéseken valami nagyon felháborodna. Elvégre a kulturával hadilábon álló tömegről van szó, mely mögött semmiféle hatalom sem áll. Arra sohasem gondol senki, hogy éppen a kultura magaslatán álló faj, mely példát ad a türelmességről. Így aztán senki se csodálkozzék azon, ha ma Marokkóban, holnap Kinában a színes emberek ép oly elbánásban részesítik az ott lakó európaiakat, mert hiszen ők ezt a civilizációt terjesztő népektől vették át. Tőlük tanulták meg, hogy más fajbeli vad gyűlölettel tildözzenek. És amikor az a néhány félvad mór agyonkövezett néhány európai embert, abban a piszkos kis marokkói városkában, nem tett egyebet, minthogy kis részben visszafizette azt, amit vele szemben lépten-nyomon elkövet a civilizált európai, ki éppen úgy betolakodott az ő földjére, mint például a kuli Amerikának a Csendes-óceáni partjára.

Csak hogy ahol az erő, ott a hatalom, s szegény színes embernek még sokáig kell tünnie, míg oly erőre tesz szert, mely megvédi őt a kulturnemzetek zsarnokoskodásától. S—II.

Naptár. Napirend. Kedd, január 21. Róm. kat.: Ágnes sz. — Protestáns: Ágnes. — Görög-ország: január 8. Iván. — Zsidó: Teb. 18. — A nap két reggel 7 óra 41 perczkor, nyug. szik d. n. 4 óra 40 perczkor. — A hold két esti 7 óra 27 perczkor, nyug. szik délelőtt 9 óra 48 perczkor. — A nap a Vízöntő jegyében lép. — A. e. 10 óra 29 perczkor. — A közoktatási államtitkár fogad 12—2 óráig. — A kereskedelmi államtitkár fogad délután 4 órakor. — Az Ugyvédelmi Orsz. Egyesületének vita-estélye délután 6 és fél órakor Szerecsen-utca 10 sz. a. — A londoni Magyar Kiállítás képművészeti bizottságának ülése. — A Terézvárosi Kaszinó művészestélye. — A Szent Imre-Kör teastélye fél 6 órakor a Molnár-utca 11. szám alatti. — A Nemzeti Zenede hangversenye este fél 8 órakor a Fővárosi Vigadóban. — Regéczy Ilona hangversenye a Royalban. — A képviselőház ülése délelőtt 10 órakor. — Az Országos Közegészségügyi Egyesület holtgyosztálya anyák iskolájának előadása 6 órakor a Műegyetem kertü helyiségében. — Az Izraelita Irodalmi Társaság felolvasó estélye 6 órakor a hitközségi díszteremben. — Az Országos Alkotmány-parti társaság előadása 8 órakor a Hungária-szálló fehér éttermében. — A Magyar Nők Körének felolvasó-estélye a Vigadóban 5 órakor. — A M. I. E. N. K. kiállítása a Nemzeti Szalonban nyitva 9—11 óráig. Belépődíj 1 korona. — Az Új Művészeti Szalon (Kecskeméti-utca 3. sz. a.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Zombory Lajos gyűjt. kiállítása a Könyves Kálmán múzeumában (Nagy-mező-utca 37—39.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — A

Műhely-Kiállítás az Uránia Kizyó-térl szalonjában nyitva 9-8-ig. Belépődíj 40 fillér. — A Nemzeti Múzeum régiségtára nyitva 9-2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10-10-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9-1-ig. — A Fővárosi Múzeum zárva. — A Történelmi Képcsarnok nyitva 10-től fél 2-ig. — A Földtani Intézet múzeuma megtekinthető 1 korona belépődíj mellett. — A Közlékdésl Múzeum zárva. — A Széchényi-Múzeum nyitva 10-12-ig. — Az aquincumi Múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum és az Orsz. Ráth György-Múzeum nyitva 10-4-ig. — Az Erzsébet-királyné Emlékmúzeum nyitva 9-től fél 1-ig és 3-4-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9-4-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3-7-ig. — Az Egyetemi Könyvtár nyitva 9-12-ig és 3-8-ig. — A Fővárosi Könyvtár nyitva 9-2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9-2-ig és 3-8-ig. A Fővárosi Könyvtár nyitva 9-2-ig. — A Pedagógiai Könyvtár és Tanszerkiállítás zárva.

— **Wekerle utazása.** Wekerle Sándor miniszterelnök, tegnap reggel dánosi birtokára utazott, a honnan még tegnap este visszaérkezett a fővárosba.

— **A vezérkari főnök nagybeteg.** A bécsi Fremdenblatt szerint Hötzendorf Konrád vezérkari főnök múlt héten influenzás tünetek között megbetegedett, amelyekből végtére tüdőgyulladás fejlődött ki. A ma tartott konzilium megállapítja, hogy a beteg az éj folyamán átment a krízisen és a tüdőgyulladás visszafejlődésben van.

— **A toszkanai nagyherceg halála.** A király a toszkanai nagyherceg halála alkalmából meleghangú részvétéviratot intézett az özvegyhez. Sürgönyözött még a halál beállta előtt Wölfling Lipót is, annak az óhajnak adva kifejezést, hogy szeretné látni haldokló atyját, ha a család ezt megengedné. Wölfling a császári házból való kilépésekor tudvalevőleg kötelezte magát, hogy nem tér vissza Ausztriába. A herceg sürgönye következtében dr. Frischauer Emil ügyvéd, az egykori főherceg barátja, a kabinetiroda útján a királyhoz fordult, akivel közölték Wölfling sürgönyét. A király erre beleegyezett, hogy Wölfling Lipót 24 óráig Ausztria területén tartózkodhassék. Ezt az engedélyt azonban attól tették függővé, hogy a toszkanai nagyhercegi család is beleegyezzék Wölfling jövetelébe, illetve Wölflinget atyja halálós ágyához bocsássák. Mint-hogy a nagyherceg halála meglehetősen váratlanul és hirtelen következett be és Wölfling Lipót atyja haláláról nem közvetlenül Salzburgból értesítették, Wölfling, miután az az óhaja, hogy atyját még egyszer életben láthassa, nem teljesült, elhatározta, hogy nem megy el a temetésre. Az elhunyt nagyherceg halála előtt a toszkanai ház vagyonát olyképpen organizálta, hogy az egész családi vagyont hitbizománynyá alakította, melynek hasznélvezete a család mindenkorí fejét illeti, míg a többi családtagok csak személyi járandóságot élveznek. A toszkanai nagyhercegi cím Ferdinánd halálával megszűnt. Wölfling Lipót, mikor még tagja volt a családnak, atyjától írásbeli felhatalmazást kapott, hogy Ferdinánd halála után közölhesse a királylyal, hogy a toszkanai nagyhercegi címet felveszi. Mikor azonban Lipót a családból kilépett, József herceg, az elhunyt nagyherceg jelenlegi örököse kijelentette, hogy úgy ő, mint fítestvére a nagyhercegi címről lemondanak.

— **Lueger betegsége.** Neusser udvari tanácsos orvosánárt tegnap konziliumra hívták Lueger bécsi polgármesterhez. Neusser konstataulta, hogy Lueger az influenza következtében gyomorhurutot kapott. Táplálkozása távolról sem kielégítő és ennek következtében ereje csökkent. Különösen tegnap nagyon gyöngének érezte magát. Hivatalos városi házi körökben is elismerik, hogy egyhamar gondolni sem lehet arra, hogy Lueger újra megjelenjék hivatalában.

— **A Hohenau-pör tárgyalása.** Az első testőrhadosztály haditörvényszéke előtt Potsdamban szerdán kezdődik a főtárgyalás Hohenau és Lynar grókok ellen. A vád hivatalos hatalommal való visszaélésről szól. Száznál több katona van és körülbelül 30 polgári tanu van beidévezve, akiket részint a haditörvényszék, részint a polgári bíróság citált meg. A polgári tanuk között vannak képviselők, bünygyi rendőrtisztviselők, hírlapírók és olyanok, akik azelőtt a potsdami testőr lovasezredekben szolgáltak. Berlini katonatiszti körökben azt mondják, hogy a végtárgyalást a nyilvánosság kizárásával fogják megtartani. Gróf Hohenau katonai egyenruhában, Lynar ellenben polgári öltözetben fog a törvény elé állani.

— **Elmaradt jubileumi bankett.** Az Ujházi Ede tiszteletére január 25-én a „Fészek”-ben tervezett bankett, a mester határozottan kifejezett kívánságára elmarad.

— **Lipót nagybeteg.** Lipót belga király ismét a Lormoy-kastélyban tartózkodik és brüsszeli orvosai erélyes ellenzése dacára is tovább folytatja a meleg levegővel való kezelést Sonrel doktornál. A király úszkös sebe már egészen a bokáig terjedt. A király segítség nélkül már jóformán meg sem tud mozdulni és mindig fel kell emelni, ha fel akar kelni ágyából. Sonrel orvos lakásába is úgy kell a királyt komornyikjainak karjaikon felvinni.

— **A Petőfi-ház.** A Petőfi-ház ismét egy érdekes tárggyal szaporodott. Déri Gyula hírlapíró a múzeumnak ajándékozta Petőfi Zoltán mellszobrát, melyet Izsó Miklós mintázott. Ez a gipszszobor Petőfi Zoltán halálával az ötödik kerületi gimnázium önképzőkörébe került — abba az intézetbe, ahova Petőfi Zoltán járt. — A Bajza-utca 26. szám alatti házban az első emeleten két szobát áldoznak Jókai Mór emlékeztetének Feszty Árpádné jóvoltából, aki a birtokában levő ereklyetárgyakat nagylelkűen ajánlotta fel a múzeum számára. Eleinte csak egy szobát szándékoztak Jókai ereklyetárgyaival berendezni, de az anyag mennyiségére való tekintettel kettőben rakják azokat. Az egyik dolgozó, a másik ebédlő-szobája volt a halhatatlan meseszövények. Az ereklyék rendezéséhez már hozzá fogtak. A nagyobbik szoba telisden teli van koszorúszalagokkal, több mint háromszáz selyemszalag borítja a falakat. Ebbe a szobába jönnek Jókai képei, szobrai, összes munkái, kéziratái és egyéb ereklyetárgyai, míg az egykor ebédlőnek használt szoba az íntimább tárgyakat foglalja magában. Ott van az a nehéz, faragott faágy, amely Laborfalvy Rózával való házassága idején szobahatárához tartozott. Itt van kopott régi kártyaasztala, az ablakban áll édesanyjának széke és kis íróasztala. A fal mellett két családi ívegszekrényben apró tárgyak, az egyikben Laborfalvy Róza színpadi kosztümjeiből és kellékeiből egynehány. A Jókai ereklyemúzeum előreláthatólag gazdag lesz. Ugyanis Nagy Bella a művészeti örökség felét Feszty Árpádnának adta, aki azonnal az ereklyemúzeum céljaira ajándékozta. Az ajándék nemsokára megérkezik a múzeumba. A Petőfi-ház vezetősége ezuton is felhívja a nagyközönséget, hogyha Jókai Móra vonatkozó ereklyetárgyak vannak a birtokukban, a halhatatlan író emlékére emelendő múzeumnak ajándékozzák oda.

— **A Széchényi-Vanderbilt-nász.** A new-yorki rendőrség a Vanderbilt-család kértére széleskörű intézkedéseket tett, hogy gróf Széchényi László és Vanderbilt Gladisz esküvőjénél, amely a jövő hétfőn lesz, a közönség ne juthasson az ifjú pár közelébe. Gróf Széchényi László és Vanderbilt Gladisz már megkötötték a házassági szerződést, amely szerint a vőlegény menyasszonya öt millió dollárnyi hozományának csak kamatait élvezheti, de a főkéhez nem nyulhat hozzá. A vőlegény viszonzásul értékes családi ékszerrel ajándékozta meg menyasszonyát.

— **Összeesküvés az amerikai flotta ellen.** A rio de janeroi rendőrség nagy összeesküvést fedezett föl. A konspirációnak állítólag az volt a célja, hogy az amerikai flotta egy részét elpusztítsa. Az összeesküvés középpontj. Petropolisban van, egyes ágai pedig Szán-Paulóban és Minas Geraszban. Állítólag külföldi anarchisták is bele vannak ez összeesküvésbe keverve. A brazíliai kormány hivatalos nyilatkozatában kijelenti, hogy az amerikai flottának Rio de Janeiroba való megérkezése előtt Washingtonból és Párisból értesítéseket kapott, melyek szerint különböző nemzetiségi anarchisták merényletet terveznek az amerikai hadihajók ellen. A rendőrség megtette a szükséges óvintézkedéseket a merénylettervek megakadályozására.

— **Merénylet a tengerészeti akadémia ellen.** A tengerészeti akadémia ellen tegnap este ismeretlen tettes merényletet követett el. Valaki belőtt a növendékek második emeleti hálószobájába. A lövés senkit sem sebesített meg. A rendőrség megindította a vizsgálatot a titokzatos merénylet elkövetőinek kiderítésére.

— **Varga Károly temetése.** Szabadkán ma temették el nagy részvét mellett Varga Károly orsz. képviselőt. A koporsót mindahárom szabadkai plébános beszentelte. A temetésen az összes egyletek és testületek megjelentek zászlóik alatt, az elhunyt ravatalára számos koszoru érkezett, többek közt koszorut küldött Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter is.

— **A Hazai takarékpénztár gyásza.** A Pesti Hazai Takarékpénztár palotájának ormán gyászlobogót lenget a szél. Hevesi Ödön, az intézet vezérigazgatója, ma reggel öt óraker ötvenhárom esztendőskorában, hosszú szenvedés után meghalt. Az a gyászlobogó pedig, melyik a vezetése alatt álló pénztárat veszteségét jelzi, jelenti egyszersmind az egész magyar gazdasági élet pótolhatatlan veszteségét is, mert benne közgazdasági életünk egyik legértelmesebb és legértékesebb alakja tünt le. Hevesinek nagy része van a magyar pénzpiacz megerősödésében s a vidék pénzügyi viszonyainak javításában s fejlesztésében, amelyet a szövetezetti eszme terjesztésével sikerült elérnie. A szakirodalom terén is jelentős sikerrel működött, sok figyelemreméltó cikket látott napvilágot, nemcsak a hazai sajtó napilapjaiban és szakközlönyeiben, de a külföld jelentősebb újságjaiban is.

Hevesi Ödön tanulmányainak elvégzése után Budapesten egy bankcégnél kezdte meg működését; 1872-ben a Budapesti Iparbank főkönyvvezetője és igazgató-helyettese lett s 1878-ban, amikor az Osztrák Nemzeti Bank a mostani Osztrák-Magyar Bankká alakult át, meghívták oda s vezértitkára lett az intézetnek. Később az Osztrák-Magyar Bank fiókjai közül a nagyváradi fiók vezetését ő reá bízták s 1887-től 1890-ig vezette is a nagyváradi fiókot. Nagyváradról visszatért a bankhoz, mint a budapesti főintézet főnöke, de csak két évig maradt még ebben az állásban, mert már 1892-ben a Pesti hazai takarékpénztár-egyesület élére került. Ez intézetnek, amely már akkor a hazai pénztáratok sorában a vezetőhelyen volt, Hevesi működése még nagyobb tekintélyt szerzett. Üzletkört kibővítette, forgalmát megnagyobbította, összeköttetéseit és hatáskörét bővítette. Hevesi már régebb idő óta betegeskedett. Vesebaja két év előtt kezdett veszedelmessé válni. Orvosai tanácsára Egyiptomban a heináni szanatóriumban keresett orvoslást, hét hónapig volt ott s 1907 május havában tért vissza, látszólag egészenesen. Később Bécs mellett volt egy szanatóriumban, ahonnan az elmúlt év őszén jött haza s újra minden nap pontosan a hivatalában volt s végezte a dolgát. Néhány nap előtt, csütörtökön influenzába esett és szombaton válságos lett az állapot, orvosai már ekkor tudták, hogy menthetetlen. Vasárnap reggel már agóniába esett s ma hajnalban öt óraker meghalt. Halálának hírére a Pesti hazai takarékpénztár, a Hazai bank, a Központi hitelintézet épületére kitűzték a gyászlobogót. A Pesti hazai takarékpénztár külön gyászjelentésben emlékezik meg ügyvezető-igazgatójának haláláról s az elhunytat saját halottjának tekinti. Temetése szerdán délután fél 3 óraker lesz a kerepesi-úti temető halottházában.

— **Vasutasok gyűlése.** A Magyar Szent Korona Országainak Vasutas Szövetsége vasárnap tartotta ez évi első évnegyedes közgyűlését a keleti pályaudvar tanácstermében. Gróf Batthyány Tivadar elnök részletesen beszámolt a szövetség működéséről. Beszámolója során kijelentette, hogy az adóreform a vasutasokra sérelmes. Ha a bíntetőjog szempontjából a vasutasokat köztisztviselőknek ki-nevezték, akkor legyenek köztisztviselők az adózás tekintetében is és ők se fizessenek községi pótdóft. Az elnöki beszéd után néhány felszólalás volt napirend előtt egyes intézmények nevében. Ezután Seidl Arthur ügyvezető-alelnök tette meg előterjesztését és sajnálattal konstataulta, hogy a szövetség adminisztrációja még mindig nagyon sokba kerül. Ennek főoka az, hogy a tagok még a legapróbb kérdésekben is, egyenesen a központhoz fordulnak. Felkérte a kerületi elnökségeket, hassanak oda, hogy az egyes tagok kisebb ügyekben a kerületi vezetőségekhez forduljanak. Ezután Weiszel Samu kaposvári elnök a nyugdíjbizottsági tagok választása dolgában interpellált, majd Szatmári Lajos főszámvevő terjesztette elő jelentését, amelyet tudomásul vettek. Délután Lorber József titkár terjesztette elő jelentését, melynek kapcsán Kramer Gyula azt az óhaját fejezte ki, hogy a szövetség három ügyésze tartson felváltva hivatalos órát a központi helyiségben. Bakonyi Samu ügyész felvilágosítása után a gyűlés nem tette magáévá az indítványt. Ezután dr. Fábían László, a hivatalos lap szerkesztője adta elő jelentését és 3000 korona évi hitelt kért. A gyűlés megadta a kért hitelt. A barbanelli Salamon nyomda-igazgató jelentésében kiemelte, hogy a szövetségi nyomda az utóbbi időben meglehetősen eredményvel dolgozik. Messinger József az Eszéken felállított napközi gyermekotthon működéséről számolt be. Az eszaki kerületnek a gyűlés egyhangú köszönetet

Pesti Hazaj lobogót lenyvezetigazgatandós köz a gyász-pénzintézet egész ma zteségét is, egtartalma vesinek gerősödés-vitásban s me teriesz-erén is je-éltó cikke napilapjai-ntősebb új-

gzése után g működ- yvezetője amikor az k-Magyar titkára lett ar Bank o reá biz- radi fiókot. budapesti meg ebben ai takarék- nek, amely a vezető- gyobb te- forgalmát skörét bő- geskedett. ésse válni. i szanató- volt ott s g egész- óriumban, a minden- a dolgát. esett és osai már ap reggel kor meg- képzésár, ére kitüz- képzésár gyvezető- t halottjá- 3 órakor

nt Korona o tartotta eti pályá- Tivadar- működés- az adó- üntetőlog knek ki- z adózás pótadót. volt napi- Ezután g előter- szövetség ba kerül. egapróbb ordulnak. ak oda, kerületi eissel agok vá- ári La- amelyet eifitkár n Kra- y a sző- hivatalos i Samu ette ma- László, tését és ta a kért igazgató omda az dolgozik. napközi be. Az szöveget

mondott. Elismeréssel fogadták Barok Ármannak, a vonatkísérő szakcsoporth elnökének előadását is. Os v á t h István, a munkásbizottság elnöke kifejtette, hogy a vasuti munkások miként hidegedtek el a nemzetközi szociálisták programjától, akik a gazdasági érdekeket a politikával kapcsolták össze. Végül Ollé Elek, a jóléti bizottság elnöke ismertette a bizottság nagyarányú működését. Ezzel az első napi tanácskozással véget ért. Ma a tanácskozást Seide Artur ügyvezető-alelnök délelőtt tíz óraker nyitotta meg. Tárgyalás alá került a kerületek rendezése. A vezetőség hosszas eszmecsere után elvileg kimondta, hogy a tagok amaz óhaja, hogy egyik kerületből a másik kerületbe osztassanak be, teljesíthető, de mindig tekintetbe kell venni, hogy ezáltal a kerület létszáma csorobát ne szenvedjen. Több kerületi beosztás megváltoztatása után a segítségre tértek át. A nagygyűlés a kora esti órákban ért véget.

— **A Magyar Színeped Szerzők Egyesülete** 1908. január 26-án, vasárnap este fél 10 óraker, a Royal-fogadó I. emeleti termében Molnár Ferencz tiszteletére, az „Ördög” torinói sikerének alkalmából lakomát rendez, amelyen az irodalom és művészet minden barátját szívesen látja. A teríték ára 6 korona. Jegyek kaphatók: Az Újságírók Egyesületében (Erzsébet-körút 27.) az Otthonban (Dohány-utca 76.) és Bárd Ferencz és Testvére czignél (Kossuth Lajos-utca 4.)

— **Az adóhivatali tisztviselők mozgalma.** Vasárnap délután Pestmegye székházában országos gyűlést tartottak az ország minden részéből egybesereglett adóhivatali tisztviselők. A gyűlés meglehetősen zajos volt, de minden pontban egyhangú határozatot hoztak. A napirend legfőbb pontja volt: a miniszterelnöknek, a képviselőház elnökségének és Popovics államtitkárnak átnyújtandó emlékirat elfogadása, az adóhivatali tisztviselők országos egyesületének megalakítása; a tizenötös bizottság beszámolója és a tisztelgő kiildöttség megalakítása. A gyűlésen Sándor Ignác nagyenyedi adótáros elnököt, aki azt mondta, hogy a közös nyomoruság hozta össze az adóhivatalnokokat, hogy kérelemmel forduljanak a kormányhoz és a képviselőházhoz. Utána Urúnski Elemér előadó az emlékiratot ismertette. A legelső feladat, ugymond, az, hogy a legsanyarubb helyzetben levő tízenegyedik fizetési osztálybelieknek segítsenek. Bráz János felszólalása után, aki arra kérte a gyűlést, hogy fogadja el a javaslatot, türelmetlenebb hangok hallatszottak az előléptetés javítása dolgában, de az elnök csillapító szavai után a gyűlés az emlékiratot egyhangulag elfogadta. Ma délelőtt elvitte a kijelölt kiildöttség az emlékiratot a képviselőházba és átadta Wekerle miniszterelnöknek, aki sok jó igérettel bocsátotta el a kiildöttséget. Azután Justh Gyula képviselőházi elnöknel tisztelgett a kiildöttség.

— **A kolera Konstantinápolyban.** Emilitettük, hogy Konstantinápolyban ujabban hét koleragyanus eset fordult elő. Ami eddig gyanus volt, az most már bizonyossággá vált. Remlinger francia bakteriológus vizsgálata megállapította, hogy csakugyan ázsiai kolera-ról van szó. A hét eset egymástól távol álló városrészekben történt, az első a Bosporusz ázsiai oldalán levő Haidar Basa külvárosban. Egy tegnapi mekkai távirat jelentése szerint a kolera-ban eddig elhaltak száma ötszáznegy. Dseddában egy pestis-megbetegedés, két halálozás pestisben és két kolera-megbetegedés fordult elő.

— **Halál a szöszéken.** Apátfalván történt az alább közlendő megható eset. Az ottani templomban Szűcs János nevű plébános fölment a szöszékre s prédikált. Aztán hirtelen összeesett, a szent beszéd megakadt, a megriadt hívők közül többen a szöszékhez rohantak s ájult papijukat lehozták. Csak az olfárig vitték, ott segíteni próbált a falu borbélyja, eret vágott rajta, de hiába; szívvelhűdés megölte a hatvan éves embert. Az egész falu és a környék siratja a jó öreg papot, akit kitünő szívéért, nagy egyszerűségéért mindenfelé szerettek és tiszteltek. Leles függetlenségi volt, sokáig a helyi függetlenségi párt alelnöke s 1899-ben Lukács Lászlónak, a parlamentbe bejutott laziali pópának volt az ellenjelöltje.

— **Negyven ember katasztrófája.** Párisból érkezett távirati tudósítások jelentik, hogy vasárnap délután Vitry sur Seine-ben a vitry chateleti vonalon köd következtében két villamosvonat összeütközött és mintegy negyven ember meg-sérült.

— **Tömeggyilkosság Oroszországban.** Moszkvai lapok hajmeresztő tömeges gyilkosságokról adnak hírt, amely a doni kozákság vidékén történt s amelynek két vagyos és előkelő család valamennyi tagja a cselédséggel együtt áldozatul esett. A gyilkosok a Bondarenkow és a Grechenkop-családokat teljesen kiirtották. A két család a protestáns menonita szektához tartozott. Kastélyaik, amelyek hatalmas park övez, szomszédosak. Tegnapelőtt a Bondarenkow-családnak vendége érkezett. A kaput nyitva találta, a kertben senkisémet mutatkozott, egyenesen bement hát a lakóházba és a folyosón megdöbbenve vette észre, hogy a Bondarenkow ház Xenia nevű felnőtt leányát felkoncolták. Az első szobában hevert Bondarenkow fiának és szolgálójának holtteste. Mind a kettőjüknek koponyája szét volt hasítva. A ház urát és Bondarenkownét az iszállóban találta meg a vendég. Vérbe fagyva feküdt ott a két holttest összezuzott fejével. A vendég és kocsisa rémülten siettek ki, hogy értesítsék a szomszéd kastély lakóit. A folyosókra érve azonban, az egyik szobából gyermeknyöszörgés hallatszott. Bondarenkowiek 8 éves fia volt, aki egyedül menekült meg. A halálfelelemtől egészen alélt volt, mikor rálááltak. A többi három gyermeket a gyilkosok az ablakok keresztfájára akasztották föl.

A vendég és kocsisa a megmenekült fiúval áthajtott a Grechenkop-kastélyba. Ott is nyitva volt a kapu és a cselédség nem mutatkozott. Benyitottak a lakóházba és elszörnyűködve látták, hogy a gyilkosok a Grechenkop-családot is kiirtották. Az első szobában feküdt a férfi, az asszony, felnőtt fivére, 5 éves fia és 7 éves leánya holtan. Nagy vértöcsében hevert az öt holttest. Az egyiket revolverrel ölték meg, a másikat fölkoncolták, a két gyermeknek ketté volt hasítva a feje. A 7 éves leány eltorzult arcán még látszott, hogy sírt, mikor a gyilkosok megölték. Így szól a rendőri jelentés.

Bondarenkowiek megmenekült 8 éves fia beszéli, hogy már valamennyien felekedtek volt, amikor szekérvőrgés hallatszott az udvaron. Apja világgoságot gyújtott és kinézett, abban a pillanatban lövés dördült el, amely bezuzta az ablakot. Még magukhoz sem térhettek a rémülettől, amikor az ajtó kívülről betaszították és három férfi rohant be. Azt kiáltották: Jöjjetek ki, vagy meghaltok! Utánuk még többen tódultak a szobába, valamennyien revolverrel és fejszével voltak fölfigyverkezve.

— Xenia a folyosón segítségért kiabált. — beszélt a megmenekült fiú. Erre a gyilkosok egyike fejszecsapással elémította, de előbb egy kendőt dobott a fejére. Atyámat nem látám, Nikitát és a szolgáló fejszével ütötték le. A kutyá vonított, erre agyonlötték. A macskát is megtalálták, azt is megölték.

Összesen 21 embert gyilkoltak meg a két kastélyban. Arról nem szól a rendőri jelentés, vajon kirabolták-e a két családot, de kétségtelen.

— **A párisi gyémántgyáros.** Még mindig nem tisztázódott a kérdés, hogy a Párisban letartóztatott Lemoine nevű gyémántgyáros szédelő-e vagy lángész. A Temps most egy Normandin nevű urat interjúvált meg, akit Lemoine kísérletezéseinak elején társul fogadott, de aztán elvált tőle. A kérdés az volt, vajon Wernhernek, a vádlónak a kijelentése a letétbe helyezett okmányról megfelel-e a valóságnak. Igaz-e, hogy abban az írásban csak jelentéktelen utasítások vannak s mindössze csak erre szorítkozik: ezukrot és szénsavat kell olvasztótégelyben izzóhőnek alávetni s kész a gyémánt. Normandin így felelt:

Ez mindenesetre egy része a formulának, de csak jelentéktelen része. A cukor és szénsav csak arra való, hogy az előfás alatt fejlődő szénhidrogént abszorbeálja. Ime, egy darab szén, amely a kísérletezésnél szerepelt.

És egy nagyon kemény darab széndarabot mutatott, amelynek egyik oldalán gyémántpor csillogott. Aztán így folytatta Normandin:

— A tulajdonképpeni anyag, amely a gyémántgyártáshoz kell és az olvasztótégelybe kerül a többi anyaghoz, Lemoine titka. Mindaddig, amíg ennek az anyagnak az összetétele nincs fölfedve, a gyémántcsinálás titok marad.

— Bizik-e Lemoine találmányának a valóságában? — kérdezték most Normandinótól.

— Meg vagyok győződve róla, hogy Lemoine csakugyan igazi gyémántokat gyártott s ha a vizsgálóbíró megengedi neki, Lemoine a nyilvánosság előtt is készíti majd igazi gyémántot. Nemcsak előttem, hanem Feldenheimer, Jackson, Wernher és Beit előtt is megtette, pedig azokat nem egykönnyen lehet rászédni.

És kerekén kizárta Normandin azt az eshetőséget, hogy itt bármilyen szemfényvesztés történt volna. Szerinte ez teljes lehetetlenség!

— **Büntény-e vagy öngyilkosság?** Titokzatos ügyben nyomoz ma reggel óta a fővárosi rendőrség. A Ferenczváros egyik elhagyott utcájában ugyanis borzalmas családi dráma történt tegnap. A dráma lefolyása egyelőre még teljesen kiderítetlen, mert a rendőri nyomozás még azt sem tudta eddig megállapítani, hogy gyilkosságról vagy öngyilkosságról van-e szó. Tegnap este telefonjelentés érkezett a főkapitányság ügyeletes rendőrtisztviselőjéhez, hogy a Maláta-utcában mellbe szurta magát egy Jancsó Rudolfiné, született Jaska Erzsébet nevű asszony és meghalt. A rendőrség még az éjszaka megtartotta a helyszíni szemlét, amelynek során merült fel aztán az az egyre alaposobbnak látszó gyanu, hogy Jancsó né nem öngyilkosság, hanem gyilkosság áldozata. Az asszony holtteste a konyhában feküdt a padlón elterülve, mellette pedig egy kisebb konyhakés hevert. A rendőrorvosi vizsgálat szívig hatoló mély szurást konstataált a holttesten. A seb iránya felülről lefelé haladt, ami öngyilkosságnál szokatlan és valószínűvé teszi, hogy a szurás idegen kéztől ered.

A nyomozás további folyamán megállapították, hogy az asszony, aki három éve volt a felesége Jancsó Rudolfnak, boldogtalan családi életet élt az urával. Állandóan perlekedtek egymással és tegnap este is nagy zajt hallottak a lakásban a szomszédok. Volt Jancsóék nál egy Sajben Mihály nevű látogató is az este, aki azonban felkilenicz tájban már eltávozott. Első sorban azonban az áldozat férjét hallgatta ki a rendőrség. Jancsó azt állítja, hogy a vendéget ő és a felesége kísérték a kapuig.

En mindjárt visszajövek — mondta a kapuban az asszonynak — csak menj be.

Az asszony dühös lett és megkérdezte:

— Ugy-e, megint a szeretődöz akarsz meim?

Jancsó állítólag nem felelt erre a kifakadásra, az asszony pedig mérgesen visszament a lakásba. Éve többet nem is látta viszont az asszonyt, mert állítása szerint, mikor kevéssel ezután hazatért, az asszonyi már vérbe fagyva, holtan találta a szoba padlóján. Ezzel szemben azonban a ház lakóinak véleménye egészen más. Takács Istvánné és Tóth Eszter, Jancsóék szomszédjai, azt mondják, hogy Jancsó és a felesége együtt mentek be a lakásba. Jancsó valamivel utóbb kijött és lármát ütött, hogy megölte magát a felesége. Szimann Lajos és a felesége nézték meg elsőnek a vérző asszonyt, aki fájdalmasan hörgött; utánuk tért be a konyhába egy Prohaszka nevű munkásember, aki azt állítja, hogy a kés akkor még nem volt az asszony mellett és hogy azt csak később tették oda. Semmiféle dulakodás, erőszak nyomait nem tudták a holttesten felfedezni. Jancsó Rudolfit, mint gyanúsítottak, bevitték a főkapitányságra és egyelőre ott tartották. Ma délelőtt boncolták fel a holttestet és a boncolás megállapítja, hogy gyilkosság történt. A rendőrség ilytatja a nyomozást.

— **Egy község pénztárát kirabolták.** Arádról jelentti tudósítónk, hogy Tótvarad aradmegyei község pénztárát az éjjel ismeretlen tettesek feltörték és az abban lévő 6000 koronát elrabolták. Az aradi ügyészség megállapította, hogy a tettet a viszonyokkal ismerős egyének követték el.

— **Házasság.** Kadossa Ede hírlapíró vasárnap házasságot kötött Pfeiffer Hedával. Tanuk voltak: Barát Ármán miniszterelnökségi sajtótudósító és Neruda Nándor nagykereskedő.

— **Családi dráma.** Borzalmas családi dráma hírt jelentik Nagybecskerekéről. Zsivanovics Tódor pancsovai lakosnak egy mulatságon elfogyott a pénze. Hazatért és fiatal feleségétől pénzt követelt további mulatozásra. Az asszony ellenkezett, mire férje felkapta fegyverét és feleségére lött, aki nyomban meghalt. A férfi rögtön kijózanodott és midőn tudatára jött annak, hogy mit cselekedett, agyonlötöte magát.

— **Tífuszjárvány Késmárkon.** Késmárkon a múlt hetekben a tífuszos megbetegedések ijesztő mérvet öltöttek. Az egészségügyi hatóság mindent megtett, hogy a betegség terjedését megakadályozza. Megállapították, hogy a megbetegedések nagyrészt a Leibiczi-utca kútjainak fertőzött vizétől erednek. A fertőzött kútakat lezárták és az országos vegyelemzési intézethez vizsgálat céljából vizet küldtek belőle. A betegség legelőbb a csendőrségi laktanyában fitott ki. Egy csendőr meg is halt.

— **Sikkasztó postahivatalnok.** Özv. Szöke Károlyné, egy csinos fiatal asszonyt, aki hazamosabb ideig vezette a bogdáni postahivatalt, a máramarosszigeti rendőrség sikkasztás miatt letartóztatta. Szöke Károlynénak az a büne, hogy feibontott és kifosztott egy pénzeslevelet, mely Amerikából érkezett ezerhatszáz korona tartalommal. A postamesternő elolvasta a pénzt kísérő levelet, tartalmából megértette, hogy Marton Gusztáv Newyorkban élő vasuti munkás adta fel a pénzt egy bogdáni rokona címére. Szöke Károlyné nem sokat habozott, abban a reményben, hogy úgy sem derülhet ki a bűn, mert a levelet nem kézbesítette, elikkasztotta a pénzt és elköltötte. Csak három hét múlva derült ki a dolog, amikor a newyorki rokon megsüreggette a pénz nyugtáját. A bűn kiderült, a hitlen postamesternőt beszállították a máramarosszigeti törvényszék börtönébe. Kihallgatásakor azt vallotta, hogy a pénzt családjára költötte. Nagy nyomorban volt, tele adósságokkal, a fizetéséből nem tudott megélni s mikor meglátta a nagy összeg pénzt, melyet a távoli Amerikából küldtek a kis vidéki városba, elszédült és elikkasztotta. A postamesternő férje miniszteri tisztviselő volt és egy év előtt hirtelen meghalt.

— **Katasztrófa egy bányában.** Ma reggel a Monz közelében lévő kvaregnoni bányában bányalégröbbanás történt, a mely tíz munkást azonnal megölt és husznötöt megsebesített. A katasztrófa nyolczszáz méteinyire történt a föld alatt.

— **Öngyilkosság a kapitányságon.** Ruszi András, a főváros területéről kitiltott napszámos vasárnap délelőtt a hatodik kerületi kapitányság fogházában felakasztotta magát. Mire észrevették, már halott volt. A törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— **Halálozás.** Dr. Sternberg Gézáné, született gyömrői Áldor Nelli életének harminczhetedik évében Nagykárolyban elhunyt.

Kokesch Lajoska, állami főgimnáziumi tanuló január 18-án életének tizenharmadik évében jobblétre szenderült.

Idősebb Tatárka Antal építésmérnök e hó 19-én hatvanéves korában meghalt. Temetése e hó 21-én délután ¼ 4 órakor lesz a Felsőerdősor-utca 19/b számú gyászházából.

Szabó Ferencz nyugalmazott fősolgabíró e hó 18-án életének 76-ik évében meghalt.

— **Fratelli Deisinger** fiúmei czég Budapestén a királyi bérlőházban árulja a létező legjobb kávét 3 korona 90 fillérért.

x **Kétségen felül áll,** hogy a hazai „Vita”-forrás (Sóskut, Vasmegye) nemcsak hogy minden tekintetben pótolja, hanem felül is múlja a hasonló összetételű külföldi ásványos gyógyvizeket, mint pl.: a Biliin, Contrexville, Fachingen, Vichy, Wildungen és még más hasonló források vizeit, amint arról hírneves orvosaink és vegyészektől bekért véleményezések alapján személyesen is volt alkalmunk meggyőződni. A „Vita”-forrás támogatása hazai érdek, mert éppen ennek a forrásnak hivatása, hogy a felesleges importált külföldi ásványvizek behozatala elé gátat vessen.

x **Véredényelmeszesedés** (arteriosclerosis) nemcsak az öregkor betegsége, hanem sokszor fiatalabb korban is lepi meg az embereket és okoz kellemetlen tüneteket, mint fejfájást, szédülést, álmatlanságot, szívtüneteket stb.-t. Az orvosi tudomány ezen és hasonló tünetek okát a véredényelmeszesedésnél tapasztalható magasabb vérnyomásnak tulajdonítja. A múlt évben bejárta a napi- és orvosi szak-sajtót a hír, hogy D'Arsonval francia tudós or-

vostanár magasfeszültségű villamos-árammal a betegség ellen sikereket ért el. E sikereknek élettani magyarázata az, hogy a magasfeszültségű áramnak vérnyomást csökkentő hatása van. Ez a kezelésmód, melyet felfedezője után Arsonvali-satióknak neveznek, teljesen fájdalomtalan és felette kényelmes, mert ruhán keresztül történik. Magyar részről is beigazolást nyertek a kiváló francia tudós eredményei: dr. Hönig Izsó budapesti elektroterapeutikai intézetében (Károly-körút 24.), ahol a kezelési mód számos esetben kipróbálva, szintén bevált.

x **Zászlók,** czimerek, minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x **Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.**

x **Fodor-féle vívóterem** a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobb felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vívásra.

x **Új czimbalmom.** Mogyoróssy Gyula hangszergyáros, Budapest, VII., Kerepesi-ut 71. feltalálta az aczélszerkezetű czimbalmot s így a czimbalmot a legkötelesebb hangszerek közé emelte. Bő ismertetést ingyen küld feltaláló.

Nyilt-tér.

(E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Elismert tény,

hogy bárki, a fővárosban vagy az ország bármely vidékén, bármilyen üzletet, ingatlant venni, vagy eladni óhajt, a leggyorsabban megbízhatóan előzetes költségek nélkül csakis az első magyar általános

add-s-vevést

készítő vállalatához fordul Budapest, Rákóczy-ut 32. Telefon 87-80. Vezetője Löwy Alfréd.

WIKUS TÁTRA

NYERS EVÉSRE
a legjobb tejcsokoládé
BUDAPEST, DEÁK FERENCZ UTCA 17.

KALIPTAS

a legjobb és már is a legkedveltebb fogpépítő
Kapható: **MÜLLER J. L.** és társai
Budapest, IV., Koronaherceg-utca, 2.
Fogyszerészi, fogorvosi és fogszívó üzletekben.
Egy csomag 10 fillér.
Egy csomag 10 fillér. **Fogpép**

OVSZEREK

Gammi és halhólyag, 80% engedélyezett
tartalomban: 1-10 forintig. Capol-Americain rövid,
2-8 forintig. Mintagyűjtemény (25 db) a leg-
ismertebb minőségű urak részére 5 frt. Irig-
tár, felszerelve 2-5 frt. Diana-övek, leg-
ismertebb 2.50, 3.-, 3.50 frt. Minden megrendé-
lésnél 30% engedély. Árjegyzék ingyen.

Rothauser M. Ignác és Fia

Budapest, VI., Deák-tér 6. sz.

Anker-udvar (Király-utca sarján.)

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Operaház.** A „Sevillai borbély” tegnapi előadása zsúfolt ház előtt folyt le. Pedig nem valamely híres külföldi vendég lépett fel benne, hanem csak az történt, hogy Sándor Erzsébet énekelte Rozinát, még pedig ezuttal először. Mint minden szerepébe, úgy ebbe is belevitte szeretetreméltó művészi egyéniségének minden kiváló tulajdonságát. Kedves egyszerűséggel és mégis elegendő pajzánssággal adta Rozinát, énekszámában pedig kifejtette művészetének teljes pompáját. A közönség tombolt lelkesedésében és a művésznőt számtalanszor szólította a lámpák elé. Osztottak vele a sikerben Takáts, Arányi, Hegedűs és Kornai, akik a főbb férfiszerepeket adták.

(*) **Hangverseny-krónika.** Grünfeld-Bürger kvartett-társasága vasárnapi hangversenyén két újdonságot mutatott be. Az olasz Sinigagliának nem nagyszabású, de elég érdekes vonós-negyese volt az első. A második hazai termék. Szerzője Saxlehner Andor, akinek már több szerzeménye révén jó hangzású neve van a magyar zenevilágban. Vasárnap előadott műve egy szép kidolgozású zongora-trio, amelyet a közönség tetszéssel fogadott. Az ügyesen felépített első Allegro után az Andanteban édes szerelmi párbeszédet folytat a gordonka a hegedűvel, amihez a zongora inkább csak mint kísérő járul. Ezután következik az ötletes, eleven Scherzo. Ezzel szemben a kissé elnyújtott finálé némi hanyatlást mutat. A zongoraszólamot Mérő Jolán odaadással és kiváló művészi kvalitásainak teljes kifejtésével játszotta. A közönség rendkívül melegen ünnepelte a fiatal művésznőt, akinek számtalanszor kellett a dobogón megjelennie és aki gyönyörű virágadományokat is kapott. Közreműködött a hangversenyben Venczei Béla, operánk szép hangú basszistája is. Nagy hatással énekelte egy áriát Verdi „Nabukadonozor”-ából és néhány dalt (közte Buttykaynak „A hegyeken túl” című bájos dalát); de mi a fészkes fülemilének kellett neki német dalokat is énekelnie? Vagy ő is azok közé tartozik már, akik azt képzelték, hogy nem is dal az, amelyik nem német?

Ma este az Akadémiai Zenekar második hangversenyét rendezte az Országos Zeneakadémia dísztermében. Ezuttal Popper Dávid állt mint dirigens a zenekar élén. Hubay Jenő pedig az első versenymester helyét foglalta el. Bizonyára jó részben ennek tulajdonítható az, hogy a vonósok oly fényesen játszottak ma. Ellenben a fuvóhangszerek kissé nyersen hangzottak, sőt a fafuvónál itt-ott hamis hangokat is hallottunk. Volkmann hatalmas D-moll szimfóniája nyitotta meg a hangversenyt. Utána hazai újdonság következett: Weiner Leónek kis zenekarra írt „Farsang” című humoreszkje. A nagytehetségű fiatal szerző ebben a művében bámulatra-méltó technikai tudással, sok eredeti és pikáns hangszerezési ötlettel fűszerezve zenésített meg egy öröngő farsangi leletet, amilyen csak Olaszországban vagy Párisban képzelhető, de nálunk alig. A rendkívül érdekes újdonság nagy sikert aratott. Ugyancsak rafinált zenekari hatások láncolatából állnak Elgar angol zeneszerzőnek „Változatai”, amelyeket szintén ma mutattak be először. E két mű között Schumann remek Manfred-nyitánya jól eső pihenőül szolgált. Sokan már ezután eltávoztak, úgy hogy Elgar darabját megritkult hallgatóság előtt játszották.

(*) **Elmaradt hangverseny.** Ripper Alice zongoraművész nő szerdára hirdetett hangversenye elmaradt. Az előre váltott jegyek árát visszafizeti Méry Béla.

Megkezdődött
a rendkívüli
nagy elárúsítás

Tennis fianel méterje	...	most	13 1/2 kr.
120 cm. angol obovlot, női ruhákra	...	most	39 kr.
Uj galóc, egész finom	...	csak	18 kr.
Fegyházban kötött női harisnya	...	csak	20 kr.
Kötött férfi divat harisnya	...	csak	33 kr.
Férfi ing puha mellű	...	csak	1.55 kr.
Egész finom, férfi köppert nadrág	...	csak	1.45 kr.
Férfi Jäger ing és nadrág	...	csak	1.38 kr.
12 db. angol batiszt zsebkendő	...	csak	1.25 kr.
Planell portióró, egész nagy	...	csak	18 kr.
Férfi háló ing, egész finom	...	csak	1.75 kr.
Női ing ajour betáttal	...	csak	98 kr.
6 szem. színes kávé ajour készlet	...	csak	2.05 kr.
Női glassé kesztyű, egész finom	...	csak	98 kr.
Tiszta olyom férfi nyakkendő	...	csak	89 kr.
Selyem lottszoknya, ajour fodrozal	...	csak	9.75 kr.

3000 darab Frotir-törülköző 25 krtól kezdve. Játékaruk dísz tárgyak minden elfogadható árrban amíg a készlet tart

Vidéki rendelések pontosan eszközölteknek.

Pfeiter Pál és Testvére
IV, Kecskeméti-utca 6. szám

Andrássy-ut 17. sz.

FŐVÁROS.

Az adóügyi reformok a főváros előtt.

— Rendkívüli közgyűlés. —

Budapest, január 20.

A székesfőváros törvényhatósági bizottsága ma délután rendkívüli közgyűlést tartott, Fülepp Kálmán főpolgármester elnöke mellett, hogy tárgyalja azt az indítványt, amelyet negyvenkét fővárosi bizottsági tag terjesztett elő a pénzügyminiszter részéről tervezett adóügyi reform tárgyában. Az indítványt közöljük a következőkben:

1. Mondja ki a közgyűlés, hogy a meghatározottabbban tiltakozik az ellen, hogy a jelen gazdasági viszonyok közepette bármiféle adóemelés tervezésék; mondja ki, hogy az adónak emelése oly időben, amidőn csak a szegénység terjed, a megélhetési viszonyai a legkedvezőtlenebbek, amidőn nincs vállalkozó kedv, rosszak a kereseti viszonyok, aláásná teljesen a közgazdasági állapotokat és véglegesen lerontaná a gazdasági téren elért súlyos eredményeket.

2. Mondja ki a közgyűlés, hogy a magyar kereskedelem és ipar adóterhének az osztráknál súlyosabb volta lerontja a verseny előfeltételeit és kizárja a gazdasági függetlenítés reményét.

3. Mondja ki a közgyűlés, hogy az állami adóteher emelkedése, azzal a rendelkezéssel kapcsolatban, hogy az általános jövedelmi adó után pótdadó ki nem vehető és az összes hozadéki és jövedelmi adók az államháztartás javára lefoglalhatnák, súlyos zavarokba sodorja a városi háztartásokat és megakasztja a városok fejlődését.

4. Budapest székesfőváros közönsége meghívja a magyarországi összes törvényhatóságokat országos gyűlésre, az adójavaslatok tárgyalása és a kormányhoz, valamint a törvényhozáshoz intézett közös felirat felterjesztése céljából.

A tárgyhöz az egyik indítványozó: dr. Glücksthal Samu bizottsági tag szöveget, Kivánatosnak tartja, hogy vagy vegyék le az országgyűlés tárgyalásáról az egész adóreform ügyet, vagy pedig módosítsák a javaslatot a közkívánalomhoz képest. Kéri az indítvány elfogadását. (Fülsz. Taps.)

Az elnök kérdi a közgyűléstől, kívánja-e az indítványt sürgősen tárgyalni, vagy sem. Mert abban az esetben, ha ezt nem kívánják — aminthogy eddig erre indítványt nem tettek — akkor nem engedheti meg az érdemleges tárgyalást.

Glücksthal Samu kéri az indítvány sürgős tárgyalását, míg Baránszky Gyula, mivel az ügyet kellőleg tanulmányozni nem lehetett, azt kérte, hogy adják ki előbb a tanácsnak előterjesztés tételét végett.

A közgyűlés nagy többsége a sürgős tárgyalás mellett nyilatkozott.

A tárgyhöz szólva, Baránszky Gyula ismétli kérelmét, hogy az indítványt adják ki a tanácsnak, mert lehetetlen volt eddig tanulmányozni. Javasolja, hogy az indítványt és a reá vonatkozó szövegét nyomassák ki, osszák szét a bizottsági tagok közt, küldjék meg az összes törvényhatóságoknak, azzal a céllal, hogy ezeket országos gyűlésre hívják össze. Javasolja végre, hogy az ügyet adják ki, véleményezés végett, a székesfőváros pénzügyi és gazdasági bizottságának.

Baránszky István polgármester szerint, vitán felül van, hogy az adóreform-javaslat aggályosnak látszik. Egyébként ő és a tanács ebben a kérdésben nem akar politikát látni; nem úgy fogja fel a dolgot, hogy ez az akció a kormány ellen irányulna. A következő indítványt teszi:

A főváros közönsége hívja meg közös értekezletre:

1. a törvényhatósági joggal bíró városokat;
2. azok országgyűlési képviselőit;
3. a kereskedelmi és iparkamarákat és mindazokat, akik eziránt érdeklődnek, avégből, hogy tisztán láthassak, milyen kihatása lenne az egyenes adók tervezett reformjának, egyfelől a városok háztartására, másfelől a városi adófizető polgárságra. Ebből az értekezletből kellene felterjesztést tenni az összes városoknak a kormányhoz s feliratot intézni az országgyűléshez és kérni azokat a módosításokat, amelyeket a városok és városi polgárság érdekében szükségesnek tartunk.

Bernát István azzal szemben, amit itt hall, hogy az elszegényedés általános, határozottan áll-

ítja, hogy soha Magyarországon a vagyonosodás olyan nagy mértékben nem mutatkozott, mint ez idő szerint. (Nagy zaj.) Tessék megkérdezni Jellinek Henriket, a közúti vasút elnök-igazgatóját, vajon mikor volt ilyen nagy a közúti forgalom, mint most. (Nagy zaj.) Soha a gyárak így elfoglalva nem voltak, mint most. (Óriási zaj. Ellentmondások.) Őt év alatt ötszáz milliónyi értékpapírost vásárolt vissza ez az elszegényedettnek mondott ország. Ha helyesnek tartjuk a progresszív-adó behozatalát, akkor bele kell nyugodniuk az érdekelteknek abba, hogy adó-emelés történik. Hiszen a progresszív okvetlenül azt hozza magával, hogy az adózók egy részének az adója emelkedik. Különben elfogadja a polgármester indítványát.

Hecht Ernő nem fogadja el a polgármester javaslatát. Elég, ha akciózt indítanak a kereskedelmi, ipari érdekeltek és a főváros.

Székelly Ferenc: Amióta a világ áll és adók vannak a világon, az adó-reform mindig adó-emelést jelentett. Helyes dolog, ha az egyenlő arányokban való teherviselést hozzák be minden államban. A mi kormányaink azonban mindig azt az utat választották, hogy azokra raktak új és új adó-terheket, akik azt már azelőtt is a legnagyobb mértékben viselték: ezek az ipar és kereskedelem képviselői. Tiltakozunk kell az ilyen egyenlőtlen elbánás ellen. Elfogadja a polgármester indítványát.

Glücksthal Samu kijelenti, hogy a saját indítványát visszavonja és csatlakozik a polgármester javaslatához; ugyanekként nyilatkozott Baránszky Gyula is. Így a közgyűlés egyhangulag elfogadta Baránszky István polgármester javaslatát.

Kasics Péter kérte, hogy az interpellációját a szerdai rendes közgyűlésen tehesse meg. Ehhez hozzájárult a közgyűlés, amely ezzel, este egyegyed nyolcz órakor véget ért.

(A vásárcsarnok tarifakedvezménye. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter ma leiratot intézett a székesfőváros hatóságához a központi vásárcsarnokba irányított élelmi cikkek díjkedvezménye tárgyában. A miniszter a leiratban a következőket mondja:

Habár az eddigi tapasztalatok azt látszanak igazolni, hogy a Máv. vonalain a budapesti központi vásárcsarnokba irányított egyes élelmi cikkekre vonatkozó tizszázalékos díjkedvezmény a főváros közlelmelésének kedvező alakulása szempontjából eddigelő teljesen alárendelt jelentőségű, mindamellett, főképp az élelmiszerek jelenlegi drágaságaira való tekintettel, utasítottam a Máv. igazgatóságát, hogy a kérdéses díjkedvezményt, az alább közölt módosítással, illetőleg megváltoztatással, az 1908. év elejétől fogva a visszavonásig, de legkésőbb az 1908. év végéig terjedő érvényvel ujtssa meg.

Megengedem egyúttal, hogy ez alkalommal a díjkedvezmény keretében a gyorsárúként szállított gyümölcs, dinnye, friss főzelék, zöldség, élő és holt baromfi-küldemények is bevonassanak, amelyekre szintén 10 százalék kedvezmény fog rendelkezésre állani.

Az élelmi cikkek kivételére ezidőszert főnálló díjkedvezményekre vonatkozólag megjegyzi a miniszter, hogy a Budapestre és a Budapest mellett fekvő magyarországi állomásokról gyorsárúként Ausztriába vitt egyes élelmi cikkekre főnálló díjkedvezmény a vad- és vaj-árucikkekre az 1908. évről már nincs megállapítva és a többi cikkeknel (élő és leölt baromfi, friss főzelék, zöldség és friss gyümölcs) szintén megszűnik a kedvezmény az 1908. év végén. Más díjkedvezmény az Ausztriába szállított élelmi cikkekre nem áll fenn, a vámok a külföldre szállítottakra vonatkozó kedvezmény megszüntetése, vagy korlátozása pedig kihatásba nem vehető; egyébként pedig ez utóbbi kivételünk egészen más természetű, mint az Ausztriából való kivétel.

A kolliagrikol-rendszernek a Máv. vonalain való esetleges behozatala jelenleg beható tanulmányozás tárgya. Amennyiben ez célszerűnek bizonyulna is, csak az esetben lesz keresztülvihető, ha az államvasutak az érdekelt összes tényezők részéről a legmészebbmenő előékenységgel találkoznak. E tekintetben — ugymond a miniszter — számítok arra, hogy a főváros közönsége szintén minden lehető támogatást és könnyítést meg fog adni (különösen a városi vám beszedése körül), ami a kolliagrikol-rendszer mehoosítása érdekében netán szükségesnek fog mutatkozni.

(Zágráb küldöttel a polgármesternél. Ma délelőtt Lenucs Milán zágrábi középítési igazgató és Reicher Sándor, Zágráb városi mérnök érkezett Budapestre, hogy tanulmányozzák a székesfővá-

(*) Shakespeare-matiné. A Kisfaludy-Társaság kebelében alakult Shakespeare-bizottság tegnap tartotta meg első matinéjét a Nemzeti Muzeum dísztermében. Legnagyobb része az érdeklődőknek a nagy tolongás folytán kívül rekedt a nagy előcsarnokban s megtörtént az a páratlanul álló eset, hogy a künrekedteknek kárpótlásul fiókelőadást rögtönzött Rákosi Jenő. Így aztán belül is, kívül is minduntalan felzuggott a taps és éljenzés.

A tulajdonképeni matiné — mert az ajtón kívül maradtak számára rendezett előadásról nem referálhatunk — Berzeviczy Albert, a Shakespeare-bizottság elnöke, nyitotta meg. Röviden vázolta a bizottság céljait. Kifejtette, hogy a művelt külföldön mindenütt lelkesen ápolják a Shakespeare-kultuszt, de a Shakespeare-bizottságot nem a külföldi példák indították tevékenységre; működésével nemzeti életünk egyik szükségletének is iparkodik megfelelni. A zajos éljenzéssel fogadott megnyitó beszéd után Jászai Mari, a Nemzeti Színház nagy tragikája, páratlan művészetével szavalt el egyes jeleneteket Shakespeare Coriolánusából. A művésznőt valóságos tapsorkán kísérte, mikor az emelvényről lépett.

Utána Somló Sándor olvasott fel „Régi magyar Shakespeare-alakítók” czímen. A Nemzeti Színházban tulajdonképen Lendvay Márton és Egressy Gábor az elsők, akik komoly Shakespeare-alakításokat produkáltak. Lendvay — Szigeti József szerint — igen szépen, Egressy igen jól játszott. Dézsi Kádár Zsigmond főképp Lear király alakításával, Gyulay Ferenc III. Richard és Shylok szerepében, Drágus Károly Hamletben tűnt ki; Tóth Antal is egyike volt a jobbakkak. De mindezeket fölfülmulta Rónay Gyula, akinél nagyobb Shakespeare-művész máig nem került a Nemzeti Színház színpadára. Mindjárt első föllépésével lebilincselte, meghódította a közönséget. Két évig volt tagja a Nemzeti Színháznak, de minthogy ambíciója itt elég teret nem talált, ismét vidékre ment s Nagyváradon halt meg fiatalon, 44 éves korában. A szíve ölte meg. Azokban, akik ismerték, feledhetetlen emléket hagyott az ő nagy művésze. A visszaemlékezést, amely zajos tapsot aratott, ismét Jászai Mari szaválata követte. Ezuttal III. Richard első felvonásának nagy jelenetét reczitálta s a közönség újból tomboló lelkesedéssel, perczekig tartó tapsai honorálta a kiváló tragikát.

Végül Rákosi Jenő, miután a külső közönséget már kielégítette, most a belső publikumnak eszegegett egy negyed óra hosszat ötletesen és szeretetreméltóan. Kimutatta, hogy Shakespeare műveiben személyes ismerőseinknek egész tömege hemzseg, mert nincs az életnek olyan viszonylata, amelyben Shakespeare ne volna a legjobb alkotó, a legjobb tanácsadó, a megnyugtató, a vigasztaló. Az élvezetes előadást zajos tapsal kísérte a közönség. A legközelebbi Shakespeare-matiné a jövő vasárnapon lesz.

(*) Szabad Művészet. Ezen a czímen Béncze Ferenc és Szalkay Gusztáv fiatal művészek szerkesztésében gazdag és érdekes tartalmu, havonként kétszer megjelenő művészeti folyóirat indult meg, amely tiszteletreméltó szókimondással és lelkesedéssel szolgálja a magyar képzőművészetek ügyét. A folyóiratot értékes cikkek mellett igen finom, művészi rajzok is díszítik. Előfizetési ára egész évre 8 korona. Szerkesztősége VII. Aréna-ut 40. szám.

(*) Kis-Színház. Sziklai Kornél Kis-Színházban vasárnap délután nagy sikerrel került színre „Nick Carter” detektiv-darab, amelyet Sziklai Kornél és Gonda István irtak. A házat zsufolásig megtöltő közönség a darab érdekes és izgató jeleneteit visszafójtott lélekzettel leste és végül dörgő tapsal hívta ki a szerzőket. Nick Cartert az egyik szerző, Gonda István játszotta kifogástalanul. Nagyon jók voltak: Iványi, Gömörly, Somossy René. A három részre osztott darabnak legközelebb színe kerül a folytatása, amelyet érdeklődve vár a Kis-Színház közönsége.

WIKUS TATRA TEJCSOKOLÁDE

SZÉN, koks, briket,
összes gazdasági,
ipari és házi célokra
Telefon: Detall 75-26. Engros 164.

27701

Radnay Károly
BUDAPEST, V. kerület, Váci-körut 80:
Sürgőnyozni: ANTRACIT BUDAPEST

ros közlekedési intézményeit és különösen a közvágóhidakat és vásárcsarnokokat. Ma délelőtt látogatást tettek Bárczy István polgármesternél, aki az előkelő horvát vendégeket igen szívesen fogadta és gondoskodott róla, hogy a kellő kalauzolásban részesüljenek.

(A városi vám. A főváros öt évvel ezelőtt megállapította a városi vám új díjgyezékét s jóváhagyás végett felküldte a belügyminiszterhez. A miniszter azonban még nem nyilatkozott, pedig a főváros a városi vám révén is szeretné fokozni jövedelmét. A tanács most arra kéri a közgyűlést, hogy fölíratban sürgesse meg a díjgyezék jóváhagyását.

SPORT.

Magyarország korcsolyázó bajnokságai.

Budapest, január 20.

Versenyzőgárdánk legfontosabb napja vasárnap volt, amidőn Magyarország gyors- és műkorcsolyázó bajnokságáért küzdöttek legjobbaink. A műkorcsolyázás bajnoksága walkover volt s ezt Kronberger Lili nyerte meg, ki úgy az iskola, mint a szabadon választott gyakorlatokat is oly szépen végezte, daczára a rossz jégnek, hogy megközelítette a szabályokban előirt legnagyobb pontszámot. Bajnoki mutatóváltatásán, a legnagyobb bizalommal várjuk Európa műkorcsolyázó bajnokságában való szereplését.

A gyorskorcsolyázó bajnokságban Mannó Miltiades bizonyította azt, amit róla vasárnapi számunkban megírtunk, hogy ő olyan versenyző, aki minden körülmények között megállja a helyét. Nem olyan versenyző, akit a jég puhasága, vagy egyéb hátrányai akadályoznak abban, hogy képességeit érvényesítve, legyőzze ellenfeleit.

Az 500 méteres futamát nagy fölényrel nyerte meg, az 1500 méteresben nyugodtan vezette magát ellenfelével, kit a czelegyenesben egyszerűen lespurtolt. A három futam közül kettőt megnyerve, Magyarország bajnoka lett.

Ellenfelei közül meglepetést keltett Gyurmann szép futása és Vampetichs gyenge szereplése, akit képességeinek kifejtésében a jég puhasága rendkívül befolyásolt. A versenyek eredményei a következők:

I. Bajnoki gyorskorcsolyázóverseny. 500 méteres szám. I. futam: 1. Wampetich Imre B. K. E. 52¹/₁₀. 2. Péczeli Andor 53¹/₁₀.

II. futam: 1. Mannó Miltiades 49¹/₁₀. 2. Gyurmán Dezső 52¹/₁₀.

III. futam: 1. Levitzky Károly 53¹/₁₀.

Eredmény: 1. Mannó.
2. Gyurman.
3. Wampetich.

II. 1500 méteres szám. I. futam: 1. Mannó 2.56¹/₁₀. 2. Gyurmán 2.56¹/₁₀. Ez volt a nap legszebb versenye. Gyurmán türelős tempóban indul és végig vezet. Mannó a czelegyenesben tör csak előre s rövid, de izgató küzdelem után hat méterrel győz.

II. futam: 1. Wampetich Imre 3 p. 19 egytized mp. Péczely Andor 3 p. 19 négytized mp.

Eredmény: 1. Mannó.
2. Gyurmán.
3. Wampetich.

Mannó így két futamot nyerve meg, Magyarország gyorskorcsolyázó bajnoka lett.

Az 5000 méteres futamot a rossz jég miatt keddén délután 3 órára halasztották.

II. Országos gyorskorcsolyázó verseny 1800 méterre.

Eredmény: 1. Schick L. 3 p. 21 egytized mp.
2. Haraszi L. 3 p. 28 négytized mp.
3. Szébeny A. 3 p. 34 nyolcötöd mp.

III. Viðékiek versenyre 1000 méterre.
1. Ifj. Somody István (Kolozvári E. A. C.) 2 p. 12 négytized másodperc.
2. Lichteneckert László (Székesfehérvári T. C.) 2 p. 53 kéttized mp.

A bajnoki meeting nagy programját mintaszerű rendezésben bonyolították le és ebben első sorban a bizottság elnökének: dr. Szentgyörgyi Imrénének és dr. Liedemann Frigyes titkárnak az érdemeit kell elismernünk.

A bajnokság harmadik futamát (5000 m.) holnap délután 3 órakor futják le, ha a jég alkalmasnak mutatkozik. Ebben Mannó aligha indul, mert a klagenfurti versenyekre készül.

() A nizzai meeting hatodik napján, vasárnap, főszám a Prix du Grand Cercle de Nice akadályverseny volt, melynek 30.000 frankos díjáért 14 steepler mérkőzött, köztük a múlt vasárnapi Grand Prix résztvevői közül csak a győztes Hamed nem vett részt, de a finishben egyiknek sem jutott szerep. A 30.000 frankos díj Franciaország egyik legjobb steeplerjének, Journaliste-nak a zsákmánya lett. A részletes eredmény a következő:

Prix du Grand Cercle de Nice. Díj 30.000 frank. Táv 4000 m. 1. Mons. Fischof id. Journaliste, 74 kg. (Parfement). 2. Mons. Ephrussi 56 St. Hilaire, 66 kg. (H. Aylin). 3. Mons. Beer 66 Sylvaire, 64 kg. (Holt).

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Polónyi—Lengyel-ügy. A budapesti büntető törvényszék vádpanca vasárnap délelőtt tette át a Polónyi—Lengyel-sajtópör összes iratait az esküdtbírók helyettes elnökéhez, Sárkány Lajos bírónak az esküdtszéki főtárgyalás kiűzése céljából. Mivel azonban Polónyi ezen sajtópörében való itélkezésre más esküdtbírók kijelölését kérte, a törvényszék ezen kérelme fölött leendő határozathozatal céljából a napokban már felterjeszti az összes iratokat a kir. Kuriahoz. A kir. Kurianak a bíróságdelegálási kérelem fölött hozott határozata után kerül csak az ügy főtárgyalásra való kiűzésre.

§ Renitens esküdt. Lyka Emil háztulajdonos, mint esküdtbíró ma akart negyedszer sztrájkolni a budapesti esküdtbírószékkel szemben — ezúttal levél nélkül. Egyszerűen nem jelent meg a mai esküdtszéki tárgyaláson. Már mindenki kíváncsian leste az újabb pénzbírság kirovását, Zsitvay Leó elnök azonban e nélkül végzett a renitens férfival. Mikor ugyanis az esküdtiek neveinek felolvasása alkalmával ismét Lyka Emil nevéet olvasta a jegyző, a következő nyilatkozással fejezte be az elnök az ügyet.

— Lyka Emil esküdt ur újból nem jelent meg — konstátálta az elnök. — Különböző jelenségek arra készítettek, hogy ennek az esküdt urnak magatartása végezt kutatásokat eszközöljek. Lyka Emil a január 13-án kezdődő esküdtszéki ülészek első napján, mint második pótesküdtbíró sorsoltatott ki. Azóta nem jelent meg. Január 17-én levelet intézett hozzám, melyben tudatta, hogy nem akar résztvenni az esküdtbíráskodásban. Erre megbírságolta két ízben is a bíróság, január 17-én és 18-án. Kutatásaim eredménye az lett, hogy bírói elhárítás helyett más eljárást fogunk vele szemben követni. Itt azonban nevéet fel nem fogjuk többé olvasni.

Lyka Emil tehát a további főtárgyalásokra meg sem idézi a bíróság s így a kiltásba helyezett fokozatos bírságok is elmaradnak.

§ Fölmentett szociálista. Ez alatt a cím alatt a múlt év tavaszán hosszabb cikket tett közzé a „Világszabadság” című szociálista hetilap hasábjain Német József szegedi földműves. Az ügyészség osztály elleni izgatást látott a cikkben s sajtópört indított a szerző ellen, akinek ügyét ma tárgyalta a budapesti esküdtbírószék Zsitvay Leó elnökle alatt. Német József a tárgyaláson elismerte a cikk szerzőségét, de tagadta, hogy abban izgatás volna. Az esküdtök dr. Balás kir. ügyész vád- és dr. Bródy Ernő védőbeszéde után nem bűnösnek nyilvánították a vádlottat, mire a bíróság is felmentő ítéletet hozott.

A fiatal leányok

ha testileg gyengék, vagy csak múlt betegségben szenvednek is, már régóta bizalommal viseltetnek a

As Emulsió vasmágnak a SCOTT-féle módszer védegyjől — a halászlé — kinyújtás figyelembe venni.

Scott-féle Emulsió

iránt, mert fejlődésükre jótékony hatással van ez az izletes, könnyen emészthető legjobb erősítőszert. Seidülő leányoknak minden alkalommal ezt a bevált kitűnő szert kellene használniok, a mikor gyengék, fáradtak és kedvetlenek.

Egyeredeti üveg ára 2 K. 50 fillér. Kapható a gyógyszeráraknál.

KÖZGAZDASÁG.

Személyi ügyek a bankoknál és vállalatoknál. Az utóbbi időben különösen sok szó esik a pénzügyvilág személyi ügyeiről. Egy csomó állás vár betöltésre a bankoknál és egyes nagyobb iparvállalatoknál, részben üresedés, másrészt egyéb körülmények folytán. Egy bécsi tőzsdelap most felhasználja a levegőben lógó személyi kérdéseket s a kombinációk egész sorozatát közli vasárnapi számában. Így — szerinte — a Kereskedelmi Banknál Kohner Zsigmond helyett dr. Kohner Adolfot fogják az igazgatóságba beválasztani. A bank alelnöke valószínűleg gróf Széchenyi Béla koronaőr lesz, aki régi tagja az igazgatóságnak. Dr. Kohner Adolf a Kereskedelmi Bank igazgatóságába belépése folytán kénytelen lesz lemondani a Belvárosi Takarékpénztárnál viselt igazgatósági tagságáról, ellenben belép a Felsőmagyarországi Bánya- és Kohó r.-t. igazgatóságába is.

A Leszámitolóbank igazgatóságában megüresedett helyre Scheiber Endre fakereskedőt fogják beválasztani.

A Budapest-Erzsébetvárosi Takarékpénztár igazgatóságába báró tornyai Schossberger Rezső és dr. Böszörményi Oszkár nagyiparosokat választják be.

Az Angol-Osztrák Bank főtanácsában is megüresedett a Magyarország részére fentartott hely. A bank szükségesnek látja, hogy ezen egy helyett két főtanácsost válasszon a magyar állampolgárok közül s máris tárgyalások folynak egy nagyiparossal és egy volt politikussal az állások betöltésére nézve.

A Hungária Műtrágyagyár elnöke az elhunyt Kohner Ágoston helyett Láncozy Leó lesz, aki eddig is benn volt az igazgatóságban.

A Budapesti Városi Villamos Vasút igazgatóságában is megüresedett két állás. Az egyikre egész bizonyosan a Kereskedelmi Bank egyik igazgatója kerül, a másik állás körüli indult meg a harc, amely eddig nagy részvénykeresletben nyilvánul.

A Rimamurányi Vasmű r.-t.-nél két igazgatósági tag helye üres, egyelőre csak az egyiket szándékoznak betölteni a Wiener Bankverein valamelyik igazgatójával.

A Salgótarjáni Kőszénbánya-Társulatnál egy hely üres, pályázó itt is van elég, betölteni egyelőre aligha fogják.

Mindezeket kívül még két tőkeemelési előkészületről is beszámolt a nevezett lap, melyek azonban nagyon koraiak. A személyi ügyekre vonatkozólag csak egy tekintetben kívánunk hozzá szólni a fenti értesülésekhez és pedig a Kereskedelmi Bank személyi ügyeit illetően. Múlt alkalommal már beszámoltunk egyik verzióról, mely azon számosak közül való, melyek a napokban napvilágot láttak. Ujabbban az hírlik, hogy a bank a Kohner Zsigmond halálával megüresedett alelnöki állást Weiss Manfreddal, az igazgatóság tagjával fogják betölteni, míg új tagul Pehér Miksa igazgatót választják be az igazgatóságba.

A cséplőgép-tulajdonos felelőssége. A Kuria egy konkrét esetből kifolyólag kimondotta: A gőzcséplőgéppel való cséplés tüzveszéllyel járván, a magából ebből a veszélyből származó károkért a géptulajdonos rendszerint nem felelős. Annak bizonyítása tehát, hogy a tűzveszély, mely felperes terményeit elhamvasztotta, cséplés közben, a gőzcséplő közelében ütött ki, nem elégséges alperes géptulajdonos kártérítési kötelezettségének megállapítására.

Megalakult a Steinhercz-féle részvénytársaság. Hosszu vajadás után végre megalakult a Romániai Fakivitelei Részvénytársaság, amely Steinhercz B. romániai üzletének átvételével a hitelezők részére megteremtette azt az alapot, amelyet egy érdekcsoport a nagyobb hitelezők elől el akart vonni. Az új részvénytársaság 5.000.000 korona alaptőkéjét a hitelezők osztják fel maguk között, akik úgy alakították meg az új részvénytársaság igazgatóságát, hogy abból teljesen kihagyták Steinherczet. A Romániai Fakivitelei r.-t. igazgatóságának tagjai a következők: Schulz Manó elnök, dr. Engel Aurél, Fuchs Artur, dr. Hajós Zsigmond, a Lipótvárosi Takarékpénztár igazgatója, dr. Horvát Lipót, a Magyar Általános Takarékpénztár igazgatója, Husserl Ottó, Pollák József, Radnai Arnold, az Általános Bank igazgatója, Schulz József, Sebestyén Richárd és dr. Sebestyén Samu. Az igazgatóság kül-

dőtti ma
mayetti
megszem
intézked
leti ügye
keresked
selt inté
400.000 k
hetőleg l
s az uj
fog nyug
regisztrá

A to
megyei
óvi közz
sért elism
totta az
tet. Dr.
az elnök
Torontál
gyában i
Géza a
Gottschal
érdekbe
konics E
hogy kü
rányi föl
gye terít
sített s a
érdekbe
Martó
a magya
zett tapa

A te
keresked
latkozat
ben levő
formálni
különbör
posta- és
legráf-é
nek a t
főlemlít
ter legk
a képvis
ügyében

Dr.
ségeit v
távíratk
volsági
ban a d
igénybe
számú
előfizet
az előfi
a díj i
szer, an
nem vo
igénybe
számú
mon fel
mindegy
Ezentul
négy e
telefon
czelőzz
egyenki
tatni. A
lethelyi
számú
béli kö
dolgába
nem ke
esetben
zeték u
Lesznel
lámpák
kivánt
be. A
lékdij
egység
lép. Ös
50, 100,
távolsá
200 fill
tése is

A
niszteri
nemcsa
jut. A

Reg

Hasz
nak

Reg

Hasz
nak

Reg

Hasz
nak

Reg

Hasz
nak

Reg

Hasz
nak

Reg

Hasz
nak

Reg

Hasz
nak

Reg

Hasz
nak

A Máv. vagonredelésel. A magyar királyi államvasutak igazgatósága — hír szerint — 800 személykocsit szándékozik megrendelni. A Magyarországon fenálló öt vaggongyár azonban annyira túl van halmozva munkával, hogy ezt a megrendelést nem tudja elvállalni, mivel a kocsiknak 1908. év végéig készen kell lenniük. Erre vonatkozólag most tárgyalások folynak és szakkörökben remélik, hogy mégis sikerül a belföldön való elkészítése a személykocsiknak, mert különben a vasut kénytelen lesz külföldi gyárakra bízni a megrendelés teljesítését.

Az adóreform ellen. A Magyar Kereskedelmi Csarnok az adóügyi reformok kérdésében ma, előke, Jellinek Henrik vezetése alatt ülést tartott, melyen a már megbízott előadók előterjesztették az egyes törvényjavaslatokra vonatkozó határozati javaslatok tervezeteit. A bizottság a bemutatott tervezeteket elfogadta és azokat a választmány elé terjeszti, felhivatván főtitkár, hogy a bizottság munkálatait a választmányi ülésen ismertesse.

Ipari ösztöndíjak 1907-ben. Az iparfejlesztés egyik lényeges eszközét a tanulmányi ösztöndíjak képezik. Ez eszközöt Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter, az 190-ik évben fokozott mértékben vette igénybe, amennyiben 144 iparosnak és munkásnak az 1907. évben 136,574 koronát engedélyezett tanulmányi ösztöndíjakra. Ezek között volt 18 okleveles egyvén, 8 iparművész, 6 ipari szakiskolát végzett ifjú, 16 kereskedelmi iskolai érettségit tett fiatalember, kik nagybárára. textilipari tanulmányokat folytattak, 72 iparos mester, iparossegéd és munkás. Ezekon kívül 17 iparos nyert ösztöndíjat belföldi szakiskolák látogatására.

A Jelzálogbank községi kötelezőinek sorsolása. A Magyar Jelzálog Hitelbank 10% díjjal visszafizetendő 4%-os forint névértékű, valamint 4%-os korona értékű községi kötelezőinek tervszerű évi sorsolása f. é. február hó 1-én délelőtt 10 órakor fog a bank sorsolási termében megtartatni.

Az „Anker” forgalma. Az „Anker” élet- és járadék-biztosító-társaság (Magyarországi vezérképviselőség, Budapest, VI., Deák-tér, Anker-udvar) 1907. december havában benyújtott 743 ajánlat 6,216,924 korona biztosított összegre és kiállított 678 kötvény 5,794,407 korona összegre. Díjak fejében bevett a társaság 1,722,977 koronát és elhalálozás folytán kifizetett 470,608 koronát. A január-december havi időszak alatt benyújtott 9424 ajánlat 68,517,056 koronára és kiállított 8574 kötvény 61,627,111 koronára. Ugyanezen időszakban díjakért 19,360,674 koronát vételezett be a társaság, halálesetek folytán pedig 3,339,206 koronát fizetett ki. A társaság vagyona 1906. december 31-én 171 millió korona, biztosítási állomány 528 millió korona, halálozások és esedékessé vált elérési biztosítások folytán a társaság fennállása óta 321 millió korona fizetett ki.

DR. HÖNIG IZSÓ

Elektrotherapiai és Röntgen-Intézete. Elektromágneses gyógyítás!

Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift

Telefon 102-39.

Gyógytényezők:
Elektromágneses gyógyítás;
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
Kék fényvel való kezelés.
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
Villamos fényfürdők.
Villamos massage (Vibratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szénsavas fürdők.

Főbb javallatok:
Általános idegesség (neurasthenia, hystéria).
— Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig. —
Kezelés egész napon át. — Kívánatra prospektus!

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

A külföldi tőzsdék mind nagyon lánghák. A minden tekintetben sikerült argentiniai termés lebonyolításokra készíti a nemzetközi spekulációt. Ennek behatása alatt az üzlet nálunk ma szintén lánghán indult, de csakhamar szilárd irányzatba csapott át. A vezető malom-csoport ismét egy nagyobb tétel prima búzát vett, amelyért 13 K 10 fillért fizetett. A helyi spekuláció ugy okoskodik, hogy ha a malom ilyen nagy árt fizethet, akkor a liszt-üzlet helyzete még sem lehet olyan kétségbeesítő és a 12.70-re leszorított áprilisi buza árfolyamát hamarosan 12.80-ra emelte. Az októberi buza iránt ma valamivel nagyobb érdeklődés mutatkozott. Azt mondják, hogy a gazdaközönség körében gyakori a panasz a vetések mostani állása felől. Tengerit is favorizálta a spekuláció, ellenben a rozs, főképp az áprilisi terminus nagyon el volt hanyagolva. A rozs árát túlmagasnak találják és nagyobb árvisztaeséstől félnek.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 150 mm. 79 kg. 26 korona, 900 mm. 78 kg. 26 korona, felső, 200 mm. 78 kg. 26 korona, 150 mm. 78 kg. 26 korona, 100 mm. 77 kg. 25 korona 35 fillér, 200 mm. 77 kg. 25.70 korona, 100 mm. 77 kg. 25.60 korona, 100 mm. 77 kg. 25.60 korona, 200 mm. 77 kg. 25.60 korona, 100 mm. 77 kg. 25.50 korona, 200 mm. 76.5 kg. 25.10 korona, felső, 100 mm. 76 kg. 25.20 korona, 100 mm. 75.5 kg. 25.20 korona.
Pestvidéki: 100 mm. 77 kg. 25.60 korona, 80 mm. 77 kg. 25.30 korona, 100 mm. 75.25 korona, 100 mm. 75 kg. 25 korona.
Fehérmegyei: 8000 mm. 79 kg. 26.20 korona, 900 mm. 78.5 kg. 25.80 korona, 200 mm. 76.5 kg. 25.20 korona.
Zab. 200 mm. 16.10 korona, 100 mm. 16 korona.

Budapesti gabonaforgalom.

1908. január 17-től január 19-ig.

Erkezett:	Elszállított:
Buza	6431
Rozs	1526
Arpa	2727
Zab	430
Tengeri	2556
Liszt	120
Korpa	—
	8909
	2659

A határidőpiacra költetett:

Elolított:

Elfordult kötések (50 kg.-kint):
Buza 1908. áprilisra 12.77, 12.69, 12.84.
Buza 1908. októberre 10.58, 10.67.
Rozs 1908. áprilisra 11.06, 11.07, 11.15.
Rozs 1908. októberre 9.13, 9.14, 9.12, 9.20.
Zab 1908. áprilisra 8.34, 8.32.
Tengeri 1908. májusra 7.05, 7.06, 7.15.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

áprilisi buza	12.78	12.79
októberi buza	10.63	10.64
áprilisi rozs	11.10	11.11
októberi rozs	9.23	9.24
áprilisi zab	8.32	8.33
májusi tengeri	7.12	7.13

Délutáni forgalom.

Délután hidegebb idő jelzésére az irány szilárd maradt.

4 óra 30 perczkor zárulnak

Buza 1908. áprilisra	—	—	12.80	12.81
Buza új októberi	—	—	10.64	10.65
Rozs 1908. áprilisra	—	—	11.09	11.10
Rozs új októberi	—	—	9.26	9.27
Zab 1908. áprilisra	—	—	8.30	8.31
Tengeri 1908. májusra	—	—	7.11	7.12

Értéktőzsde.

Ma a tőzsdén szűk körre szorított az üzlet. A forgalomba került osztalék hírek ugyan némi befolyást gyakoroltak az árfolyamokra, de azért nem volt nagyobb élénkség s ennek tudható be, hogy zárlat felé az irányzat lánghabb lett. A nemzetközi értékek piacán még mindig nagy üzlettelenség uralkodik. A vezető értékek iránt semmi érdeklődés sem mutatkozik, sőt annyira tartózkodó e tekintetben a spekuláció, hogy ma például még az a kedvező hír is, hogy az Osztrák hitelintézet a tavalyi osztalékot fizeti, csak igen csekély hatást gyakorolt, dacára, hogy korábban ellenkező hírek kerültek forgalomba. A helyi piacon a Hazai bank- és Városi villamos vasuti részvények, továbbá a Magyar villamosági részvények iránt volt élénkebb érdeklődés, de azért a forgalom a helyi piacon mérsékelt volt.

Az előtőzsde azon híre, hogy az osztrák hitelintézet állítólag több osztalékot fizet, szilárd irányzattal nyit meg, a két hitel- és Közuti vasut-részvények előnyben részesültek. A forgalom időnkint élénk volt. A déli tőzsde irányzata eleinte tartott volt, később berlini jegyzésekre kissé gyengült. A forgalom azonban mérsékelt maradt. Az utótőzsde irányzata a bécsi arbitrázs eladásaira kissé gyengült. A forgalom csekély volt.

Előtőzsde.

Előtőzsde szilárd.
Köztettek: Osztrák hitelrészvény 640.25—641.—. Magyar hitelrészvény 770.——771.—. Osztrák-magyar államvasut 681.50 Rimamurányi vasmű 528.50. Magyar leszámítoló bank 495.—496.—. Jelzálogbank 425.—426.50. Közuti vaspálya 568.50—571.—. Városi villamos vasut 280.—281.—. Hazai bank 286.50. Salgótarjáni közszénbánya r.-t. 590.—601.—. Orosz járadék 90.30—90.40.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde gyengült.
Köztettek: Osztrák hitelrészvény 640.75—639.75. Magyar hitelrészvény 770.75—770.25. Osztrák-magyar államvasut 680.—678.50. Magyar leszámítoló bank 496.—495.50. Jelzálogbank 424.75—424.25. Közuti vaspálya 570.50—569.—. Városi villamos vasu 281.—280.—. Hazai bank 287.50—286.—. Erzsébetvárosi takarékpénztár 200.—. Aszfalt r.-t. 174.—170.—. Salgótarjáni közszénbánya 598.—600.—. Weitzer-féle waggongyár 352.—362.—. Felten és Guilleaume r.-t. 920.—.
Prémium-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4.—5.— K, 8 napra 10.—12.— K, 1908. január végére 16.—18.— K.

Utótőzsde.

Az utótőzsde irányzata csekély forgalom mellett elgyengült. Köztettek: Osztrák hitelrészvény 639.50. Magyar hitelrészvény 770.50—770.—. Államvasut 677.75. Közuti vasut 570.—569.—. Végül maradt: Osztrák hitelrészvény 770.—. Közuti vasut 569.—.

BECSI GABONATŐZSDE.

Bécs, január 20. (Az Egyetértés távirata.)
A magyar földművelésügyi miniszter jelentése a téli vetések állásáról egyáltalán nem gyakorolt befolyást az itteni tőzsdére, a fogyasztás tartózkodott a vásárlástól s így az üzlet a lehető legszűkebb keretek közt maradt, buza ára nem változott, rozs ellenben lángha irányzat mellett 10—15 fillért vesztett, tengeri azonban, tekintettel arra, hogy Magyarországon nem nagy aratás várható benne, 5 fillérrel megszilárdult. Zab változatlan, árpában egészen megakadt a forgalom.

Jegyzetett buza: tiszavidéki 13.15—13.60 korona, mosoni 12.15—12.50 korona, tótfelvidéki 12.15—12.60 kor., délviasut 12.10—12.40 korona, marchfeldi 11.85 12.15.

Új-rozs: tótfelvidéki 11.30—11.55 korona, csepeli 11.25 11.50 kor., pestmegyei 11.30—11.50 korona, különböző magyar 11.15—11.45 kor., osztrák 11.—11.25 korona.

Arpa: morvaországi 9.30 9.80 kor., marchfeldi 8.80—9.30 kor., bácsvidéki 8.80—9.40 kor., tótfelvidéki 8.15—9.80 kor., csepeli 8.10 9.10, győri 8.20—9.15 kor., déli vasut 8.—9.60 kor., tiszavidéki 7.20—8.10 korona.

Magyar tengeri: régi 7.75—7.95, új 7.55—7.70 korona, cinquantin 8.75—8.95, új 8.40—8.70 korona.

Magyar zab: selejtes 8.40—8.50 kor., közepes 8.50—8.75 korona, elsőrendű 8.75—9.— kor., válogatott 9.—9.25 korona.

Kovács Menyhért és Társa

„Hungaria Gyorshizlalo abrakfűszer-vállalat”

Budapest, VI. kerület, Felsőerdősor-utca 41. szám,

M. kir. földművelésügyi miniszter által 1908. nov. 11-én 75807. III/2. szám alatt engedélyezett „Hungaria Gyorshizlalo Abrakfűszer” minden jószág tenyésztésénél nélkülözhetetlen. Kitevő eredménnyel lett kipróbálva szarvasmarhánál, lovaknál, sertésnél, juhoknál és az összes baromfiknál. Számtalan elismerő-levelek rendelkezésre állnak. — Kapható minden fűszerkereskedésben.

BECSI ÉRTÉKTŐZSDE

Bécs, január 20. Az a hír, hogy a Kreditanstalt az idén nem fog kisebb osztalékot fizetni, mint tavaly, kedvező hatást gyakorolt a mai előtőzsdére és különösen a hitelrészvényekben volt jelentékenyebb árfolyamemelkedés. A többi értékek szintén szilárdabbak voltak, csupán az alpesi bányarészvényekben volt lanyhább az irányzat. A déli tőzsde nyugodtan nyílt meg, tartott árfolyamokkal. A déli tőzsdén az irányzat nyugodt, az árfolyamok tartottak, az üzlet későbbi során a vezető-értékek csekély forgalom mellett nem változtak. A zárlat gyengébb berlini árfolyamokra lanyhább lett.

11 órákor zárulnak:

Osztárk hitelr. 640.—, Magyar hitelr. 760.60, Länderbank —, Államvasut 679.75 —, Elbavölgyi vasut —, Déli vasut 149.50 —, Alpesi bányatársulat 602.50, Rimamurányi 529.50, Májusi járadék 96.75, Magyar koronajár. 93.45, Orosz érték —, Török sorsjegy 187.—, Német márka 117.65.

A déli tőzsde nyugodt hangulattal nyílt meg.

1 órákor jegyztek:

Osztárk hitel 640.—, Magyar hitel 769.50, Länderbank 413.—, Unio-bank 544.—, Államvasut 679.50, Angol-bank 295.—, Bankverein 522.—, Déli vasut 194.50, Gözhajó —, Alpesi bányarészvény 602.—, Májusi járadék 96.75, Magyar koronajár. 93.45, Török sorsjegy 187.—, Német márka 117.65, Elbavölgyi vasut —, Rimamurányi —, Orosz járadék —, Keleti vasutak —, Skoda —, Magyar jelz. —, Kárpáti petroleum —.

Bécs, január 20. (Osztárk értékek zárlata.)

4,2 százalékos papír-járadék 96.75, 4 százalékos osztárk arany járadék 115.65, 1860-as sorsjegy 150.25, Osztárk hitelsorsjegy —, Angol osztárk bankrészvény 298.—, Bécsi Bankverein 521.50, Osztárk-magyar bank 17.76, Déli vasut 149.25, Dunagözhajózási társaság 1000.—, Dohány részvény 409.—, Ce. kir. arany (vert.) 11.35, Német bankváltók 117.76, Osztárk Lloyd 418.—, 4,2 százal. ezüst járadék 96.75, 98.65, Osztárk koronajár. 96.80, 1864-es sorsjegy 256.50, Osztárk hitelintézeti részvény 638.50, Union-Bank 544.25, Osztárk Länderbank 412.40, Osztárk-magyar államvasut 677.25, Elbavölgyi vasut 424.50,

Alpesi részvény 601.55, 20 frankos 19.15, Londoni váltóár 241.20, Lipófkohó 425.—, Töröksorsjegy 186.50. Nyomott.

Bécs, január 20. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 111.65. Tiszal és szeg, kölcs. sorsjegy 150.50, Magyar hitelbank részvény 768.25, Magyar leszámított és váltó részvény 494.50, Rimamurányi 527.50, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság 419.50, Magyar koronajár. 93.50, 4 százalékos magyar földieherm. kötv. 93.70, Magyar nyer.-k. sorsjegy 195.50, Kassa-Oderberg vasut részvény 365.—, Magyar jelzalogbank 423.—, Magyar keresk. bank — kor.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE

Berlin, január 20. (Tőzsdejelentés.) A heti megnyitást nyugodt volt, nem sokára azonban általános gyengülés érvényesült, mert az itteni pénzpiac iránt támasztott nagy igények bizalmatlanná teszik a spekulációt. Amerikai irányzatjelentések és a japán járadékoknak Londonban való árfolyamcsökkenése szintén lehangoltságot keletkezett. Vas- és szénrészvényekben csak elszigetelten mutatkozott javulás, csakis harpenickben és rajnai acélrészvényekben. Járadékok közül oroszok Londonnal egybehangzóan emelkedtek. Gözhajózási részvények gyengék voltak. Osztárk értékek közül vasutak engedtek, míg hitelrészvények emelkedtek. Zárlat a londoni tőzsdéről érkezett kedvezőbb jelentésekre és a magánkamatlábunk Londonban való alábbszállására megszilárdult. A készpénzpiac ipari értékei túlyomirészt szilárd volt. Napi pénz 5%, magánleszámtólási kamatláb 4 1/2%.

Zárlathoz jegyztek: 4,2 százalékos papír-járadék —, 4 százalékos osztárk aranyj. 98.10, osztárk hitelrészvény 200.75, Déli vasut 27.40, orosz bankjegyek 214.30, 4 százalékos új orosz kölcsön 74.40, Disconto Commandit 171.60, Dinamit-traszt 159.50, Harpenit 202.60, Unifikált török járadék 95.60, 4,2 százalékos ezüst-járadék 96.60, 4 százalékos magyar aranyj. 93.75, Magyar koronajár. 93.75, Osztárk-magyar államvasut 145.—, Bécsi váltóár 84.85, Orosz járadék —, All. villamossági Edison 200.10, Gelsenkirchen 187.10, Laurakohó 217.75 Gyengült.

Frankfurt, (Zárlat.) január 20. 4,2 százalékos papír-járadék —, 4 százalékos osztárk arany-járadék 98.10, 4 százalékos magyar aranyj. 93.70, Osztárk hitelintézeti részvény 200.70, Osztárk-magyar államvasut 145.20, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.75, Bécsi Bankverein 132.40, Villamos részvény 146.50, 3 százalékos magyar aranykölcsön —, 4,2 százalékos ezüstj. 98.50, Osztárk koronajár. 96.45, Magyar koronajár. 93.30, Osztárk-magyar bank 127.20, Déli vasut részvény 27.70, Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 848.75, Párisi váltóár 813.83, Union bankrészvény —, Alpesi bányarészvény 300.— Nyugodt.

Hamburg, (Zárlat.) január 20. 4,2 százalékos ezüstj. 98.15, 1860. sorsjegy 151.25, Déli vasut 27.50, 4 százalékos Aranyj. 97.70, Osztárk hitelrészvény 200.75, Osztárk-magyar államvasut 145.—, Orosz járadék 103.70, 4 százalékos Magyar aranyj. 93.90 Nyugodt.

London, január 20. Angol consol —, Páris, január 20. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 95.57, Osztr. aranyj. 98.40, Magyar aranyj. 93.95, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 485.—, 4 százalékos Orosz járadék 102.60, Déli vasut elsőbbségi kötv. 312.—, 5 százalékos marokkói járadék 505.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön —, 4 százalékos Kons. amori. román járadék —, 4 százalékos Amori. román járadék 1905.—, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 96.17, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 506.—, 4 száz. Szerb járadék 1907. 449, 4 százalékos spanyol járadék 93.95, 4 százalékos unifikált török jár. 96.25, Török sorsjegy 175.—, Török dohányrészvény 438.—, Osztárk föld-hitelintézet 11.14, Osztr. Länderbank 452.—, Magyar jelzalogbank 459.—, Banque de Paris 14.59, Banque Ottomane 707.—, Osztr. magyar államvasut 681.—, Déli vasut 157.—, Meridional vasut —, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 603.—, Rio Tinto 17.39, Sucerie d'Égypte 34.—, Tula 377, Thomson Houston —, Urkányi Ránd 157, Chartered 20.—, De Beers 354.—, East Rand 96.—, Jagersfontein 88.—, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 46.—, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.25, Váltó német piacokra (rövid) 122.81, Váltó Bécsre (rövid) 104.18, Váltó Belgiumra (rövid) 1/8, Orosz aranyváltó (rövid) pari, Váltó Svájcra (rövid) 3/8, Csek Londonra 251.70, Magánkamatláb 3/8. Szilárd.

Table with columns: Buza, Kukorica, Egyéb gabonafélék, Burgonya, Faj, and various sub-categories with prices.

Table with columns: Államadósság közkölcseknél, Zárólevegőök, Előbbsége, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Sörmalak, and various financial data.

Table with columns: Utakéféls és mások, Sorsjegyek, Pénznemek és váltók, and various market data.

DZLETI TUDOSITASOK.

Sertéskereskedelmi csarnok. Budapest Kőbánya.

Budapest, január 20-án. (Hivatalos tudósítás.) Hízott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) 118 fillér. Közép (páronként 300-400 kilogramm terjedő súlyban) 120 fillér. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felül súlyban) 118 fillér. Fiatal közép (páronként 251-320 kilogramm terjedő súlyban) 120 fillér. Könnyű (páronként 250 kg-ig) 120-124 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül súlyban) 118 fillér. Közép (páronként 240-260 kilogramm súlyban) 120 fillér. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 118 fillér.

Sertéskonsumvásár.

Budapest jan. 20. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 1175 darab sertés, 53 darab süldő, darab malacz. Pótfelhajtás - drb sertés, - drb süldő, - malacz. Mai napi felhajtás 1396 darab sertés, 5 darab süldő, - darab malacz, összesen 2571 darab sertés, 58 darab süldő darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 1220 drb sertés, 51 darab süldő, - drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül ételsúlyban 92 96 fillér, ételsúlylevonással - fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig 88 - 92 fillér, ételsúlylevonással - fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül - fillérig, ételsúlylevonással 110 120 fillérig, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig 110 118 korona, ételsúlylevonással - fillérig, könnyű 220 kg.-ig 88 - korona, ételsúlylevonással - fillérig. Belföldi süldő - korona. Horvát süldő 84 90 korona. Malacz - korona. (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, ételsúlyban értendők.) A vásár irányzata közepes, az árak változatlanok.

VIZÁLLAS.

Table with columns for location (Duna, Körös, Dráva, Mura, Szamos, Irtvány, Kőrös, Maros, Tisza, Körös) and candidates (Sharding, Passau, Lina, Bécs, Pozsony, Komárom, Budapest, Paks, Mohács, Gombos, Ujvidek, Pancevo, Orsova, Morvaivalu, Zsolna, Trencsen, Győr, Várán, Záhány, Barcs, Eszék, M. Szerdah, Zápá, Sziszek, Mitrovicza, Décs, Szatmár, Kraszn, Latorca, Labores, Homonna, Ung, Percseny, M. Szipe, Jekohaza, V. Namény, Tokai, Tiszafüred, Szolnok, Csongrád, Szeged, T. Bocsa, Tisza, Hód, Pártia, Ladmér, Zsolna, H. Németh, Berettyó, Margitta, B. Ufalu, Csucs, N. Várán, Bolonyos, Tonke, Gurahone, Horosjenő, Bákó, Gyoma, Gy. Fenóvár, Branyicska, Soborszi, A ad, Mako, K. Kostó, Kiszetó, Tamasvár, Becskerek).

Kivonat a hivatalos lapból.

Január 20. Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Litvay Endre okleveles tanítót a nagykanizsai állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Simándy Pál okleveles tanítót a kalsai állami elemi népiskolához rendes tanítónak; a kolozsvári itélőtábla elnöke dr. Bornemisza Károly végzettség jogeljárót a kolozsvári itélőtábla kerületébe dijtalan joggyakornokká; a pozsonyi itélőtábla elnöke Lehoczky Ede rózsahegy törvényszéki dijtalan joggyakornokot a pozsonyi itélőtábla területére dijas joggyakornokká és a zalaegerszegi pénzügyigazgatóság Spiegel Géza érettségi vizsgát tett hollandi lakost a zalaegerszegi adóhivatalhoz dijtalan adóhivatali gyakornokká nevezte ki.

Nyenyestván János és a felügyelete alatt álló máramarosszigeti járásbírósnál alkalmazott Horváth János hivatalozgátat kölcsönösen áthelyezte. Névmagyarosítások. A belügyminiszter Zsédél Lajos budapesti lakos „Zsedélyi“-re, Ellnberger Róbert zágrábi lakos „Erdélyi“-re és Berki Flórián lozonci lakos „Marosi“-ra kért átváltoztatását megengedte.

IDŐJÁRÁS.

A meteorologiai központ intezesi távirati jelentése 1908 január 20-án reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése: Hazánkban az utóbbi 24 óra alatt is túlnyomóan boros és ködös idő uralkodott, de lecsapódás alig fordult elő. A hőmérséklet tegnap országsszerte többé-kevésbé a normális fölé volt; ma reggelre északon jelentékeny hűsülődés állott be. A hőmérséklet maximuma: Crkvenicán 14 C° és minimuma: Arvavárain - 15 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára: Némi hűsülődés és semmi vagy csak kevés csapadék várható.

Table with columns: Allomás, Hőmérséklet, Szélirány és erője, Felhőzet, Levegőnedvesség, Hőmérséklet. Rows include various locations like Szatmár, Komárom, Magyar-Óvár, Sopron, Eszék, Irkvenica, Debrecen, Kecskemet, Kisháza, Várad, Komló, Orsova.

Felelős szerkesztő: PURJESZ LAJOS, Kiadótulajdonos. A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság. Igazgató: ERDŐS ARMAND. Ganiol Ernő vadmar, gépszerkesztő Kopenhágában. 32765 sz. mu. „Kejőgép” című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyárására magyar gyárosoktól üzemeltetőt keres, szabadalmát esetleg el is adja, vagy garánsi engedélyt ad. Bővebb felvilágosításokkal a szöveg szerzője: Harsányi Jenő és Dr. Messinger Károly, bites szabadalmi ügyvivők. Budapest, V. kerület, Akadémia-utca 11.

BIZTOS gyógyulást keresőknek némi betegségben szenvednek. Dr. Garai Antal. Budapest, V. ker., Andrásy-ut 24. sz. Rendelés naponta 10 óráig és 7-8 óráig este. Idült betegségek és baleset okozta betegségek gyógyítására szolgál. Vélőknek levelekre kiméri a választ és csaknem minden esetben, gyorsan és gondoskodva tesz. Titoktartás biztosított. Nőknek külön váróterem.

A leipzig elővásár mintaraktár és mintagyűjtemény. Porcellán és egyéb kerámiai áruk, üveg-, fém-, bőr-, fa-, kosár-, papír-, japán és china-árak, baba- és játékaruk, hangszer, ékszer, szappan, illatszer, ténnyüzési cikkek, háztartási kellékek, ugyanazon hasonnemű árukból a kiállítás illetve elővásár. 1908. március hó 2-án nyílik meg és 1908. március hó 14-én bezárul. Kiállítók és bevásárlókát sürgősen kérjük a tolongás elkerülése végett a mintaraktárakat március 10 ig, keddig, nyitva tartásuk. Leipzig, 1908. január 9. Leipzig város tanácsa.

Déli vasut. Az étkező-, háló- és közvetlen-kocsik forgalma Budapest d. v. pályaudvarról az 1907. évi téli menetrendben. Étközó kocsik. Budapest d. v. - Pragerhof között. Budapest d. v. ind. reggel 8 óra 05 perc. Pragerhof érk. délután 2 óra 07 perc. Menettartam: 6 óra. Pragerhof ind. délután 3 óra 10 p. Budapest d. v. érk. este 9 óra 42 p. Menettartam 6 1/2 óra. I. II. oszt. hálókocsi. Budapest d. v. - Velence (Venezia) között. Pragerhof-Nabresina-Cormonson át. Budapest d. v. ind. este 8 óra 00 perc. Velence érk. délután 2 óra 15 perc. Menettartam 18 1/4 óra. Velence ind. 2 óra 10 p. Budapest d. v. érk. d. e. 10 óra 12 p. Menettartam 20 óra. I. II. közvetlen kocsik Budapest d. v. - Franzensfeste között négy I. oszt. hálólhelyivel. Pragerhof-Marburgon át. Budapest d. v. ind. este 8 óra 00 perc. Franzensfeste érk. d. u. 2 óra 32 perc. Menettartam: 13 és fél óra. Franzensfeste ind. este 6 óra 24 p. Budapest d. v. érk. reggel 10 óra 12 p. Menettartam: 15 1/4 óra. I. II. oszt. közv. kocsik. Budapest d. v. - Velence (Venezia) között. Pragerhof-Nabresina-Cormonson át. Budapest d. v. ind. este 8 óra 00 p. Velence érk. d. u. 2 óra 15 p. Menettartam: 18 1/4 óra. Velence ind. délután 2 óra 10 p. Budapest d. v. érk. d. e. 10 óra 12 p. Menettartam 20 óra. I. II. oszt. közv. kocsik Budapest d. v. - Udine között. Pragerhofon át (nov 15-től) a szept-petervár-wien-nizza express vonathoz való esatlakozással Bpest d. v. ind. reggel 8 óra 05 perc. Udine érk. este 10 óra 58 perc. Menettartam: 15 óra Udine ind. reggel 5 óra 45 p. Budapest d. v. érk. este 9 óra 42 p. Menettartam: 16 óra. Budapest d. v. - Abbazia-Fiume között. Pragerhof-St-Peteren át. Budapest d. v. ind. este 8 óra 00 perc. Fiume érk. délelőtt 9 óra 40 perc. Menettartam: 13 1/4 óra. Fiume ind. este 8 óra 00 perc. Budapest d. v. érk. d. e. 10 óra 12 p. Menettartam: 14 1/4 óra. Budapest d. v. - Triest között. Pragerhofon át. Budapest d. v. ind. reggel 8 óra 05 perc. Triest érk. este 9 óra 02 perc. Menettartam 13 óra. Triest ind. reggel 7 óra 55 p. Budapest d. v. érk. este 9 óra 42 p. Menettartam: 13 háromnegyed óra. Budapest d. v. - Pakrácz között. Nagykanizsa - Barcsen át. Budapest d. v. ind. este 10 óra 00 perc. Pakrácz érk. d. u. 1 óra 20 p. Menettartam: 15 és fél óra. Pakrácz ind. d. u. 2 óra 50 p. Budapest d. v. érk. regg. 6 óra 30 p. Menettartam: 15 1/4 óra.

Titkos betegségek. Sainos, - de való igaz, hogy a mai korban feltűnően sok az olyan ember, a kinek vére és testnedveiben vannak fertőző és a ki fiatalkori könnyelműség és rossz szokások által idegrendszerét és szellemi erejét tönkretette. Ezen szörnyű állapotot csak úgy lehet gyökeresen segíteni, ha az illetők olyan lelkiismeretes specialista orvoshoz fordulnak, a ki jó tanácsokat tud adni a nem életre vontkozólag és az esetleg már meglevő bajokan is tud segíteni; akkor majd megszűnnek a titkos betegségek létezőse is. Ilyen magas szentes hivatású Dr. Palócz v. kórházi orvos-spezialista országos híri intézete (Budapest, VII., Rákóczi) (Kerepesi)-ut 10., a hol a legnagyobb titoktartás mellett a mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül alaposan és gyorsan gyógyítja már sok év óta még a legelhanyagoltabb esetekben is a bujakoros sebeket, húgyvesztőhólyag-, ideg- és hátgerinczajokat, az onfertőzés és szifilistóbjait, magömlést, elgyengült férfierőt, (impotenciát) kezdődő elme zavart, aranyeret, sérveket, vérhólyokat, börtbetegségeket és a női nem szervek minden betegségeit Nők részére külön váróterem és külön kijárat van. Ha valaki barmi oknál fogva személyesen nem jöhetne el, akkor szivesen adnak levele ere kimerítő választ (a levélbe csak válaszbelveletet kell mellékelni.) A gyógykezeles befejezése után a leveleket elgetik, vagy kivanatra mindenképpen visszakapja azokat. Az intézet a szükséges specialis gyógyszerrekről is gondoskodik. Rendelés naponta d. e. 10 órától d. u. 5 óráig (vasárnap déli 12-ig). Cím: Dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista Budapest, VII., Rákóczi- (Kerepesi)-ut 10.

SZÍNHÁZAK

Keddén 1908. január 21-én

Nemzeti színház

Lady Windermere legyezője. Színmű 4 felvonásban. Írta Wilde Oszkár. Fordította: Moly Tamás.

Lord Windermere Mihályfi Lady Windermere Hegyesi Lerwick hercegnő Helvey Lady Agatha Paulai E. Lady Plymfoth Szászoványó Lady Jeddburgh Paulainé Lady Stulied Messényi A Mrs Otolwper-Cowper Keczeri

Kezdeté 7 órákor

M. Kir. Operaház

Pillangó kisasszony.

Tragikus dráma 3 felvonásban 3 részben. Szövegét Long János L. és Belasco Dávid nyomán írta Illica L. és Giacosa G. Ford. Váradi Sándor, zenéjét szerzezte Puccini Giacomo.

Személyek

Pillangókisasszony Szamosi E. Szurki Váradi M. Kate Flatiné Pinkerton Gábor Esharles Mihályi Goto Dier Yamadori herceg Fichler Bona Ney B. Yukiwid Hegedűs Császari biztos Váradi

Kezdeté 7 órákor

Várszínház

Zárva

Királyi színház

Vardakeringő

Operett 3 felvonásban. Írta Dörmann és Jacobson. Fordította Mérai Adolf. Zenéjét szerzezte Szigmon Oskár.

Kirá. Joabina Németh Lotkár Papp Heléna Pórhás S. Niki Ráthonyi Gusztó Csapó Friderika Oley G. Francz Orvos G. Vendófia miniszter Szabó Sigismund, lakáj Sárány

Kezdeté fél 8 órákor

Magyar színház

GRETCHEN.

Téka 3 felvonásban. Írta Dawig és Lipschütz. Fordította Major Sándor.

Von der Plein gróf Lőrincz J. Dr. Schweighausen Ferri R. Mosigó P. Tócski G. Heinage Tarnay Mili Hajós M. Tilda Haraszti G. Grete Gloona Mészáros G. Francziska Későh F. O fonsége Csontos Von Stréble Réthely Emma Wemesz L. Bina, polgármester Baross Töblsch Kármándi Niemann Rákay

Kezdeté fél 8 órákor

Uránia színház

Az éjféli nap országai. Kezdeté fél 8 órákor.

TÁTRA-MULATÓ

VII., KIRÁLY-ÚTCA 77.

Igazgatóság: WABITS és GRUNER.

Rövid vendéglátéka

Dr. Hegedűs József

az angyalföldi tébolyda volt orvosának a

PARALITIKUS

czimű jelenetben. — Első fellépte

Posen Bernát

aktuális humoristának saját tulajdon műsorával. — Naponta fellép még 20 előrendű attrakciós szám.

!! Grand Revue de Etoiles!!

Pénztárnyitás 5 órákor. Kezdeté 8 órákor.

Telefon 15-10.

DELI S. csemege-különlegességek BUDAPEST, Ferencz József-tér GRESHAM-PALOTA.

Benoid-gáz világító készülékek és motorgenerátorok Magyar Benoid-gáz Részv.-társ. Arad. Raktár és iroda: Budapest, VI., Andrásy-ut 17. szám.

AZ ANKER élet- és járadék-biztosító társaság Magyarországi vezérképviselőség: Budapest, IV., Deák-tér 6. (Anker udvar). Az 1907. évtől kezdve 1907-ben B) osztalék-terv szerint a befizetett díjak arányában az évi díj 31,72% ig emelkedő nyeresémosztások fizetett ki készpénzben. Társasági vagyon 171 millió korona, melyből Magyarországon 28.000.000 van elhelyezve. Díjkönvecskék kívánatra ingyen.

FÖVAROSI ORFEUM WALDEHANN IMRE igazgató. VI., Nagymező-s 17. Ma és minden este: Menetekel, Wegner, Ch. Dieck, H. Lamore és a maga nemében egyedül álló új januári műsor többi része. Az előadás kezdete 8 órákor.

Varieté-Színház ezelőtt: Nemzetközi Orfeum. BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 63. szám. Socurs Blanche combinált trambolin jelenet. HARRY HOPKINS állatdombi, világéke egy katonában 2 Orenses, komikus akrobaták. Ujj Varázspolka Ujj Vigjelenetek. Írta: Erdélyi Emil. Éjjeli 12 órától, reggeli 5 óráig zene és tánc. Hegedűs Gyula elsőrendű cigányzenekara hangversenyes. Vasár és ünnepnapokon délután fél 4 órákor délutáni előadás mérsékelt helyárakkal.

HÁZTARTÁS Kürthy Emlinó lapja, a magyar gazdaságyoknál közzétett közlönye 1908. januárban kezd meg XIV. évfolyamát. Mintegy 100 rovata a külső és belső háztartás minden ágára kiterjed. Évenként ezernél több könyvszerzővel. Előfizetési ára: Negyedévre 3 kor. Félévre 6 kor. 1 évre 12 kor. Kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-körút 31/B. Tisztelettel megköszönjük a megrendeléseket.

Hol kell Erényi-Ichtiol-Salicilt használni?

- 1. Ahol a viszketegségi bőrbaj ellen nem lehet találni más megbízható szert.
2. Ahol a sömörös viszketegségtől nem tudnak megszabadulni.
3. Ahol a sebek vagy kisebeseések sok bajt és kellemetlenséget okoznak.
4. Ahol az aranyeres fájdalmak napirenden vannak.
5. Ahol végbél-bántalmak óriási fájdalmakat okoznak.
6. Ahol az excema gyakran mutatkozik.
7. Ahol a feldörzsölés és kisebeseések égetési fájdalmakat okoz.
8. Ahol a test bármely része vagy a lábak izzadnak.
9. Ahol a viszkető fájdalmak jelentkeznek.
10. Ahol az ótvár nem volt eddig gyógyítható teljesen.

Az eredeti „Erényi-Ichtiol-Salicil” 8 koronás dobozokban csak a kizárólagos készítőnél kapható: Erényi Béla DIANA-gyógyszertár Budapest, Károly-körút 5. (Postai megrendelések utánvétel mellett aznap szállítatnak.) Több mint egy millió köszönőlevél között az a világ minden részéből.

SZÍNHÁZAK
Kedden, 1908 január 21 én

Népszínház-Vigopera
A piros bugyellár.
Eredeti népszínmű dalokkal 3 felvonásban.
Ira Csepregy Ferencz

Török Mihály Kőrthy
Zsófi, a felesége Blaha
Julia asszony Izsonó
Mencsi, huga Tallian A.
Huszarkapitány Bezoródi
Csillag Pál Szekely
Petak káplár Nagy
Penas Lubinszky
Hajás István Horvát
Kósa Gyurka Pazmán
Csi, gyalogpostás Virág

Kezdeté 8 óraker

Vigszínház
BACCARAT.
Színmű 3 felvonásban. Ira Bernstein Henri. Fordította Góth Sándor.

Lebourg Charles Hegedűs
Izabella, felesége Kiss I.
Heléne, leányuk Kertész E.
De Brechebeil A. gr. Tapolczai
De Chaceroz H. Góth
De La Viellarde Balassa
Lebourg Amédée Fenyvessl
Bragellin, ek-zerész Szerómi
Doullece marquisné Harasztihl

Kezdeté 8 óraker

Spolló színház.
(Telefon 68-39.)
Nagy akadályverseny Epsomban.
(Grand stepple chase.)
Varázstükör. Szerelmi dráma nyílt tengeren. Az ének hatása.

A leggyorsabb vízfűrművek, Japán szerpentin táncosnők. Fényeremény a Lotón. Egy nyug. tábornok elbeszélése a háborúról.

A kis hajósnas.
Kezdeté fél 5 óraker.

Jól lát?
Ha nem, akkor forduljon bizalommal

HATSCHKEK optikusok, csak Károly-körút 6. sz. ahol szemüvegek és látóeszközök is legelőszöbben kaphatók.
Ingyen ártisztelek bérmentve

CIMBALKOK,
Legújabb szabadalmazott acél belső szerkezettel, melynek hangja, hangtartása rendkívül jónak bizonyult, részletfizetésre is legmegszébbmő jótállással kaphatók. Fonografok, gramofonok, hegedűk, fuvalák, csiterák, okarinák stb. olcsón legjobbak. Kiültetve elismert jó munkáert.

Arjegyzéket ingyen küld
Mogyoróssy Gyula
m. kir. szabadalmazott hangszeryáros
Budapest, VIII., Bákóci-út 71
Telefon 58-20.

Fagy-Hó-Szél
nagy ellenségei az arczbőrnek. Ez ellen a legbiztosabb és leghatásosabb óvszer a **Rogátsy-féle Magyar-Pipere-Borax.**

Allandóan használva az arcz és kéz a legdurvább időjárásnak is ellentáll; a testbört puhán, üdén és tisztán megtartja.

A **Rogátsy-féle MAGYAR PIPERE-BORAX** eltüntet szőplőt, pörsenyt, atkát mittedsert patanást, májfoltot, a ráncos bőrt bársonysimává, a vörös vagy napbarnított bőrt fehérré teszi.

** Gyermekápolásnál, fürdőzésnél nélkülözhetlen **
Kittűnő hatással bír szemgyulladásnál, valamint for- és szájaápolásnál. Mosás és vasalásnál a ruhát hófehérre és tükörsimává teszi, a nélkül, hogy a ruhának ártana.

Ara 30 és 75 fillér. Vidékre 10 nagy doboz bérmentve.

Rogátsy-féle magyar pipere-borax-krém K 1-
Rogátsy-féle magyar pipere-borax-szappan K-80.

Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és jobb fűszerüzletben. — Csak dobozban, nem kímérve

Egyedüli készítője **Rogátsy Kálmán** drogéria Bpest, Rákóci-út 10.
Figyeljünk a ROGATSY névre.

FOLIES CAPRICE.
RÉVAY-UTCA 18.

Igazgatók: LEITNER és KELETI | Rendező: ROTT SÁNDOR

Az előadás kezdete 1/3 óraker.

Ujdonság! Ma Szenczáció! 11 óraker **Was Manner fesselt?** 11 óraker
Bohózat írta: Satyr. Rendező: Trebitsch Sándor.
Ezt megelőzi:

„Kirándulás a szabadba“
(Cabaret) előadja a Folies Caprice egész személyzete.
1/4 10 óraker: **Leánynézőben.**
Bohózat írta: Satyr. Rendező: Rott Sándor.

Nappali pénztár 9-1-ig és délután 3-6 óráig.
Az 1-55 emeleti **Casino de Paris**ban reggeli 5 óráig zene és tánc.

Nászajándékok
jubileumra díszárgyak, evő-
eszközök, műipari cikkek

részletfizetésre
is kaphatók jutányos áron

POLGÁR KÁLMÁN
műőrás ékszertelepén

Budapest, Erzsébet-körút 29. l. em.
Arjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

Olcsó írógépek. Néhány használt Remington, Yost, Underwood stbbi kifogástalan állapotban, olcsón eladó. **Gereben, Kristóf-tér 2.**

Nyilatkozat. A Csillaghegyi forrásvíz
bakteriológiai szempontból tisztának és kifogástalan nak minősítendő.

Dr. Preisz Hugó
a. m. kir. állami bakteriológiai intézet vezetője.

A Csillaghegyi forrásvíz központi irodája Bpest, III., Bécsi-út 94. Telefon 77-98.

Veszek zálogcédulákat
elzlogosított briliánsokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszerket a legmagasabb összegig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem

DEUTSCH ALFRED ÉKSZERKERESKEDŐ
BUDAPEST, Király-utca 34. Petőfi-utca sarok

BUDAPESTI Cabaret Teréz-körút 28
BONBONNIERE. Telefon 52-88

Minden este a nagyszerű januári műsor

FELLEPNEK: László Rózi, Ferency Károly, Balogh Böske, Huszár Károly, Gabányi László

FELLEPNEK: Nagy Endre, Fábán Kornélia, Kepl Jolán, Sajó Géza, Mähr, Kövarty

Jegyek: Bárd-ná Kosuth Lajos-utca és Andrassy-ut, Zipser-né Andrassy-út 4. és a Cabaret pénztáránál, Teréz-körút 28.

Meghívó
a körmöczbányai takarékpénztárnak 1908. évi márczius hó 1-én délelőtt 9 óraker a társulat házában megtartandó **rendes évi közgyűlésére.**

NAPIREND:

1. Elnök választása.
2. Igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.
3. Határozathozatal a fentemlített jelentésekről, valamint a felmentvény megadása az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére.
4. Pénztáros és gyakornok választása.
5. Ajánlatok alapszabályok értelmében.
6. Vezetőigazgató választása.
7. 10 igazgatósági tag választása.
8. 3 felügyelő bizottsági tag választása.

Az igazgatóság.

A jövő házi zenéje a HARMONIUM.

meri már most is a legelőkelőbb körök szalonjait megúdíttatja. Ahol Zongora van, ott csakis akkor teljes a Harmonia, ha vele szemben egy Harmonium van.

A Harmoniumok legújabbja az **AEOL-HARMONIUM** melynek egyedüli képviselője az előnyös és szolid kisiparosságai hírcs

Reményi Mihály czég
m. kir. zeneakadémia házi hangszerekészítője nyerte el.

Ne veszen tehát Harmoniumot, míg REMENYI legújabb képes Harmonium arjogyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik Budapestről, VI., Király-utca 58. szám.

Iskolák, dalárdák, kápolnák és templomok
érezre különösen alkalmasak az Aeol-Harmoniumok, melyek hangja teljesen olyan, mint az Orgonáé és azt teljesen pótolja. Javítások szakszertűn mérsékelt áron. Zongorák, Pianónóv újak és átjavítottak 150 forinttól kezdve minden áron. Elismert levelek meglekinthetők. Telefon 37-84.

FRANÇOIS TRANSYLVANIA SEC

HETI MŰSOR.

Január	Nemzeti Színház	m. kir. Operaház	Vigszínház	Király-Színház	Népszíntasz (Vig-Opera)	Hercegek iskolája	Vár Színház	Uránia színház
22 Szerda	Az örök küzdelem előtt	Lakmé	Az ördög	Varázskeringő	Parasztbecsület Bákirálynő	Hercegek iskolája	—	Spanyolország
23 Csütörtök	A nők barátja	Samson és Deilla	Az órnagy ur	Varázskeringő	Tündérszerelm	Hercegek iskolája	A hálas utókor	A szerelem története
24 Péntek	A vetélytárs	Mari, az ezred lánya. Piros cipő	Patachon	Varázskeringő	Parasztbecsület Bákirálynő	Hercegek iskolája	—	A szerelem története
25 Szombat	A képzelt beteg	Mignon	Figaró házassága valóság?	Varázskeringő	Bovbouracho Tündérlak Magyarhonban	Hercegek iskolája	Az igazság felé Az utolsó fejezet	—
26 Vasárnap	d. u. este	Pry Pál Az örök küzdelem előtt	Denevér	Az órnagy ur Ördög	Janos vitez Bákirálynő Parasztbecsület Tündérlak Magy.	Hercegek iskolája	—	A farsang A szerelem története

Meghívó.

A Várpalotai takarékpénztár egyesület mint részvényár-
sulat XXXV. évi rendes közgyűlését f. évi február hó 2-án d. u. 3 órakor tartja
meg az intézet helyiségében, melyre a t. részvényesek czonnal tisztelettel meghívotnak,
Várpalota, 1908. évi január hó 16 án.

Az igazgatóság.

TARGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentésének, valamint a múlt évi zárszámadásoknak előterjesztése a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása és az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása iránti határozathozatal.
2. Egy felügyelő-bizottsági rendes tag választása 3 évre.
3. Az alapszabályok 28 és 56 §-ának módosítására vonatkozó indítványok tárgyalása.
4. A jegyzőkönyv hitelesítésére 2 részvényes kijelölése.

Figyelmeztetés! A felügyelő-bizottság által megvizsgált zárszámadások
valamint az igazgatóság és a felügyelő-bizottságak a közgyűléshez intézett jelentései a
közgyűlést 8 nappal megelőzőleg az intézet helyiségében közzé kell tenni.

VAGYON		TEHER	
Mérlegszámla 1907. évi december hó 31-én.			
Pénztári készlet	31244 56	Részvénytőke	100000 —
Jelzálogköcsönök	673419 11	Tartalékalap	84000 —
Váltóárca	75013 97	Külön tartalékalap	4000 —
Folyó-számlai követelések	160123 91	Betétek	1159823 04
Értékpapírok	153975 —	Fel nem vett osztalék	420 —
Értékpapírok függő kamatai	2400 —	Előre fizetett kamatok	14779 08
Hátralékos kamatok kölcs. után	25389 05	Visszeszámlított váltók az O.	
Előre fizetett adó	800 —	M. Banknál	18570 —
Intézeti ház	8000 —	Lombard kölcsön az O. M.	
Felszerelések	284 —	Banknál	1000 —
Váltólapok és bélyegek	400 —	Rendelkezésre álló nyereség	23271 95
Bánatpénzek	765 71		
Giroszámla az O. M. Banknál	851 73		
Összesen	1315667 07	Összesen	1315667 07

VESZTESEG		VESZTÉSÉGEK és nyereségszámla 1907. évi december hó 31-én.		NYERESÉG	
Betétek után kifizetett kamatok	1932 55	Nyereség-áthozat 1906. évről	2508 02	Köcsönök után befolyt kamatok	87777 97
Betétek után tőkésített kamatok jun. 30-án	25585 79	Köcsönök után befolyt kamatok	87777 97	Köcsönök után befolyt kamatok	87777 97
Betétek után tőkésített kamatok decz. 31-én	23551 03	Köcsönök után befolyt kamatok	87777 97	Köcsönök után befolyt kamatok	87777 97
Állami és községi adók	3578 25	Köcsönök után befolyt kamatok	87777 97	Köcsönök után befolyt kamatok	87777 97
Tőkekamat adó	5324 —	Köcsönök után befolyt kamatok	87777 97	Köcsönök után befolyt kamatok	87777 97
Tiszti fizetések, fizetési pótlékok és lakbérek	9718 21	Köcsönök után befolyt kamatok	87777 97	Köcsönök után befolyt kamatok	87777 97
Közelési költségek	3059 37	Köcsönök után befolyt kamatok	87777 97	Köcsönök után befolyt kamatok	87777 97
Értékpapírok arfolyamkülönbözete	6277 —	Köcsönök után befolyt kamatok	87777 97	Köcsönök után befolyt kamatok	87777 97
Leírás a felszerelésekből	31 57	Köcsönök után befolyt kamatok	87777 97	Köcsönök után befolyt kamatok	87777 97
Jóvákönyvezélt adományok	312 —	Köcsönök után befolyt kamatok	87777 97	Köcsönök után befolyt kamatok	87777 97
Rendelkezésre álló nyereség	23271 95	Köcsönök után befolyt kamatok	87777 97	Köcsönök után befolyt kamatok	87777 97
Összesen	107736 54	Összesen	107736 54	Összesen	107736 54

Igazgatósági javaslat a füzta nyereség felosztására:

Tartalékalapra 10 százalék	2076 40	Ezen javaslat elfogadása esetén a rendes tartalékalap	100000 koronára
Igazgatóság jutalékára 12 »	2491 68	A külön tartalékalap erekeködt.	4000 »
Felügyelő-bizottság » 3 »	622 92		
Osztalékra 500 db részvény után 28 korona	14000 —		
Tartalékalap külön dotációjára	39 60		
Jövő évi számlára vevésé	157 35		
Összesen	22211 95		

A legjobb hajlító és hajszítóvasak.

MÜLLER J. L.-féle Brise de Violettes

Legkedveltebb ibolya illat
a frissen szedett ibolyának illatával egyenlő kellemes és tartóssága és finomságára nézve felülmúlhatatlan. Ezen újonság felülmúl minden másakat: kiváló illat és kellemes illata által.

Övege 1.50. Kapható: 2.50 és 4.50 forint.

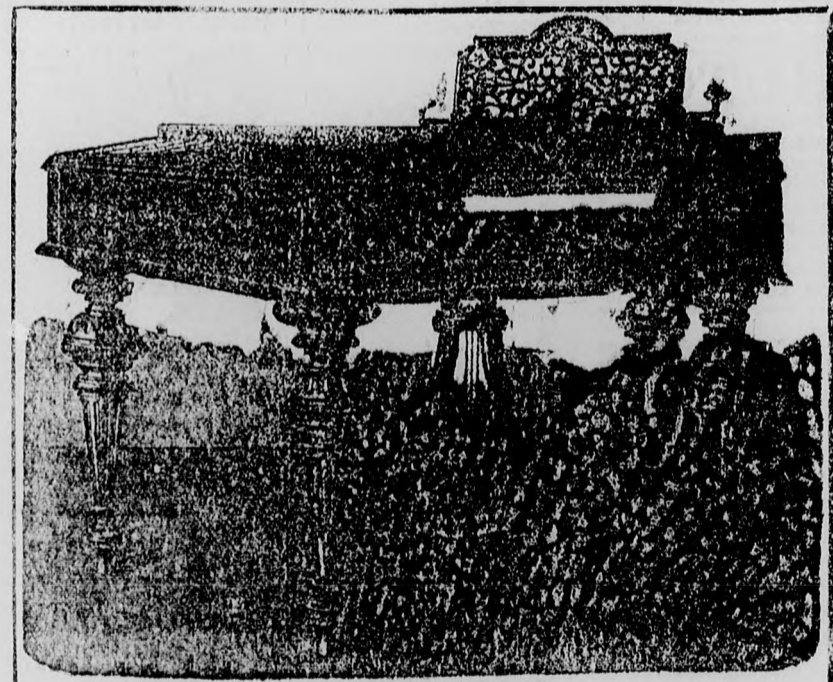
MÜLLER J. L. CS. ÉS KIR. ÜDÖ. SZÁLLÍTÓ
Koronaherceg-u. 2. Rottenbiller-u. 8.

Buha és hajkefékben nagy választék.

On gyöngéd férj?

Ha igen, akkor vigyen haza a feleségének egy üveg **MENYECSKE LIKORT**

Gyártja az Első Alföldi Gonnacsvár r.-t. Kecskeméten.

Hangverseny-cimbalmok pedállal

a legjobb kivitelben, csokély havi részletfizetés mellett, árfiólemlés nélkül.

Aufrecht és Goldschmied

hangszeráruházában,
Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám.
Köpes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Modern irasági butorok

alkalmi vétele és eladása náló, ebédő-, szalon-írászoa és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és réz-butorokban.

GROSZ SANDOR és társa
Budapest, Előzi Fervez-tör 6 sz. ezeltől Gyár-utca
Telefon 14-88

Nietzsche filozófiája.

Irta **BURJÁN KÁROLY.**

A modern természetvizsgálódás eredményei. — Szociális reformtörvények. — Nietzsche esmerendzere. — Elettrajza, Szellemi fejlődésének fázisai. Az individualisztikus filozófia alapjai. — Nietzsche, mint korunk oszmekeküldelmének hőse.

Ára 1 korona.

Kapható **LAMPEL R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t. Budapest, Andrássy-ut 21. és minden könyvkereskedésben.

Felesége keres

20 koronáig.

A gép megvételénél garantiát kap arra nézve, hogy helytörténi munkával állítják és hogy az a szaga részesséte. Lévelekre nem köze akadályt. Férfitának is alkalmas. Elismerő levelek rendelkezésre állanak. Kérje prospektust. Schöndorfer F. Wien VII. Kalkengasse 10.

Dr. FABINYI

szpecialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos

gyorsan és alaposan gyógyít bármely régi és makacs **nemi betegséget** (hugyosófolyást ebeket, syphillist stb.)

Impotentiát (férfiui gyengeség) mégidősebbeknél is meglepő eredményre, a rendes foglalkozás megzavarása nélkül.

Biztos siker folyán a howerarum utólag is fizethető. Levelekre díjtalanul válasz. Kívánatra gyógyszerék.

Rendelés: d. e. 9-3-ig és este 6-9-ig.
Budapesten, Rákóczi-ut 8/A. szám.
(A Pannónia szállodával szemben.)
Állás ház. — Bejárati a lépcsőnél. — KÖTÖN részszobák.

